

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפילות

גליון 138

פרשת תולדות

שנת תשפ"ב לפ"ק

**לזכרון
עולם**

לעילוי נשמת

הרה"ג איש צדיק תמים

מזהר"ר

אהרן גרשון מנחם

ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

גלב"ע

ח' אלול תשע"ח לפ"ק

תנצב"ה

**האזרה
האודות**

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָאָה

דְּעִרְתִּיָּדָא

לְאַתְנַגְלִיָּא

לְעִרְתִּיָּד־לְבָא

יו"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האודות

רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרֻשֵׁת תּוֹלְדוֹת

"וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם, אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" (בְּרֵאשִׁית כה, יט)

"יַעֲקֹב וַעֲשׂוּ הָאֲמֹרִים בְּפִרְשָׁה" (רש"י)
 "לְפִי שְׁהִיו לִיצְנֵי הַדּוֹר אֲמָרִים מֵאֲבִימֶלֶךְ נִתְעַבְּרָה שָׂרָה וְכוּ'. צָר קִלְסָתָהּ פָּנָיו שֶׁל יִצְחָק דּוֹמָה לְאַבְרָהָם, וְהַעֲיָדוֹ הַכֹּל: אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" (רש"י, תַּנְחוּמֵי תּוֹלְדוֹת א)

א.

(ח"א עד)

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְרַפְּאוֹת נַפְשׁוֹ, דְּהֵינּוּ: לְהַעֲלוֹתָהּ לְמָקוֹם שְׂרָשָׁה. וְזֶה עַל-יְדֵי שְׂמִתִּיגַע בַּתּוֹרָה, עַד שְׂזוֹכָה לִידַע אוֹתָהּ וּלְהַבִּינָהּ.

כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִיָּנֵי דִינִים: (א) 'דִּינָא דְּמִסְאָבָא', בְּחֵינִת: "נָחַשׁ הִטִּיל זֶהֱמָא בְּחוּזָה" (שַׁבָּת קמו. יבמות קג.). (ב) 'דִּינָא קַדִּישָׁא', בְּחֵינִת: "אֵת אֲשֶׁר יֵאָהֵב ה' יוֹכִיחַ" (מְשֻׁלֵי ג, יב).

וְזֶהוּ בְּחֵינִת ה'הִתְרַחֲקוֹת' שֶׁהוּא ה'הִתְחַלָּת הַהִתְקַרְבוֹת' - דְּהֵינּוּ: כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי נִמְשָׁכִים עָלָיו 'דִּינִים וְיִסּוּרִים' שֶׁנִּרְאִין כִּי-הִתְרַחֲקוֹת, כְּאִלּוּ רוֹצִים לְהַרְחִיקוֹ.

וּבַאֲמֶת הוּא עֹקֵר ה'הִתְקַרְבוֹת' - כִּי הֵם לְטוֹבָתוֹ, כְּדֵי שְׂיַעֲמַד בְּנִסְיוֹן, וְיִתְגַּבֵּר וְיִתְאַמֵּץ לְהִתְקַרֵּב יוֹתֵר. וְהוּא בְּחֵינִת 'דִּינָא קַדִּישָׁא' - רַק שֶׁהוּא בְּחֵינִת 'מַחֲיָיִךְ' דְּקַטְנוֹת, שְׂמֵשֵׁם עֹקֵר אַחִיזַת הַדִּין.

וְזֶהוּ בְּחֵינִת (בְּרֵאשִׁית כה, יט): "אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" - כִּי 'אַבְרָהָם' הוּא בְּחֵינִת 'חֶסֶד', וְ'יִצְחָק' הוּא בְּחֵינִת 'גְּבוּרָה'.

הֵינּוּ: שְׂזָה ה'דִּין הַקָּדוֹשׁ' בְּחֵינִת 'יִצְחָק' - נוֹלָד וְנִמְשָׁד מ'אַבְרָהָם' בְּחֵינִת 'חֶסֶד'. כִּי בַאֲמֶת, בְּזֶה ה'דִּין' מְלַבֵּשׁ 'חֶסֶד' גְּדוּלָּה, כִּי הוּא לְטוֹבָתוֹ כִּנְ"ל.

אֲבָל צָרִיךְ כָּל-אֶחָד לְרִאוֹת לְהַמְתִּיק זֶה הַדִּין, כִּי ה'דִּינִים' הֵם מְבַחֲינֵת 'מַחֲיָיִךְ' דְּקַטְנוֹת' - וְצָרִיךְ לִילָךְ מ'קַטְנוֹת' ל'גְּדוּלוֹת', וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתִּיק ה'דִּין' בְּחֵינִת 'יִצְחָק', שֶׁבֵּא מְבַחֲינֵת 'מַחֲיָיִךְ-דְּקַטְנוֹת'.

כִּי 'יִצְחָק' בְּחֵינִת 'דִּין', נוֹלָד מ'שָׂרָה' שֶׁהִיא בְּחֵינִת 'מַלְכוּת' בְּחֵינִת 'מַחֲיָיִךְ-דְּגְדוּלוֹת', כְּמוֹ שְׂפִרְשׁ רַש"י (בְּרֵאשִׁית יז, טו - עַל-פִּי בְּרִכוֹת יג.): "שְׂנַקְרָאת שָׂרָה, עַל-שֵׁם 'שְׂשָׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ". ו'מַלְכוּת' הוּא בְּחֵינִת 'דִּין', בְּחֵינִת (גִּיטִין י:): "דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא".

וְצָרִיךְ לִילָךְ מ'קַטְנוֹת' ל'גְּדוּלוֹת' - עַל-יְדֵי ה'חֶכְמָה', בְּחֵינִת 'מַחֲיָיִךְ-דְּגְדוּלוֹת', שֶׁהוּא 'דִּיעַת הַתּוֹרָה' - כִּי עֹקֵר ה'הִמְתַּקָּה' הוּא עַל-יְדֵי-זֶה.

וְסִימָן שְׂיַדַע הָאָדָם אִם הוּא בְּבַחֲינֵת 'דִּינָא דְּמִסְאָבָא', אוֹ בְּחֵינִת 'דִּינָא קַדִּישָׁא', סִימָן לְדַבָּר: 'תְּפִלָּה'. כְּשֶׁאִין בּוֹ 'בְּטוֹל תְּפִלָּה'.

כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חז"ל (בְּרִכוֹת ה.): "אֵיזָה יִסּוּרִין שֶׁל אַהֲבָה, כָּל שְׂאִין בּוֹ בְּטוֹל תְּפִלָּה, שְׂנֵאֲמָר (תְּהִלִּים סו, כ): 'בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר לֹא הִסִּיר תְּפִלָּתִי וְחֶסְדּוֹ מֵאֵתִי".

נִמְצָא: ש'יִצְחָק' הוּא בְּחֵינִת 'דִּינָא קַדִּישָׁא', שְׂנִמְשָׁד מִצַּד ה'חֶסֶד', בְּחֵינִת: "אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" כִּנְ"ל.

וְזֶה מֵה שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק זֶה: "לְפִי שֶׁהָיוּ לִי צִנִּי הַדּוֹר אוֹמְרִים מֵאֲבִימֶלֶךְ נִתְעַבְרָה שָׂרָה" - הֵינּוּ: שֶׁהַדִּין שֶׁל יִצְחָק שֶׁנּוֹלַד מִשָּׂרָה, נִמְשָׁךְ מִפְּטָרָא דְמִסְאָבָא חֲסִידוֹשְׁלוֹם, בְּחִינַת אֲבִימֶלֶךְ.

"וְעַל-כֵּן צָר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קַלְסֶתֶר פָּנִים שֶׁל יִצְחָק דּוֹמָה לְאֲבָרָהם, וְהָיוּ הַכֹּל מוֹדִים: שֶׁאֲבָרָהם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" - פִּרוּשׁ: שֶׁהַדִּין הוּא בְּחִינַת דִּינָא קַדִּישָׁא, וּמִפְּטָרָא דְאֲבָרָהם בְּחִינַת הַסֵּד - נוֹלַד יִצְחָק בְּנֵ"ל.

וְהַמְתַּקַּת-הַדִּין שֶׁל יִצְחָק, עַל-יְדֵי הַחֲכָמָה שֶׁהוּא יְדִיעַת הַתּוֹרָה בְּנֵ"ל - זֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב שֶׁנּוֹלַד מִיִּצְחָק.

כִּי מִבְּחִינַת הַדִּין הַזֶּה, בְּחִינַת יִצְחָק, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנֶּפֶשׁ - נוֹלָדִים שְׂתֵי בְּחִינּוֹת: (א) יַעֲקֹב, (ב) וְעֵשָׂו.

(א) יַעֲקֹב - הוּא בְּחִינַת הַחֲכָמָה, בְּחִינַת: דְּבוּר בִּידִיעָה, בְּחִינַת הַמְתַּקַּת הַדִּין שֶׁל יִצְחָק.

(ב) וְעֵשָׂו - הוּא בְּחִינַת הַסִּיגִים וְהַפְּסֻלֹת גְּמוּר שֶׁמִּשְׁתַּלְשְׁלִין וְיוֹרְדִין מִבְּחִינַת הַדִּין.

וְזֶהוּ: "אַלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אֲבָרָהם", וּפִרְשׁ רַש"י: "יַעֲקֹב וְעֵשָׂו".

הֵינּוּ בְּנֵ"ל: כִּי הַמְתַּקַּת הַדִּין שֶׁל יִצְחָק, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּבוּר בְּדַעָה. כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת חֲכָמָה וְכו'.

כִּי יֵשׁ דְּבוּר בְּלֹא דַעָה, וְיֵשׁ דְּבוּר בְּדַעָה. בְּחִינַת הוֹשַׁעְנָא-רַבָּא וְשִׁמְחַת-תּוֹרָה, בְּחִינַת יִצְחָק וְיַעֲקֹב וְכו'.

דְּבוּר בְּלֹא דַעָה הוּא בְּחִינַת דִּין, בְּחִינַת יִצְחָק, שֶׁנִּמְשָׁךְ מִפְּטָרָא דְקַטְנוּת, בְּחִינַת (זַהַר קְדוּשִׁים פַּה): "מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַבִּין, שָׂגֵם זֶה טוֹב מְאֹד, וְכָל דְּבוּר עוֹלָה לְמַעַלָּה" וְכו'.

דְּבוּר בְּדַעָה, הוּא הַחִיּוֹת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ - שֶׁהוּא "עַל-יְדֵי שְׂמִתִּיגַע בַּתּוֹרָה עַד שֶׁזוֹכָה לִידַע אוֹתָהּ וְלְהַבִּינָה" (זַהַר שָׁם), בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת חֲכָמָה, בְּחִינַת מוֹחִיךְ דְּגַדְלוֹת, בְּחִינַת רְפוּאֵת הַנֶּפֶשׁ - שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מֵרַפָּא אֶת נַפְשׁוֹ, וּמַעַלָּה אוֹתָהּ לְמִקּוּם שְׂרֻשָּׁה, וּמְמַתִּיק כָּל הַדִּינִים (עֵין בְּפָנִים עֵינֵינוּ הוֹשַׁעְנָא-רַבָּא וְשִׁמְחַת-תּוֹרָה).

וְזֶה בְּחִינַת (תַּהֲלִים פַּד, יב): "שִׁמְשׁ וּמִגֵּן ה' אֱלֹקִים". "ה' אֱלֹקִים" זֶה בְּחִינַת רַחֲמִים וְדִין, בְּחִינַת יַעֲקֹב וְיִצְחָק, בְּחִינַת שִׁמְשׁ וּמִגֵּן.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה ל, כו): "וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה". הַלְּבָנָה הִיא בְּחִינַת יִצְחָק, וְהַחֲמָה הִיא בְּחִינַת יַעֲקֹב.

וְצָרִיךְ לְהַמְתִּיק הַדִּין שֶׁל יִצְחָק, בְּחִינַת לְבָנָה - עַל-יְדֵי בְּחִינַת שִׁמְשׁ, בְּחִינַת יַעֲקֹב - עַד שֶׁיְהִיָּה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (תַּהֲלִים יט, ח): "תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ". "תּוֹרַת ה' תְּמִימָה" - הֵינּוּ: חֲכָמַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת דְּבוּר בְּדַעָה - זֶהוּ עֵקֶר הַמְתַּקָּה, בְּחִינַת רְפוּאֵת הַנֶּפֶשׁ, בְּחִינַת "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ".

וּכְשֶׁזוֹכָה הַנֶּפֶשׁ לְחֲכָמַת-הַתּוֹרָה, זֶהוּ בְּחִינַת הַדּוֹשׁ-הָעוֹלָם - כִּי הַדּוֹשׁ כָּל הָעוֹלָמוֹת הִיָּה עַל-יְדֵי חֲכָמָה שֶׁהוּא הַתּוֹרָה.

וְאָזִי כְּשִׁזְכָּה לְחֶכְמָה, אָזִי נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזָּהוּ עֵקֶר הַתְּכָלִית שֶׁל כָּל עֲבוּדוֹת הָאָדָם - כִּי תְכָלִית כָּל הָעֲבוּדוֹת, הוּא רַק כְּדֵי שִׁתְגַּלָּה 'כְּבוֹדוֹ, וְהַכְּבוֹד' נִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי ה'חֶכְמָה' וְכוּ'.

וְזֶה פְרוּשׁ הַפְּסוּק (תהלים נז, ו): "רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹקִים, עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָךְ". 'שָׁמַיִם' זֶה בְּחִינַת 'עֵקֶב', כִּשְׁהוּא מַעֲלָה בְּחִינַת 'נֶפֶשׁ', בְּחִינַת 'אֱלֹקִים', דִּינָא קַדִּישָׁא - לְבְחִינַת 'עֵקֶב', בְּחִינַת 'שָׁמַיִם', בְּחִינַת 'חֶכְמָה' - אָזִי: "עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָךְ", שֶׁנִּתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ.

ב.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים של רבנו ז"ל, עם באור מוהרנ"ת ז"ל)

"הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב" (בראשית כז, כב). כְּרוּז. "עֲשׂוּ וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ" (שם שם, לח). "יִצְחָק זָמַן קוֹף צְדִיק יִשְׁנִים" וְכוּ'. "וַיִּשְׁבֹּת עַד ה' אֱלֹקֶיהָ וְשָׁמְעַת בְּקוֹלוֹ" (דברים ד, ל; ל, ב). "יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם" (בראשית כה, יט) זָמַן נִתְאַחַד. "אַבְרָהָם אֶהְיֶה" (ישעיה מא, ח). "בְּעֵינָיו כִּימִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ" (בראשית כט, כ). "וַיִּשָּׂאֵר יִשׁוּב בְּנֵךְ" (ישעיה ז, ג). "אִם תִּשׁוּב וְאִשִּׁיבָךָ לִפְנֵי תַעֲמֹד" (ירמיה טו, יט).

כָּל-זֶה מְצִאנוּ מִכְּתַב-יַד רַבְּנוּ ז"ל (העתקנו רק הַשִּׁיכִים לְפָרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ) וְכוּ', כְּתַבָּם בְּדֶרֶךְ 'רָאשֵׁי-פָרְקִים' בְּרִמְזוֹ בְּעֵלְמָא לְזַכְרוֹן וְכוּ' - מַה שְּׂאֵפְשֵׁר לְהַבִּין מַעֲט עַל-פִּי הַהַקְדָּמָה שֶׁהִבְנֵיתִי מִדְּבָרָיו, אִמְרָתִי לְבָאֵר מַה שֶּׁבִּידֵי וְכוּ'.

וְהִנֵּה מַה שֶּׁהֵאִיר הַשֵּׁם עֵינַי הוּא: כִּי רַבְּנוּ ז"ל רוּצָה לְגַלוֹת: שֶׁתְּשׁוּבָה וּבְחִינַת לְמַעַלְה־מִהֲזָמַן, דְּהִינּוּ בְּטוּל־הֲזָמְנִים, הֵם

בְּחִינָה אַחַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִיךְ לְשִׁמְעַת ה'קוֹל דְּקַדְשָׁה, וְלִהְכַנִּיעַ ה'קוֹל דְּסִטְרָא-אַחְרָא'.

וְכֵן מְבֹאֵר בְּהַאֲלָף-בֵּית הַחֲדָשׁ (ספר-הַמִּדּוֹת, תְּשׁוּבָה א): "יּוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה הוּא לְמַעַלְה־מִהֲזָמַן, וּמַעַלָּה כָּל הַיָּמִים לְמַעַלְה־מִהֲזָמַן". נִמְצָא מְבֹאֵר: שֶׁתְּשׁוּבָה הוּא לְמַעַלְה־מִהֲזָמַן. וְכוּ'.

"הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב" (בראשית כז, כב). כְּרוּז. "עֲשׂוּ וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ" (שם שם, לח) - הִינּוּ: שֶׁצְרִיכִין לְהַגְבִּיר "הַקוֹל קוֹל יַעֲקֹב", עַל ה'קוֹל דְּסִטְרָא-אַחְרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲשׂוּ', שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ "וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ", שֶׁהוּא מִתְגַּבֵּר לְהַעֲלִים חֲסוּשָׁלוֹם ה'קוֹל שֶׁל יַעֲקֹב. וְצְרִיכִין לְהַתְגַּבֵּר לְהַכְנִיעַ ה'קוֹל שֶׁל עֲשׂוּ, כְּדֵי שֶׁנִּזְכָּה לְשִׁמְעַת ה'קוֹל שֶׁל יַעֲקֹב'.

וְזֶה זֹכִיךְ עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה, שֶׁהוּא בְּטוּל־הֲזָמְנִים בְּנ"ל.

וְזֶהוּ: "יִצְחָק זָמַן קוֹף צְדִיק יִשְׁנִים" וְכוּ' - הִינּוּ: שֶׁ'יִצְחָק' מְרַמֵּז עַל 'זָמַן', כִּי "יִצְחָק" ק אֲוֹתִיּוֹת 'ק"ץ ח"י" (זֶהוּ בְּרִאשִׁית כג: בַּהֲשַׁמְטוֹת). "קָץ" מְרַמֵּז עַל ה'זָמַן, שֶׁהוּא בְּחִינַת "אַחֲרִית הַיָּמִים" (דְּבָרִים ד, ל).

וְזֶה מַה שֶּׁאִיתָא: "שְׂאוֹתִיּוֹת 'קו"ף' צְדִיק"ק' [הֵם בְּחִינַת] יִשְׁנִים" וְכוּ' - שֶׁזֶה מְרַמֵּז עַל ה'זָמַן, כִּמְבֹאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר (לְקוּטִי-מִזְהַרְיָן ח"ב סא): "שֶׁעֵקֶר הַזָּמַן הוּא בְּבְחִינַת שְׁנָה".

"וַיִּשְׁבֹּת עַד ה' אֱלֹקֶיהָ וְשָׁמְעַת בְּקוֹלוֹ" (דְּבָרִים ד, ל) - הִינּוּ: עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה, זֹכִיךְ לְשִׁמְעַת 'קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, הִינּוּ ה'קוֹל־דְּקַדְשָׁה' - כִּי תְּשׁוּבָה הִיא בְּחִינַת 'בְּטוּל־הֲזָמַן, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹמְעִין ה'קוֹל' בְּנ"ל.

ג.

(ח"ב קיז)

דע: שלפעמים יש באדם טמאה טמונה,
שאינו יודעין לה שום תקון, מחמת
שהיא טמונה ונסתרת בו.

ועל-כן זהו טובה מה שארע לו
בשמתקרב אל הקדשה, שאזי
דיקא יקרה לו "מקרה בלתי טהור" (שמואל-א
כ, כו) חסוֹשְׁלוֹם - פי יוצאת מִמְנוּ ה'טמאה
הטמונה הנ"ל - פי אזי בשיוצאת, יכולין
למצא לה תקון, מה שאין-כן מקדם
בשהיתה טמונה.

ומחמת-זה לא הוליד אברהם את יצחק,
עד שהוליד תחלה את
ישמעאל. וכן יצחק הוליד את עשו, ואחר-
כך את יעקב - כדי להוציא הזהמא תחלה,
כמובא (תקוני-זהר קכח: - עץ-הדעת טוב לרבי חיים
וויטאל, פרשת תולדות).

**"ויעתר יצחק לה לנכח אשתו, כי עקרה
הוא, ויעתר לו ה'" (בראשית כה, כא)**

"מפני מה היו אבותינו עקורים, מפני שהקדוש-
ברוך הוא מתאנה לתפלתן של צדיקים".
(יבמות סד. זהר תולדות קלז.)

ד.

(ח"א י, ד)

"הקדוש-ברוך-הוא מתאנה לתפלתן
של צדיקים"
(יבמות סד. חלין ס: זהר תולדות קלז.) ומשגך תפלה
סדורה בפיו (עין ברכות פ"ה מ"ה) - כדי שיהנה
מתפלתו.

ועתה הולך ומבאר: ש'תשובה' הוא
בחינת 'בטול-הזמן', דהינו:
שה'זמן' נתאחד - שה'זמן' עולה ונתקשר
ונכלל בבחינת 'למעלה-מהזמן'.

וזהו שמבאר בלשונו-הקדוש: "יצחק בן
אברהם, זמן נתאחד. אברהם אהבי.
בעיניו פמים אחדים באהבתו. ושאר ישוב
בנך" וכו'.

הינו: ש'אברהם' הוא בחינת 'למעלה מן
הזמן' - פי מדתו של 'אברהם' היא
'אהבה', כמו שכתוב (ישעיה מא, ח): "אברהם
אהבי", ו'אהבה' הוא בחינת 'התאחדות-
הזמן', כמו שכתוב (בראשית כט, כ): "בעיניו
פמים אחדים באהבתו".

וזהו בחינת 'תשובה', שעל-זה מרמז תבת
'בן', כמו שכתוב (ישעיה ז, א): "ושאר
ישוב בנך". פי 'תשובה' היא 'למעלה-
מהזמן', כמו שכתוב (ירמיה טו, יט): "אם תשוב
ואשיבך לפני תעמד" - ולפניו יתברך הוא
בודאי 'למעלה-מהזמן', פי השם-יתברך
הוא 'למעלה-מהזמן'.

נמצא: ש"יצחק בן אברהם" (בראשית כה,
ט), מרמז על 'התאחדות-הזמן'
על-ידי 'תשובה'.

כי 'יצחק' שהוא בחינת ה'זמן' פנ"ל, עולה
ונתאחד ונכלל בבחינת 'אברהם', שהוא
בחינת 'אהבה', בחינת 'למעלה-מהזמן' -
על-ידי בחינת 'בן' שהוא בחינת 'תשובה'.

ואזי מתגבר ה'קול יעקב', על 'קול של
עשו' וכו' פנ"ל - פי על-ידי 'תשובה'
שהוא בחינת 'בטול-הזמן', שומעין ה'קול-
דקדשה, שהוא בחינת 'קול יעקב' פנ"ל.
[ליתר באור - עין ב'לקוטי-הלכות', ראש-השנה ה].

ה.

(ח"א י, בסוף)

'גאות', "מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ" (על-פי ישעיה יב, ה): שְׁהִיא מִדָּה מְגַנָּה, וְצָרִיךְ לְבָרַח מִמֶּנָּה.

אָבֵל יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂרוּדָפִים אַחַר כְּבוֹד, וְרוֹצִים לְמַלְךְ וּלְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, וְאוֹמְרִים: "שִׁישׁ לֵאלֹהִים לַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹנוֹת וּלְהַתְּפַלֵּל תְּפִלוֹת!"

כִּי זֶה יָדוּעַ: שֵׁ"הקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵתְאַוֶּה לְתַפְלָתָן שֶׁל צְדִיקִים" (יבמות סד. ח'ל"ן ס: זֶהר תּוֹלְדוֹת קלז), וְצָרִיךְ לִיכֹף אֶצְלָם, שִׁיתְּפַלְלוּ עִלְיוֹ עֲלֵיהֶם.

אָבֵל 'בְּעֵלֵי-גְאוּה' - אֵין הוֹלְכִים אֵל צְדִיקִים לְבַקֶּשׁם שִׁיתְּפַלְלוּ עֲלֵיהֶם, וְגַם אֵין מְנִיחִים שָׂאָר בְּנֵי-אָדָם שִׁיִּלְכוּ אֶצְל צְדִיקִים שִׁיתְּפַלְלוּ עֲלֵיהֶם, כִּי אָמְרוּ אֵלוֹ בְּעֵלֵי-גְאוּה: "שְׁגַם הֵם צְדִיקִים, וַיְכֻלִּים לְהַתְּפַלֵּל, וְאֵין צְדִיק בְּאָרֶץ יוֹתֵר מֵהֶם!"

ו.

(ח"א טו, ה)

"הקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵתְאַוֶּה לְתַפְלָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל" (חול"ן ס:). וּכְשִׁי-יִשְׂרָאֵל מֵתְפַלְלִין לְפָנָיו וּמְמַלְאִין תְּאוּתוֹ - אָזִי נַעֲשֶׂה כְּבִיכּוֹל בְּבַחֲיַנַּת 'אִשָּׁה', שֶׁהוּא מְקַבֵּל תַּעֲנוּג מֵעַמּוּנו, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (במדבר כח, ח): "אִשָּׁה רִיחַ נִיחַח לָהּ" - עַל-יַדֵּי הָרִיחַ נִיחַח' שֶׁמְקַבֵּל, נַעֲשֶׂה בְּבַחֲיַנַּת 'אִשָּׁה'.

ז.

(ח"א עג)

"הקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵתְאַוֶּה לְתַפְלָתָן שֶׁל צְדִיקִים"

(יבמות סד. ח'ל"ן ס: זֶהר תּוֹלְדוֹת קלז). "כִּי חָפֵץ הָסֵד הוּא" (מִיכָה ז, יח), וְרוֹצֵה תְּמִיד לְהַשְׁפִּיעַ הַשְּׁפָעוֹת וּבִרְכוּת. וְאֵין הַשְּׁפָעָה יְכוּלָה לִירֵד, רַק עַל-יַדֵּי כָּלִי הַנִּקְרָא 'אֲנִי', שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ו, כז): "וְאֲנִי אֲבָרְכֶם".

וְהַכָּלִי הַנִּלְ, נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּשֶׁמֵתְפַלֵּל בְּאִפְן שֶׁמְקַשֵּׁר ה'מַחֲשָׁבָה' לְהַדְּבֹר'.

כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִקְרָא 'צְדִיק', שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ס, כא): "וְעַמּוֹד בְּלִמָּה צְדִיקִים".

וְהַצְדִּיק' - נִקְרָא 'אֵלֶּה', מְלָשׁוֹן (תהלים קמד, יד): "אֵלּוֹפֵינוּ מְסֻבִּים".

וְהַנּוֹן' - נִקְרָא 'דְּבֹר', כִּי ה'דְּבֹר' הוּא 'מְלַכּוֹת', עַל דְּרָךְ (תקוני-זֶהר יז. פְּתַח-אֵלֶּהוּ): "מְלַכּוֹת-פֶּה".

וְ'מְלַכּוֹת' - נִקְרָא 'נוֹן', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תהלים עב, ז): "יִנּוֹן שְׁמוֹ", וּפְרֻשׁ רַש"י: "לְשׁוֹן מְלַכּוֹת".

וְהַיּוֹד' - נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי ה'מַחֲשָׁבָה' שֶׁמְקַשֵּׁר לְהַדְּבֹר', כִּי ה'מַחֲשָׁבָה' נִקְרָא 'יוֹד', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שמות טו, א): "אֵז יִשִּׁיר מֹשֶׁה", וּפְרֻשׁ רַש"י: "יוֹד עַל-שֵׁם הַמַּחֲשָׁבָה נֶאֱמָרָה".

וְנִגְמָר הַכָּלִי הַנִּקְרָא 'אֲנִי', וְהַשְּׁפָע יוֹרֵד, וְנִשְׁלָם חָפֵץ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כִּי חָפֵץ הָסֵד הוּא" (מִיכָה ז, יח), וּלְפִיכֶּךָ "הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מֵתְאַוֶּה לְתַפְלָתָן".

"וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּה" (בראשית כה, כב)

"בְּשִׁהִיָּתָהּ עוֹבְרֵת עַל פִּתְחֵי תוֹרָה שֶׁל שָׁם וְעָבַר, יַעֲקֹב רִץ וּמִפְרָס לְצֵאתָ. עוֹבְרֵת עַל פִּתְחֵי עֲבוּדַת-אֱלִילִים, עָשׂוּ מִפְרָס לְצֵאתָ."
(רש"י; בְּרֵאשִׁית-דְּבָרָה סג, ו)

ת.

(אֲבָנֵיהָ בְּרִזָּל, שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים מִרְבֵּנוּ ז"ל לַח)

פַּעַם-אַחַת הָיָה רַבֵּנוּ ז"ל עַל חֲתָנָהּ, וְהָיָה שָׁם 'בְּדַחַן', וְהַחֲלִיף אֶת בְּגָדָיו, פַּעַם עַל 'פְּמָר', וּפַעַם עַל 'מִפְרָס' (רבי). אִז אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: "אֵט אִיז מְעַן אַ מְלֶאֶךָ, אֵט אִיז מְעַן אַ גְּלָח!" [פַּעַם מִתְנַהֲגִים כְּמוֹ מְלֶאֶךָ, וּפַעַם כְּמוֹ כְּמָר]. (עֵינֵי תַנְחוּמָא מִשְׁפָּטִים י).

"וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לָהּ" (בראשית כה, כא)

"רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: שִׁשְׁפָּךְ תַּפְלוֹת בַּעֲשֹׂר"
(בראשית-דְּבָרָה סג, ה)

ט.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, צְדָקָה ח"ב יד; תַּפְלָה ח"ב ט)

יֵשׁ תַּפְלוֹת שְׂאִינָם נִתְקַבְּלִים לְמַעְלָה, אֲלָא עַד שְׁנוֹתָנִים כָּל כֶּךָ מְעוֹת לְצְדָקָה, כְּפִי מִסְפַּר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתַּפְלָה הַשֵּׁנִי לָזֶה הַדָּבָר.

לְמִשְׁלֵ: כְּשִׁמְתָּפְלָל אֵלוֹ הַתְּבוֹת: "תָּן לִי בָנִים", צְרִיךְ לְתַן צְדָקָה כְּמִסְפַּר אוֹתִיּוֹת: "תָּן לִי בָנִים".

[זֶה לְשׁוֹן הָרַב מִטְּשַׁעְהָרִין ז"ל, כָּאֵן בְּמֵרְאֵי-הַמְּקוֹמוֹת: עֵינֵי תוֹלְדוֹת ס"ג (בְּרֵאשִׁית-דְּבָרָה ה"ל, עַל בְּרֵאשִׁית כה, כא): "וַיַּעֲתֵר יִצְחָק - שִׁשְׁפָּךְ תַּפְלוֹת בַּעֲשֹׂר". יֵשׁ לוֹמַר: הֵינּוּ: שֶׁהִרְבָּה בַּתַּפְלוֹת, וּבְכָל-פַּעַם נָתַן מְעוֹת לְצְדָקָה, כְּמִסְפַּר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתַּפְלָה, עַד שֶׁעָלָה סֵךְ הַמְּעוֹת לְעֵשָׂר רַב].

[שִׁיחוֹת-הַר"ן לַד: 'אַמוּנָה' חָשׁוּב כְּצְדָקָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית טו, ו): "וְהָאֵמֶן בָּהּ וַיַּחֲשֶׁבָהּ לוֹ צְדָקָה", וְעַל-יַד־זֶה זוֹכָה לְבָנִים. 'אַמוּנָה' בְּגִימְטְרִיא בְּנִי"ם].

"וַתִּלְךָ לְדָרֶשׁ אֶת ה'" (בראשית כה, כב)

"וַתִּלְךָ לְדָרֶשׁ - לְבֵית מְדָרְשׁוֹ שֶׁל שָׁם"
(רש"י; בְּרֵאשִׁית-דְּבָרָה סג, ו)

י.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּצִיעַת-הַפֶּתַח ה, יז)

כְּשִׁמְתָּחֲבָרִים רַבִּים יַחַד, וּבוֹנִין בֵּית-הַמְּדָרֶשׁ לְעֶסֶק בּוֹ בַּתוֹרָה, וְכוּנְתָם אֶל הָאֲמֵת-לְאֲמֵתוֹ: לְהַפְלִל עַל-יַדֵּי עוֹסְקִים בַּתוֹרָה וּתְפִלָּה, בְּצַדִּיקֵי-אֲמֵת שֵׁישׁ לָהֶם כַּח לְהַאִיר וּלְעוֹרֵר כָּל נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. בּוֹדָאֵי "הֵן אֵל כְּבִיר לֹא יִמָּאֵס" (אִיּוֹב לו, ה), כִּי "זְכוּתָא דְּרַבִּים עָדִיף" (בְּרֵאשִׁית-דְּבָרָה ח).

גַּם מִחֲמַת שָׁהִם רַבִּים, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ שָׂרֵשׁ בַּתוֹרָה - עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְעוֹרְרִים וּמְאִירִים הַרְבֵּה אוֹתִיּוֹת-הַתוֹרָה, וּמְאִירִים זֶה לָזֶה - עַד שֶׁנוֹלְדִין נְשִׁמוֹת הַגֵּרִים, וְנִתְעוֹרְרִין הַפּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן רָגִיל בְּדַבְרֵי רַז"ל לְקֹרֵא שָׁם הַבֵּית-הַמְּדָרֶשׁ, עַל-שֵׁם הַצְּדִיק וְהַרְבִּי שֶׁל הַתְּלֻמִּידִים שְׁלוֹמְדִים שָׁם.

כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שְׂאֵמְרוּ: "בְּבֵית-מְדָרְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי". וּ"בְּבֵית מְדָרְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי פְּלוֹנִי". וְכְמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ (בְּרֵאשִׁית-דְּבָרָה סג, ו): עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כה, כב): "וַתִּלְךָ לְדָרֶשׁ אֶת ה'" - "שֶׁהִלְכָה לְדָרֶשׁ בְּבֵית מְדָרְשׁוֹ שֶׁל שָׁם וְעָבַר".

כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַבֵּית-הַמְּדָרֶשׁ - כְּשֶׁנִּקְרָא עַל-שֵׁם 'צְדִיקֵי-אֲמֵת', שֵׁיכוּלִים לְעוֹרֵר שְׂרֵשֵׁי נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל-יַדֵּי תוֹרָתָם.

"וְלֹאִים מְלֹאִים יֵאֱמָר" (בְּרֵאשִׁית כה, כג)

"כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נּוֹפֵל" (רש"י - על-פי פסחים מב.)

י.א.

(ח"א א)

צָרִיךְ כָּל אֶחָד לָתֵן פֶּחַ לְבַחֲנֵית מְלָכוֹת -
דְּקַדְשָׁהּ, לְהַתְגַּבֵּר עַל מְלָכוֹת
דְּסִטְרָא-אַחְרָא. וְעַל-יָדֵי מַה? - עַל-יָדֵי
הַתּוֹרָה שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּכַח.

וְאִזִּי מְקַבֶּלֶת ה' מְלָכוֹת' שֶׁהִיא בַּחֲנִינָה
'נּוֹרָן', 'חִיּוּת' מִן ה' הַחֲכֵמָה' שֶׁהִיא
בַּחֲנִינָה 'חִי'ת'. וְנִתְחַבֵּר וְנִתְקַשֵּׁר הַח' וְהַנ',
וְנַעֲשֶׂה "אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה" (ישעיה ל,
כו).

ו"כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נּוֹפֵל" (רש"י בְּרֵאשִׁית כה, כג -
על-פי פסחים מב.), וְאִזִּי נּוֹפֵל
וְנִתְבַטַּל מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה, מְלָכוֹת דְּסִטְרָא-
אַחְרָא [עֵינּוּ עוֹד לְהִלָּךְ בַּפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כה, לד): "וַיִּבֶז
עֲשׂוּ אֶת הַבְּכָרָה"].

י.ב.

(ח"א כה, א)

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהוֹצִיא עֲצֻמוֹ מִה' מְדַמָּה,
וְלַעֲלוֹת אֶל הַשָּׁכֵל [שְׁלֵא יִלְךְ אַחַר
הַתְּאוֹנוֹת הַמְדַמִּיּוֹת, תְּאוֹנוֹת הַבְּהִמִּיּוֹת. קַצּוֹר לְקוּטִי-
מוֹחֵר"ן]. - וְכִשְׁנִמְשָׁךְ אַחַר ה' מְדַמָּה, זֶה
בַּחֲנִינָה "שְׂרִירוֹת לֵב" (דְּבָרִים כט, יח), שֶׁהוּא
הוֹלֵךְ אַחַר ה' מְדַמָּה שְׁבֵלֵב.

וְעַל-יָדֵי שְׁכָבֵר שְׁבֵר הַמְדַמָּה, אִז
נִתְקוּמָם תְּכוּנַת שְׁכָלוֹ, כִּי
"כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נּוֹפֵל" (רש"י בְּרֵאשִׁית כה, כג - על-
פי פסחים מב.).

אָבֵל הַשָּׁכֵל עֲדוֹן בְּכַח. וְצָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ
בְּשְׁכָלוֹ, הֵינּוּ: לְחַקֵּר וְלַחֲשׁוֹב בּוֹ
בַּעֲבוּדַת-הַשֵּׁם - וְאִזִּי הַשָּׁכֵל בַּפֶּעַל.

י.ג.
(ח"א לה, ח)

כְּשֶׁאָדָם עוֹסֵק בְּמִשְׁאֵל-וּמִתָּן בְּאִמּוּנָה' -
אִזִּי כָּל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שְׂיִישׁ
בְּתוֹךְ הָעֵפוֹ"ם וְה' אֲרָצוֹת שְׁסָבִיבוֹת
'ירוּשָׁלַיִם' (יחזקאל ה, ה), עוֹלָיִם לְבַחֲנֵית
'אִמּוּנָה' הַנִּקְרָא 'ירוּשָׁלַיִם' ו'מְלָכוֹת'.
"כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נּוֹפֵל" (רש"י בְּרֵאשִׁית כה, כג - על-
פי פסחים מב.).

כִּי 'חֲרַבְנֵי אִמּוּנָה' נִקְרָא 'חֲרַבְנֵי יְרוּשָׁלַיִם',
כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חַז"ל (שַׁבָּת ק"ט:): "לֹא חֲרַבָּה
ירוּשָׁלַיִם, עַד שֶׁפָּסְקוּ מִמֶּנָּה אַנְשֵׁי אִמּוּנָה".
(וְכוּנְתָם עַל מִשְׁאֵל-וּמִתָּן בְּאִמּוּנָה).

וְכִשְׂ יְרוּשָׁלַיִם, הֵינּוּ ה' אִמּוּנָה', הֵינּוּ
'מִשְׁאֵל-וּמִתָּן', מִתְגַּבֶּרֶת
- אִזִּי אֵלּוּ הָעֵפוֹ"ם וְהָאֲרָצוֹת נּוֹפְלִים,
וְעוֹלָיִם מִמֶּנָּה כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים
שְׁבֵתוּכֶם, בְּסוּד אַחַד-עֶשֶׂר סְמָמֵי הַקְּטוּרֶת.

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (סְנֵהֲדִין כ:): "שְׁלֹשָׁה
מִצְוֹת נִצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּכַנִּיסָתָן
לְאָרְץ: הַעֲמֵדַת הַמִּלָּה, וְכַרִּיתוֹת זִרְעוֹ שֶׁל
עַמְּלֵק, וּבְנִיַן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ" וכו'.

וְהָא בְּהָא תִּלְיָא - כִּי הַעֲמֵדַת הַמִּלָּה' -
הִיא בַּחֲנִינָה 'אִמּוּנָה', בַּחֲנִינָה 'מְלָכוֹת'.
ו"כַּרִּיתוֹת זִרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֵק" - הֵם הַנִּיצוּצוֹת
שְׁעוֹלָיִם מִבֵּין הָעֵפוֹ"ם וְהָאֲרָצוֹת וְכו'.

ו"כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נּוֹפֵל" - וְעַל-יָדֵי-זֶה זוֹכִין
לְהַמְצוּה "לְבָנוֹת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ
וְירוּשָׁלַיִם", הֵינּוּ: ה' אִמּוּנָה. וְאִזִּי נִתְחַדֵּשׁ
וְנִתְעַלָּה 'מַחוּ' בַּבְּחִינָה 'בְּנִיַן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ'.
(על-פי קַצּוֹר לְקוּטִי-מוֹחֵר"ן).

י.ד.

(ח"א נז, בסוף)

"שאלו את רבי יוסי בן קסמא: אימתי בן דוד בא. והשיב להם: כשיפל זה השער [של ארם] וכו' (סנהדרין צח.). - ועקר הדבר: "שיפל שלשה פעמים, ואין מספיקין לבנותו עד שפן דוד בא" (שם בגמרא).

כי 'שער ארם' זה בחינת 'שער דסטרא-אחרא'. וכשיפל נפילה אחר נפילה - אז יבא בן דוד ויבנה 'שערי הקדשה'.

הינו: כש'אין' אמונות חכמים, ואין שומע להם, בבחינת (ישעיה כט, כא): "ולמוכיח בשער יקשון" - על-ידי-זה באים לחלי עד אין מרפא, בבחינת (תהלים קז, יח): "ויגיעו עד שערי מות".

אבל כשיש להם 'אמונה' - אזי נפתחים להם 'שערי הקדשה', בבחינת (ישעיה כו, ב): "פתחו שערים וכו' שמר אַמְנִים". ו"כשזה קם זה נופל" (רש"י בראשית כה, כג - על-פי פסחים מב.) - ואז נופל 'שער ארם' פעם אחת.

ו'הקמת אמונה' - היא על-ידי 'גדר', ואז נהיר ב'נהירו דאבתן'.

ואז נבנה פעם שנייה 'שער-דקדשה', בבחינת (תהלים כד, ז): "שאו שערים ראשיכם", כי ה'אבות' הן ה'ראשים', בבחינת (שמות ו): "אלה ראשי בית אבתם" (שמות ו, יד).

ו"כשזה קם זה נופל" - וזה בחינת: "נפילת פעם שנית 'שער של ארם'".

ועל-ידי 'הארות האבות', זוכה ל'שבת', "להשבת אויב" (תהלים ח, ג), וזוכה ל'שלום'.

ואז נבנה פעם שלישי 'שער-דקדשה', בבחינת (זכריה ח, טז): "ומשפט שלום שפטו בשעריכם", ובבחינת 'צדקה', "אל תדכא עני בשער" (משלי כב, כב).

ומכניעים השונאים היונקים מ'שער ארם', בבחינת (תהלים סט, יג): "ישיחו בי ישבי שער". כי נכנע "כבד פועס" (ברכות סא:), שהיא "עשו אדום" (זהר פנחס רלד.), שהוא "באדרת שער" (בראשית כה, כה).

וזהו: "נפילת פעם שלישי 'שער של ארם'".

טו.

(ח"ב ה, ד)

ודע: שעל-ידי 'נפילת-האמונה', נעשה ונתחזק 'אמונות-פזביות', 'אמונות העבודה-זרה' וכיוצא, כמו שכתוב (יחזקאל כו, ב): "אמלאה החרבה", "כשזה קם זה נופל" וכו' (רש"י בראשית כה, כג - על-פי פסחים מב: מגלה ו).

כי עקר קיום וחזוק 'אמונות-פזביות', הוא מ'נפילת האמונה הקדושה'. - וכשמעלין ה'אמונה-הנפולה', מזה נעשין 'גרים' וכו'.

אבל הוא רק לפי שעה, ולבסוף כלה ונאבד, "ומסער גופיה ונשמתי" (תקוני-זהר לה:): של הנאחזים בו.

ועל-כן הרשעים והחולקים על צדיקים, "בחייהם קרויים מתים" (ברכות יח:): - כי אין להם רוח-חיים האמתי דקדשה, שנמשך רק על-ידי צדיקי-אמת דיקא.

וזהו בחינת שלש-עשרה מדות וכו'. והינו (שמות לד, ו): "ורב חסד ואמת" - שמקבלין הרוח-חיים, מהצדיק רב-דקדשה, שהוא רב חסד - הפך עשו, רב-דקלפה, שהוא "אדמוני" (בראשית כה, כה), תקף-הדין.

והינו (שם): "נצר חסד לאלפים". "לאלפים" - זה בחינת "אלופי עשו", "רברבי עשו", שהם רב-דקלפה.

וזהו: "נצר חסד" - ש'חסד, בחינת הרב דקדשה, נוצר וממתיק בחינת "אלופי עשו", "רברבי עשו" וכו'.

וזהו בחינות ארבע ציצית, שהם בחינת הרוח-חיים, כמו שכתוב (יחזקאל לז, ט): "מארבע רוחות באי הרוח" - שעל-ידי זה מכניעין הרוח-סערה, הרוח של המתנגדים החולקים על הצדיקים אמתיים, שממשיכין אריכת הרוח שלהם מהרב-דקלפה, בחינת: "עשו איש שער".

ועל-כן 'ציצית' הוא לשון שער, כמו שכתוב (שם ח, ג): "ויקחני בציצת ראשי" - כי על-ידם נכנע "עשו איש שער", בחינת רוח-סערה.

וזה בחינת טלית לבן, שנתעטף הקדוש-ברוך-הוא וסדר שלש-עשרה

"ויצא הראשון אדמוני בלו באדרת שער, ויקראו שמו עשו" (בראשית כה, כה) - וענין קלפת עשו הרשע -

"בלו באדרת שער - מלא שער, בטלית של צמר" (רש"י)

טז

(ח"א ח, ב-ג-ד-ח)

כל החסרונות שיש לאדם, הן בפרנסה הן בבריאות הגוף וכו' - כלם אי-אפשר להשלימם, בי-אם על-ידי הצדיק והרבי-האמת שנלוה אליו.

כי שלמות החסרונות - הוא על-ידי אגחה וכו', שעל-ידיה ממשיכין הרוח-חיים להשלים ה'חסרון' שמתאנח עליו. אבל זה הרוח-חיים להשלים ה'חסרון', מקבלין רק מהצדיק והרב שבדור שדבוק ב'תורה', ששם הרוח-חיים. [על-פי קצור לכוטי-מוהר"ן].

והמתנגדים והרשעים החולקים על הצדיקים אמתיים - מקבלים הרוח-חיים שלהם מהרב דקלפה.

כי יש רב בקלפה וסטרא-אחרא, כנגד הרב-דקדשה - והוא בחינת עשו, כמו שכתוב (בראשית לג, ט): "יש לי רב".

והוא בחינת (בראשית לו, מ): "אלופי עשו", וכמו שתרגם אונקלוס: "רברבי עשו", בחינת הרב-דקלפה, ומהם מקבלין הרשעים הרוח-חיים.

והוא בחינת רוח הטמאה, בחינת רוח-סערה, כמו שכתוב (שם כז, יא): "הן עשו אחי איש שער" - ועל-כן הרוח שלהם גדול ותקיף לפי שעה, כמו רוח-סערה שהוא גדול בשעתו.

מדות" (ראש-השנה יז) - כי ה'שִׁלְשִׁעַשְׂרֵה מדות, הן בחינות ה'רוח-חיים דקדשה' (ענן בפנים). וזהו בחינת 'טלית', שהוא 'ארבע פנפות', בחינות "הרוח מארבע רוחות" פנ"ל.

והינו 'טלית לבן' - הפך בחינות 'רוח-דקלפה', בחינת 'עשו', שהוא "אדמוני כלו באדרת שער" (בראשית כה, כה), ופרש רש"י: "בטלית". בחינת 'טלית דקלפה', שהוא בחינת 'טלית אדום' - שמשם נמשך ה'רוח של הרשעים'.

ועל-ידי 'טלית דקדשה', בחינת 'טלית לבן', מכניעין אותו - כי משם נמשך ה'רוח-חיים דקדשה', שהוא בחינת 'שִׁלְשִׁעַשְׂרֵה מדות של רחמים' פנ"ל.

ועל-בן "נתעטף הקדוש-ברוך-הוא ב'טלית לבן" דיקא וכו' - כי על-ידי 'טלית דקדשה', בחינות 'מקיף', בחינת ה'רוח-חיים', בחינות (קהלת א, ז): "סובב סבב הולך הרוח" - נכנע 'טלית דקלפה', בחינת ה'רוח דקלפה' וכו'.

וזהו (בבא-בטרא עג): "דהו דמוז דמוז כמבסמי" [והיו פניהם צהובות כשתני יין], פרש רשב"ם: "כשתני יין". בחינת "עשו אדמוני", שהוא ה'רב-דקלפה' - אשר משם מקבלין הרשעים ה'רוח-חיים' שלהם להשלים החפרון.

יז

(ח"א טז)

תרין אמין עשו וישמעאל, אנון תרין עננין דמכסין על העינין" (זהר פנחס רנב), שאין [העינים] יכולין להאיר תמיד בבחינת 'שמש'. ובשביל זה צריך הצדיק לבטל דבקותו, כדי שלא יתגברו האמין

עשו וישמעאל על עיניו, ויתבטל חס-ושלום חכמתו לגמרי.

אבל על-ידי תרין משיחין שיפוצו מעינותיהם חוצה, ויהפך לכלם "שפה ברורה" (צפניה ג, ט) - אז יתקיים (ישעיה ל, כו): "והיה אור הלבנה כאור החמה", ואז לא יצטרך לבטל מדבקותו.

יח

(ח"א לו)

'עשו', הוא "בן רשע" (של ה'ארבעה בנים, בהגדה של פסח).

יט

(ח"א נז, נח)

על-ידי ה'צום', אויביו נופלים לפניו! - כי על-ידי ה'פעס' הבא מה'כבד', בחינת: "כבד פועס" (ברכות סא) - נתעורר המקטרג הגדול, שהוא 'עשו', הוא 'אדום' - "שאחיזתו ב'כבד'" (זהר פנחס רלד. תקוני-זהר נב. נג. קז); והוא "אדמוני" (בראשית כה, כה), שהוא בחינת 'כבד', שהוא 'מלא דם'.

ומן ה'מקטרג העליון' - נתעוררים ונשתלשלים 'מקטרגים וצרים' למטה, על אדם הפועס, ושולטים עליו, ואינם יראים מלפניו. כי על-ידי ה'פעס', נדמה להם כ'בהמה', בבחינת (תהלים מט, יג): "נמשל בבהמות נדמו".

כי עקר ה'מזרא' שמתיראין מן האדם, בבחינת (בראשית ט, ב): "ומזראכם וחתכם" - אינו אלא על-ידי ה'צלם אלקים' שבפני האדם (שם א, כז), ועל-ידי ה'צלם', ה'אדם' הוא 'אדם'.

וכש"סר צלם" (במדבר יד, ט - אותיות 'צלם') - אזי יוצא מ'גדר אדם'

לְגֵדֶר בְּהֵמָה, וְאִזִּי מוֹרָאוֹ" (שבת קנא: זתר משפטים קכה: בראשית רבה לה, יב).

"וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ" (ויקרא כב, י) - וְאִזִּי נִכְנַע ה'פֶּבַד', וְנִתְבַטַּל כּוּחוֹ.

וְעַל-יָדַי ה'פֶּעַס' - "אִם חָכֵם, הוּא חֲכָמְתוֹ מִסְתַּלְקֶת" (פסחים סו:), וְאִזִּי צָלוּ סָר', וּפְנִינֵי נוֹפְלִים, בְּבַחֲיַנֵּת (בראשית ד, ו): "לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פְּנִיךָ". וְכִשְׂאִין לוֹ פְּנֵי אָדָם - אִזִּי מוֹרָאוֹ סָר', כִּי "נִמְשַׁל בְּבַהֲמוֹת" (תהלים מט, יג), וְצָרִיו מְצָרִים לוֹ.

וְעַל-יָדַי ה'אָרוֹת הָאֲבוֹת' - זוֹכָה לְשִׁבְתָּ, "לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב" - וְזוֹכָה לְשָׁלוֹם. וּמְכַנְיָעִים הַשּׁוֹנְאִים הַיּוֹנְקִים מ'שֶׁעַר אָרֶם', בְּבַחֲיַנֵּת (תהלים סט, יג): "יִשְׁיַחוּ בֵי יֹשְׁבֵי שְׁעָרִים" - כִּי נִכְנַע "פֶּבַד פּוֹעֵס", שֶׁהוּא "עֲשׂוֹ אָדָם", שֶׁהוּא "פְּאֲדַרְת שְׁעָרִים" (בראשית כה, כה).

וְעַל-יָדַי ה'צוּם' וְה'תַּעֲנִית' - מְתַקֵּן אֶת פְּנִינֵי, וּמְחַזֵּר לְעֲצָמוֹ ה'חֲכָמְתוֹ, שֶׁהוּא 'צִלְמוֹ' הַמְּאִיר בְּפְנִינֵי. וְאִזִּי הַפֶּל יִרְאִים מִמֶּנּוּ, וְאוֹיְבָיו נוֹפְלִים לְפְנֵינֵי. לְפְנֵינֵי דִיקָא - כִּי עֵקֶר נְפִילָתָם, מִחֲמַת ה'פְּנִים'.

ב.
(ח"א עד)

עֲשׂוֹ - הוּא בְּחִינַת ה'פִּיגִים' וְה'פְּסֻלָּת גְּמוּר', שֶׁמְשַׁתְּלֵשְׁלִין וְיִזְרְדִין מִבְּחִינַת ה'דִּין'.

כִּי עַל-יָדַי ה'צוּם' - נִכְנַע ה'פֶּבַד' לְפְנֵי ה'מֹח'. כִּי בְיוֹם שֶׁאָדָם אוֹכֵל - ה'פֶּבַד' נִזְוֵן תַּחֲלָה, וְאַחַר-כֵּן שׁוֹלַח לְה'מֹח'.

נִמְצָא: בְיוֹם הָאֹכִילָה - הַגְּדֵלָה וְהַמְּשַׁלָּה לְה'פֶּבַד'. וְכִשְׁמַתְעֵנָה - אִזִּי נִזְוֵן ה'מֹח' תַּחֲלָה, וְה'מֹח' שׁוֹלַח מִזְוֵן אַחַר-כֵּן לְה'פֶּבַד'. וְנִכְנַע ה'פֶּבַד' לְפְנֵי ה'מֹח', וְהַגְּדֵלָה וְהַמְּשַׁלָּה לְה'מֹח'.

וְזֶהוּ תַקּוּן לָמָּה שֶׁפָּגַם בְּתַחֲלָה בְּה'חֲכָמָה, שֶׁהוּא ה'מֹח', שֶׁהוּא ה'צִלְמֵ' הַמְּאִיר בְּפְנֵינֵי - שֶׁעַל-יָדַי ה'צוּם' נִכְנַע ה'פֶּבַד', וְנִתְתַקֵּן מֹחַ הַחֲכָמָה, שֶׁהוּא ה'צִלְמֵ, וּמְאִיר בְּפְנֵי אָדָם.

וְכִשְׁנִכְנַע ה'פֶּבַד', שֶׁהוּא רֹאשׁ הַמְּקַטְרָגִים' - אִזִּי נִכְנָעִים כָּל הָאוֹיְבִים הָאֲחוּזִים בְּה'פֶּבַד'.

אָבֵל כִּשְׁזוֹכָה לְבַחֲיַנֵּת 'עֲנַג שִׁבְתָּ' - אִזִּי אֵין צָרִיךְ לְצוּם' - כִּי פּוֹעֵל בְּאֹכִילָתוֹ, מֵה שֶׁפֶּעַל עַל-יָדַי ה'צוּם', הַיְנוּ: "לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב" (תהלים ח, ג). כִּי 'אֹכִילַת שִׁבְתָּ, קֹדֶשׁ הוּא,

בא.
(ח"ב ה, יא)

עֲוֹנוֹת-הַמְּשַׁפֵּט' נַעֲשָׂה, עַל-יָדַי בְּחִינַת 'תַּפְּלִין רָעִים'. כִּי יֵשׁ בְּחִינַת 'תַּפְּלִין-מַחֲיִן' שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם 'פְּסֻלָּת' - כִּי ה'תַּפְּלִין-מַחֲיִן' נַעֲשִׂין עַל-יָדַי שֶׁמְעַלִּין לְחַוֹת וְשִׁמְנוּנֵיִת הַגּוֹף' מִבְּחִינַת "הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ" (ויקרא טו, ג), לְבַחֲיַנֵּת 'חֹתֶם-דְּקֹדֶשׁ', בְּחִינַת 'תַּפְּלִין-מַחֲיִן'.

וְיֵשׁ לְחַוֹת' שֶׁצָּרִיכִין לְצֵאת, בְּבַחֲיַנֵּת 'טַפַּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲאֵל'.

וְכִשְׁמְעַלִּין בְּחִינַת אֵלוֹ ה'שִׁמְנוּנֵיִת' אֵל ה'מֹח' - אִזִּי נִתְעַרַב 'פְּסֻלָּת' בְּה'מַחֲיִן' וְה'תַּפְּלִין', וְעַל-יָדֵיזָה נַעֲשָׂה 'קְלִקּוּל-הַמְּשַׁפֵּט', בְּבַחֲיַנֵּת (חבקוק א, ד): "רָשָׁע מִכְתִּיר אֶת הַצְּדִיק" - הַיְנוּ: ה'פְּסֻלָּת' שֶׁמְתַעַרַב וּמְסַבֵּב אֶת ה'מֹח'.

כב.

(שיחות הר"ן פט)

דע: שיש חבילות חבילות של עברות רחמנא-לצלן, כי "עברה גוררת עברה" (אבות פ"ד מ"ב).

הינו: כשאדם עובר עברה חסוֹשְׁלוֹם - אזי 'עברה ראשונה' גוררת אותו לעשות 'עברות אחרות' השיכים לה. וכן כשעושה עברה אחרת חסוֹשְׁלוֹם - אזי גוררת גם־כן עברות השיכים לה.

ומכל חבילה וחבילה, נבראת פת אחת של מחבלים ומקטרגים (אבות פ"ד מ"א). והמחבלים צועקים: "הב לנא חיי, הב לנא מזוני" [תן לנו חיים, תן לנו מזון]. כי הוא ה'בעל-עברה', הינו שהוא ה'בעל של העברה', וצריך לתן להם חיי ומזוני.

כי עברה הראשונה עשה בלי הכרה, וצריך בודאי לתן לה מזונות. ואפלו העברות האחרות השיכים לעברה הראשונה שנגררו אחריה, צריך לתן להם גם־כן מזונות.

ואף-על-פי שהיה כמו מכרח לעשותו, כי עברה הראשונה גררה אותו, כי יש להם טענה: "היה לה לעשות מצוה תקף אחר עברה הראשונה, והיתה המצוה מגנה עליו!" - על-כן צריך לתן לכלם מזונות וחיות.

והתקון הוא: שילמד לעשות ולקיים ה'שלש-עשרה מדות של רחמים וחסדים'! - דהינו: שיהיה לו 'רחמנות', וירבה לעשות 'חסד', ויקים כל ה'שלש-עשרה מדות של רחמים'.

ועל-ידי-זה מעורר למעלה, כל ה'שלש-עשרה מדות העליונים של רחמים'.

ועל-ידי-זה נכנעין ועוברין המחבלים שנעשו על-ידי העברות, בבחינת (סליחות): "אל מלך יושב על פסא רחמים וכו', מוחל עוונות עמו מעביר ראשון ראשון".

הינו: שעל-ידי ה'שלש-עשרה מדות של רחמים' - מעביר הקדוש-ברוך-הוא עברות הראשונים שבכל חבילה וחבילה.

ואזי 'שאר העוונות שבחבילה', שבים אל השם-יתברך, והוא נותן להם חיות! - אך מאין הקדוש-ברוך-הוא נותן להם חיות?!

דע: כי יש פטר-אחרא בחינת 'ראשון לראשונים', בחינת 'אדום' שנקרא 'ראשון' (פסחים ה.), כמו שכתוב (בראשית כה, כה): "ויצא הראשון אדמוני".

והוא בחינת 'ראשון לראשונים' - שהוא 'ראשון' לה'עברות הראשונים' הנ"ל - כי כלם נמשכים ובאים על-ידו.

כי באמת לפי גדל קדשת ישראל, אין ראוי להם בכל לעשות עברות חסוֹשְׁלוֹם, רק מחמת תקף הגלות שפובלים מהאמות על-ידי מסים וארנוניות, מחמת זה באים לעברות.

נמצא: שכל העברות נמשכים על-ידי 'אדום', שאנו מסורים בגלות אצלו, והוא בחינת 'ראשון לראשונים' כנ"ל.

ועל-כן הקדוש-ברוך-הוא נותן העוונות עליו, ונמשך להם חיות מפניו.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים סט, כח): "תָּנָה עֵינַי עַל עוֹנָם" - הֵינּוּ: שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן עֲלֵיו הָעוֹנוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְנִמְשָׁךְ לָהֶם חַיּוֹת מִמֶּנּוּ.

"וַיֵּדוּ אַחֲזַת בַּעֲקֵב עֵשָׂו" (בראשית כה, כו)

נג.

(ח"ב ח, א)

כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ אֵינוֹ רְאוּי לְהוֹכִיחַ - אָזִי לֹא דִי שְׂאִינוֹ מוֹעִיל בְּתוֹכְחָתוֹ, אִךְ גַּם הוּא מִבְּאִישׁ רִיחַ שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת הַשּׁוֹמְעִים תּוֹכְחָתוֹ וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה מַחְלִישׁ נְשָׁמָתָם, וְנִפְסַק הַשִּׁפְעַ מִכָּל הָעוֹלָמוֹת הַתְּלוּיִים בָּהֶם.

אָבֵל כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ רְאוּי לְהוֹכִיחַ - אָזִי אֲדַרְבֵּא, מוֹסִיף וְנוֹתֵן 'רִיחַ-טוֹב' בְּהַנְּשָׁמוֹת עַל-יְדֵי תּוֹכְחָתוֹ וְכוּ'. בְּבַחֲבִינַת הַתּוֹכְחָה שֶׁל מֹשֶׁה וְכוּ'.

כִּי עַל-יְדֵי 'קוֹל הַמּוֹכִיחַ הָרְאוּי', נוֹתֵן 'רִיחַ-טוֹב' בְּהַנְּשָׁמוֹת, בְּחִינַת 'מְזוֹנָא-דְּנִשְׁמָתָא', כִּי עָקֵר יְנִיקַת הַנְּשָׁמָה הִיא מִהָרִיחַ וְכוּ'.

כִּי יֵשׁ 'מְזוֹנָא-דְּנִשְׁמָתָא' וְ'מְזוֹנָא-דְּגוּפָא', וְעַל-יְדֵי 'מְזוֹנָא-דְּגוּפָא', אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, נִחְלָשׁ 'מְזוֹנָא-דְּנִשְׁמָתָא', וּמִגְדִּילִין בְּחִינַת 'עֵקֵב דְּסִטְרָא-אַחְרָא', בְּבַחֲבִינַת (תהלים מא, י): "אוֹכֵל לֶחֶמִי הִגְדִּיל עָלַי עֵקֵב" - כִּי עַל-יְדֵי הַ'אֲכִילָה' נִתְחַזְקִין הָעֵקֵבִים וְהָרְגֵלִין.

וְאִזּוֹ כְּשֶׁנִּתְגַּדֵּל חֲסוֹדְשָׁלוֹם 'עֵקֵב דְּסִטְרָא-אַחְרָא' - נִחְלָשׁ חֲסוֹדְשָׁלוֹם בְּחִינַת 'עֵקֵב דְּקִדְשָׁה', שֶׁהוּא בְּחִינַת (משלי כב, ד): "עֵקֵב עֲנוּהַ יֵרֵאת ה'", שֶׁהִיא בְּחִינַת 'רִיחַ',

בְּבַחֲבִינַת (ישעיה יא, ג): "וְהִרְיָחוּ בִּירְאֵת ה'", שֶׁהוּא 'מְזוֹנָא-דְּנִשְׁמָתָא'.

וְהַתְקוּן לָזֶה: הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'קוֹל', בְּחִינַת 'קוֹל הַמְּשַׁקֵּה אֶת הַגֵּן' שֶׁשֵּׁם גְּדָלִים כָּל הַרִיחוֹת וְהִירְאוֹת, בְּחִינַת (בראשית ג, י): "אֶת קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בְּגֵן וְאִירָא".

כִּי זֶה הַ'קוֹל', מְשַׁקֵּה אֶת הַגֵּן, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה גְּדָלִים שָׁם כָּל הַרִיחוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'רִיחָה', בְּחִינַת 'מְזוֹנָא-דְּנִשְׁמָתָא' וְכוּ'. כִּי עַל-יְדֵי-זֶה הַ'קוֹל' נִכְנַע בְּחִינַת 'עֵקֵב דְּסִטְרָא-אַחְרָא' - כִּי זֶה הַ'קוֹל' הוּא בְּחִינַת (שם כז, כב): "הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב".

וְעַל-כֵּן זָכָה 'יַעֲקֹב' לְבַחֲבִינַת הָרִיחַ, בְּבַחֲבִינַת (שם שם, כז): "רִיחַ רִיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדֵה" הַנֶּאֱמָר בְּ'יַעֲקֹב' - וְהוּא מִכְּנִיעַ 'עֵקֵב דְּסִטְרָא-אַחְרָא', בְּבַחֲבִינַת (שם כה, כו): "וַיֵּדוּ אַחֲזַת בַּעֲקֵב עֵשָׂו".

וְזֶה הַ'קוֹל', הוּא בְּחִינַת 'קוֹל הַמּוֹכִיחַ הָרְאוּי' הַנִּלְכָּל, בְּבַחֲבִינַת (ישעיה נח, א): "הָרֵם כַּשּׁוֹפָר קוֹלְךָ וְהִגַּד לְעַמִּי פִּשְׁעֵם" וְכוּ'.

וְהוּא בְּחִינַת 'קוֹל הַנְּגוּן' שֶׁל הַשִּׁיר שֶׁיִּתְעַר לְעֵתִיד' כְּשִׁיחַדֵּשׁ אֶת עוֹלָמוֹ.

וְזֶהוּ (בְּרֻכּוֹת נד,): "וּמַחְיָה בְּקִרְסָלָה וְקִטְלָה" [וְהַכֹּהֵן מֹשֶׁה רִבְנוֹ לְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׂן בְּקִרְסוֹלוֹ, וְהַרְגוּ] - שֶׁהַכֹּהֵן וְהַכְּנִיעַ 'עֵקֵב דְּסִטְרָא-אַחְרָא', עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'קוֹל הַנְּגוּן' הַנִּלְכָּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת "קוֹל יַעֲקֹב" - שֶׁהוּא מִכְּנִיעַ 'עֵקֵב דְּסִטְרָא-אַחְרָא', בְּבַחֲבִינַת: "וַיֵּדוּ אַחֲזַת בַּעֲקֵב עֵשָׂו" כַּנִּלְכָּל.

"וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֱהָלִים" (בראשית כה, כז)

"מי שיש בו דעה, פאלו נבנה בית המקדש
בימיו" (ברכות לג), ו'משה' הוא בחינת 'הדעת'
(זהר פקודי רכא).

וּלְמִנּוֹת מֶלֶךְ - הוא בחינת 'דקיע',
הוא שבתוך האל"ף - כמו
שכתוב (במדבר כד, יז): "דרך פוכב מיעקב",
שקאי על 'שיקום מלך מיעקב'. ו'דרך
פוכב", הוא בחינת 'דקיע' שיש בו 'פוכבים'
ומזלות'.

וְהֵינּוּ: "מִיַּעֲקֹב" - פי "יעקב איש תם
ישב אהלים", בחינת 'דקיע', כמו
שכתוב: "וימתחם פאהל" פנ"ל - פמבאר
בזהר (אחרי סו: ועוד): "שיעקב הוא בחינת
וא"ו" [בחינת (ויקרא כו, מב): "וזכרתי את בריתי
יעקוב"] - פי 'ש'לש מצוות' אלו, הם בחינת
'תשובה'.

נו.

(ח"א כג, א"ד)

אלו הנזפלים בתאות-מזון, ואינם
מאמינים שהקדוש-ברוך-הוא יכול
לפרנס האדם בסבה קלה, ורודפים אחר
פרנסתם ביגיעות גדולות, והם "אזכלי לחם
בעצבון" (על-פי תהלים קכז, ב), כמו שכתוב
(בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה", ועצבות'
הוא 'מרה-שחורה'.

**אלו בני-אדם - נקשרים בפנים דסטרוא-
אחרא', אנפין-חשוכין', 'מרה-
שחורה', בחינת 'עבודת-אלילים', 'אלקים
אחרים', בחינת 'מיתה'.**

**אבל אלו בני-אדם שמשאם ומתנם
באמונה - הם דבקים ב'אור-הפנים'
דקדשה, 'אנפין-נהורין', בחינת 'חיים', כמו
שכתוב (משלי טז, טז): "באור פני מלך חיים",
בחינת 'שמחה', כמו שכתוב (תהלים טז, יא):**

נד.

(ח"א א)

**נמצא להלן בפסוק (בראשית כה, לד): "ויבז
עשו את הבכרה".**

נה.

(ח"א ו, ה"ז)

**'משה' הוא בחינת 'נקדה העליונה של
האל"ף'. ו'יהושע' הוא בחינת
'נקדה התחתונה של האל"ף'. והוא"ו
שבתוך האל"ף, הוא ה'דקיע', הוא בחינת
ה'אהל'.**

**כמו שכתוב (שמות לג, יא): "ויהושע בן נון
לא ימיש מתוך האהל"; ו'אהל' הוא
דקיע', כמו שכתוב (ישעיה מ, כב): "וימתחם
פאהל לשבת" וכו'.**

**וזה פרוש: "את גאון יעקב" (תהלים מז, ה -
עין שם בפנים פרוש כל הפסוק) - זה בחינת
וא"ו שבתוך האל"ף, בחינת 'אהל', בחינת
'אור' ש'משה' מאיר ל'יהושע' - כמו
שכתוב (בראשית כה, כז): "ויעקב איש תם ישב
אהלים".**

**והוא ענין שאמרו חז"ל (סנהדרין כז):
"שקדם בניסת ישראל לארץ,
הזהרו לקיים שלש מצוות: א) להכרית זרעו
של עמלק. ב) ולבנות להם בית הבחירה. ג)
ולמנות מלך".**

**"להכרית זרעו של עמלק" - היא בחינת
'יהושע', 'נקדה התחתונה' -
פי עקר 'מחית עמלק' תלוי ב'יהושע', כמו
שכתוב (שמות יז, ט): "צא הלחם בעמלק".**

**"ולבנות בית הבחירה" - הוא בחינת
'משה', 'נקדה העליונה' - פי**

כז.

(ח"א כט, ג"ה)

לפי הלא־תעשה שעוברים, פן מעוררין וגורמין דם נדה' לה'שכינה', וגורמין אפרשותא בין קדשא־בריה'הוא ושכינתה חס־ושלום.

בכך צריך להמתיק ה'דמים' האלו, הינו: לתקן ה'לאוין' שהם ה'גידין', ולהמשיך להם 'לבנונית'.

ולתקן כל העברות בפרטיות - הם רבים מאד וכבד על האדם, ואי־אפשר לתקן אותם, כי יש דקדוקים ופרטים רבים בכל לאו וְלאו. על־כן צריך לתקן 'תקון־הכללי' שהוא 'תקון־הברית', ועל־ידי־זה יתתקנו ממילא 'כל הלאוין' שעבר.

ואז על־ידי 'תקון־הברית', שהוא 'כלליות הגידין' - נתתקן ממילא 'כל הלאוין' שעבר, ונמשך להם 'לבנונית', בבחינת: "דם נעבר ונעשה חלב" (בכורות: נדה ט).

ועל־שם־זה נקרא ה'ברית־קדש', 'שדי־י' (זהר פנחס רנז), על־שם "ששדי ויורה כחץ" (תגינה טו. נדה מג.) 'לבנונית' ו'תקונים' לכל פרט ופרט כפי צרכו, ואפלו למקומות הצרים והדקים שאי־אפשר לבוא לשם שום תקון כִּי־אם על־ידי 'תקון הכללי'.

ועל־שם־זה נקרא 'ברית': "זהר הרקיע" (דניאל יב, ג). כי קדם התקון - אזי ה'רקיע' הוא בבחינת (איוב כ, כז): "גלו שמים עננו". ואחר התקון - אזי 'מזהיר' ומטהר את ה'רקיע', בבחינת: "לשון של זְהוּרִית' שמלבין עוונותיהן" (יומא סח:).

ו'יעקב' שהמשיך 'לבנונית', בבחינת (בראשית ל, לז): "מחשף הלבן",

"שבע שמחות את פניך". וכתיב (בראשית מה, כז): "ותחי רוח יעקב". כי אין "אמונה בלא אמת" (זהר בלק קצח:). "ואמת" (שמות לד, ו) - "הוא אור־הפנים", כידוע.

וזה שאמרו חז"ל (שבת לג: על בראשית לג, יח): "ויחן פני העיר - חד אמר: מטבע תקן להם, וחד אמר: מרחצאות תקן להם".

הינו הך ולא פליגי - כי 'יעקב' הוא בחינת 'אמת', כמו שכתוב (מיכה ז, כ): "תתן אמת ליעקב", והוא בחינת 'אור־הפנים'. ותבא כשפא, נתתקן 'אמונה'.

וזה: "מטבע תקן" - שתקן 'תאות־ממון'. וכשתקן 'תאות־ממון', נתתקן פנים 'עבודת־אלילים'.

וזה: "מרחצאות תקן להם" - כמו שכתוב (שמות ב, ה): "ותרד בת פרעה לרחץ", ודרשו חז"ל (מגלה יג. סוטה יב:): "לרחץ מגלולי בית אביה".

וזה: "ויחן פני העיר" - 'פני' דיקא, שהיא 'פנים' דסטרא־אחרא, שהיא 'מטבע', הינו: 'תאות־ממון' - כי כל עבודות־זרות תחובים ב'ממון'.

וזה בחינת (בראשית כה, כז): "יעקב איש תם" - כי על־ידו: "ויחן פני העיר" - על־ידו 'תקון המטבע' פנ"ל.

וזה בחינת מזוזה וכו' - על־ידי 'מזוזה' נתבטל 'חמדת הממון' וכו'.

וזה שאמרו רז"ל (שבת קג: מנחות לד. - על דברים ו, ט): "וכתבתם [וכתבתם] - שיהא כתיבה תמה".

וזה בחינת (בראשית כה, כז): "יעקב איש תם" - כי על־ידו: "ויחן פני העיר" (שם לג, יח), שעל־ידו 'תקון המטבע'.

על־ידי 'תקון־הכללי', כמו שכתוב (שם מט, ג): "ראשית אוני" - נאמר בו (שם כה, כז): "יושב אהלים".

הינו בחינת 'שמים', כמו שכתוב (ישעיה מ, כב): "וימתחם פאהל לשבת", הינו בחינת: "דרך הנשר בשמים" (משלי ל, יט), בחינת: "זהר הרקיע" (דניאל יב, ג), בחינת: "לשון של זהורית' שמלבין עונותיהן" והדמים של שם"ה גידין, בבחינת (ישעיה א, יח): "אם יאדימו כתולע בצמר יהיו".

כח.

(ח"א ל, ו)

'יעקב' הוא בחינת 'בן תם' (של הארבעה בנים, בהגדה של פסח), כמו שכתוב (בראשית כה, כז): "ויעקב איש תם".

[לקוטי־הלכות, נטילת־ידיים לסעודה ו, לא - העקר הוא 'תמימות ופשיטות', ולבלי לכנס בתקירות וקשיות, שזהו בחינת 'בן תם', שהוא בחינת (בראשית כה, כז): "יעקב איש תם" - כמו שכתוב בהתורה "מישרא" סימן ל].

כט.

(ספורי־מעשיות, מעשה ט מחכם ותם)

מעשה: שני בעלי־בתים היו בעיר אחת, והיו גדולים בעשירות, והיה להם בתים גדולים, והיו להם שני בנים - לכל אחד בן אחד. ולמדו שניהם בחדר אחד.

ואלו השני בנים - היו אחד מהם ברי־הבנה. והאחד היה 'תם', לא שהיה טפש, אלא שהיה לו שכל פשוט ונמוך וכו'.

והאחד היה 'תם', ומחו היה נמוך וכו'. ומחמת שהיה 'תם', למד הרבה עד שקבל, ולא היה בקי בהאמנות בשלמות. ונשא אשה, והיה מתפרנס מן המלאכה.

ומחמת שהיה 'תם', ולא היה בקי בהמלאכה כל־כּוּ, על־כן היה פּרַנְסָתוּ בְּדַחַק גְּדוֹל וּבְצַמְצוּם וכו'.

ומנהגו היה: שהיה תמיד בשמחה גדולה מאד, והיה רק מלא שמחה תמיד. והיו לו כל המאכלים וכל המשקאות וכל המלבושים וכו'.

ושבח מאד את אותו המאכל: "כמה הוא מתקן וטוב!" כאלו היה אוכל אותו המאכל ממש.

ובאמת היה מרגיש באכילתו הלחם, טעם כל מאכל ומאכל שהיה רוצה, מחמת תמימותו ושמחתו הגדולה וכו'. והיה רק מלא שמחה וחדוה תמיד.

בשהיה גומר המנעל, ומן־הסתם היה לו שלש קצוות וכו', היה לוקח המנעל בידו והיה משבח אותו מאד, והיה מתענג מאד ממונו וכו'.

ואצל העולם היה ללעג וכו'. והיה אותו ה'תם' אומר: רק בלי ליצנות! וכו'.

וכשהיה רואה, שפונתם לליצנות, היה אומר: "מה יהיה פשתהיה חכם מפני? הלא אזי תהיה שוטה, פי מה אני נחשב?! וכשתהיה חכם מפני, אדרבא, אזי תהיה שוטה! וכו'.

והיה בעיני ה'חכם' לשחוק, ונדמה בעיניו למשגע. ואמר לו ה'תם': "הלא סתם בני־אדם שמתלוצצים מפני, הם שוטים, פי אם הפה חכמים מפני, הלא אדרבה הם שוטים, מפני־שכן חכם כמותך, ומה תהיה אם אתה חכם מפני?!"

עָנָה ה'תָּם לְה'חֶכֶם: "מי יתן שתבוא אתה על מדרגה שלי!"

השיב ה'חכם: זה אפשר להיות שאני אבוא על שלך, שינטל ממני השכל, או אהיה חולה, ואהיה נעשה משגע, כי הלא מה אתה? איש משגע! - אבל שאתה תבוא על שלי, זה אי-אפשר בשום אופן, שתהיה אתה חכם כמוני!"

השיב ה'תם: "אצל השם יתברך הכל אפשר, ויכול להיות בהרף-עין שאני אבוא על שלך!" - ושחק החכם ממנו מאד וכו'.

כי ה'חכם' אינם רוצים לעשות מ'מנה על האוצרות' - פן על ידי חכמתו ושכלו יוכל לבזבז האוצרות, על-כן עושין מ'מנה על האוצרות - תם' דוקא.

ועתה שנתרומם מזלו, ובא לו קצת הבנה - אף-על-פי-כן לא השתמש בכל בחכמתו, רק נהג בתמימותו כבראשונה, והנהיג את המדינה בתמימות באמת ובישר, ועולה לא נמצא בו וכו', כפי תמימותו באמת, בלי שום ערמה ומרמה וכו'.

ותכף עלה על דעתו: שחברו החכם אמר לו: "שאי-אפשר בשום אופן שהוא יבוא על שלו!" - והנה עתה כבר בא על חכמתו!

ואף-על-פי-כן, אף-על-פי שכבר היה יודע חכמות, לא היה משתמש עם החכמות כלל, רק נהג הכל בתמימותו כבראשונה וכו'.

ודבר המלך עם ה'תם' בתחלה מהנהגת המדינה, והוטב בעיני המלך מאד מאד, כי ראה: שהוא מתנהג בישר ואמת

גדול, בלי שום עולה ומרמה וכו'. ואמר: "אני רואה שהוא חכם כזה, ואף-על-פי-כן מתנהג בתמימות כזה!"

וייטב בעיני המלך מאד מאד. ומנה המלך אותו: שיהיה מיניסטער (שר) על כל המיניסטערס (שרים) וכו'.

על-זה המעשה נאמרה התורה (לקוטי מוהר"ן ח"ב יט) המדברת מחכמות ותמימות: שעקר השלמות הוא רק תמימות ופשטות וכו'.

[עין-שם כל הספור הנורא של ה'תם' הקדוש, שזכה בסוף למה שזכה בזכות תמימותו, וה'חכם' עבר מה שעבר על-ידי חכמותיו המדמות, עד שבסוף הוציא אותו ה'תם' מקומו, והכרח להודות לו על הכל וכו'. ותלמד מזה גדל מעלת התמימות וגנות החכמות].

כל עניני 'תמימות' - נמצאים בפרשת שופטים, בפסוק (דברים יח, יג): "תמים תהיה עם ה' אלקיך"

"ויאהב יצחק את עשו, כי ציד בפיו"
(בראשית כה, כח)

"היה מרמה את אביו בדבריו, והיה שואל: אבא איך מעשרין את המלח" וכו'.

(רש"י: בראשית רבה סג, י; תנחומא תולדות ח)

ל

(ח"א ט, ג; ח"א קיב)

כשאדם עומד להתפלל, אזי באים מהשבות-זרות וקלפות ומסבין אותו, ונשאר בהשג, ואינו יכול להתפלל.

ותכלית התקנה לזה: שתראה שיצאו הדבורים מפיה באמת, ועל-ידי ה'תבה' היוצאת מפיה באמת, היא תשים לך פתח בהשג שאתה 'נצוד' בו, ותזכה להתפלל היטב.

וְזֶה (בראשית ו, טז): "וּפְתַח הַתְּבֵה בְּצִדָּה תְּשִׂים" - הִינֵנו: ה'תְּבֵה' הַיּוֹצֵאת בְּאֵמֶת, הִיא תְּשִׂים לָךְ 'פְּתַח' בַּחֲשֵׁךְ שְׂאֵתָה 'נְצוּד' בּוֹ.

וְזֶה: "בְּצִדָּה" - הִינֵנו: הַקְּלֵפָה 'הַצֵּד צִיד', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שם כה, כח): "כִּי צִיד בְּפִיו" - הִינֵנו: הַיִּצְר־הָרַע וְהַסְטְרָא-אַחֲרָא.

הִינֵנו: שְׁה'תְּבֵה' הַיּוֹצֵאת בְּאֵמֶת, הִיא תְּשִׂים לָךְ 'פְּתַח' בַּחֲשֵׁךְ שְׂאֵתָה 'נְצוּד' בּוֹ, בְּהַסְטְרָא-אַחֲרָא וְהַחֲשֵׁךְ הַמְּסַבֵּיךְ מִכָּל 'צֵד'.

כְּלוֹמַר: שְׂאֵתָה צָרִיךְ לָזַהַר לַעֲשׂוֹת 'פְּתַח' מִכּוֹן מִמַּשׁ 'בְּצִדָּה', כְּנֶגֶד הַסְטְרָא-אַחֲרָא שֶׁנִּקְרָאת 'צִדָּה' - כְּמוֹ הַתְּגַבְרוֹת הַצִּדָּה וְהַסְטְרָא-אַחֲרָא, כֵּן לִפְנֵי זֶה מִכּוֹן מִמַּשׁ אֵתָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת 'פְּתַח' הַתְּבֵה, הִינֵנו: 'דְּבוּרֵי-אֵמֶת'.

וְאַחֲר־כֵּן הָיָה 'יִצְחָק' גַּם-כֵּן הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זֶה, וְהָיָה "מְגִיד גַּם-כֵּן גֵּרִים הַרְבֵּה" (בראשית-רבה פד, ד), וְחִבֵּר גַּם-כֵּן סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵינֵי חֲזוֹן הָאֱמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה.

וְהָיָה מִתְבּוֹנֵן גַּם-כֵּן לְמִי מִבְּנֵי יִנְיַח סְפָרָיו וְחֻכְמָתוֹ, כִּי גַם 'עֲשׂוֹ' הוֹטֵב בְּעֵינָיו וְהִטְעָה אוֹתוֹ עַד שֶׁהָיָה אוֹהֵבוֹ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (בראשית כה, כח) "וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֲשׂו כִּי צִיד בְּפִיו", כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "שֶׁהָיָה מְרַמֵּה אֶת אָבִיו בְּדַבְרָיו, וְהָיָה שׂוֹאֵלוֹ: אָבִיא אִיךְ מַעֲשִׂיךְ אֶת הַמֶּלֶךְ" וְכוּ' (בראשית-רבה סג, י; תַּנְחוּמָא תוֹלְדוֹת ח).

אָבֵל אֶה-עַל-פִּי-כֵן הַתְּבּוֹנֵן יִצְחָק בְּדַעְתּוֹ, עַד שֶׁנִּתְבָּרַר לוֹ: שֶׁהַעֲקָר הוּא 'יַעֲקֹב', וּמִסֵּר לוֹ הַכֹּל. וְכֵן 'יַעֲקֹב', הָיָה גַּם-כֵּן עוֹסֵק בְּזֶה וְכוּ'.

"הַלְעִיטְנִי נָא" (בראשית כה, ל)

לב.

(חיי-מוהר"ן תקטו)

הַזְהִיר רַבֵּנוּ ז"ל: שֶׁלֹּא לֵאכֹל בְּהַלְעָטָה, הִינֵנו בְּמַהִירוֹת' בְּדֶרֶךְ 'צַרְגָּרֵן' - כִּי זֶהוּ בְּחִינַת (בראשית כה, ל): "הַלְעִיטְנִי נָא!"

רַק לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לֵאכֹל בְּמַתִּינּוֹת בְּיִשׁוּב-הַדַּעַת וּבְדֶרֶךְ-אֶרֶץ - בְּדֶרֶךְ שְׂאוּכְלִין בְּדֶרֶךְ-אֶרֶץ כְּשִׂיּוֹשֵׁב אָדָם חָשׁוּב עַל הַשְּׁלָחוֹ, כֵּן יֵאָכֵל תָּמִיד אֶפְלוֹ כְּשִׂאוּכֵל לְבָדוֹ.

לג.

(לקוטי-עצות, אכילה א - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יז, ב-ג)

עַל-יָדֵי אֲכִילָה בְּכַשְׂרוֹת פְּרָאוּי, שְׂאוּכֵל בְּמַתִּינּוֹת, וְאֵינוֹ אוֹכֵל בְּדֶרֶךְ

לא.

(חיי-מוהר"ן שיצה)

וְהָיָה 'אַבְרָהָם אָבִינוּ' עוֹסֵק בְּזֶה הַרְבֵּה, לְגַלּוֹת הָאֱמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם. וְהָיָה מַחְבֵּר סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד עַל זֶה, אֲלָפִים סְפָרִים. וְהָיוּ לוֹ בָּנִים הַרְבֵּה.

וּמִסְתַּמָּא מֵאַחַר שֶׁהָיוּ בְּנָיו, הָיוּ בָּלָם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַיִּשָּׁר, כִּי אֶפְלוֹ "יִשְׁמַעֵאל עָשָׂה תְּשׁוּבָה" (בְּבֵא-פְתָרָא טז:). אִךְ אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁרָצָה לְהַשְׁאִיר סְפָרָיו וְחֻכְמָתוֹ בְּעוֹלָם, הָיָה חוֹקֵר וּמִתְבּוֹנֵן בְּעֲצֻמוֹ לְמִי מִבְּנָיו יִנְיַח סְפָרָיו וְחֻכְמָתוֹ.

עַד שֶׁנִּסְכַּם אָצְלוֹ: לְהַנִּיחַ הַכֹּל לְיִצְחָק אָבִינוּ, וּמִסֵּר לוֹ הַכֹּל (בראשית כה, ה: "וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק").

ה'לעטה' - נתתקן ה'שכל', ונכנע ה'כסילות'.

אבל כשאוכל כ'זולל וסבא" (דברים כא, כ) - על-ידי-זה מתגבר ה'כסילות' על ה'שכל', ועל-ידי-זה נחשף אצלו 'אור-הצדיק', ואינו יכול לקבל מפניו 'יראה ואהבה'.

לד.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"ג יז)

רבנו ז"ל אמר: לברר ולדקדק באוכל מה בן ומה לא' (מה טוב וטעים ומה לא), זה נקרא 'תאות-אכילה!' [פרעבענדעווען אין עסן 'וואס יא און וואס נישט', דאס הייסט 'תאות-אכילה'].

גם אמר רבנו ז"ל: זה שהאדם אוכל ממה שרחוק ממנו, ולא מהמנח והמגש לפניו - גם זה נקרא 'תאות-אכילה!' [אז מען עסט פון ווייטער, דאס איז אויך 'תאות-אכילה'] - כי צריך האדם לאכל במתינות ובנחת, מהמנח קרוב וסמוך לו [עסן נעבן זיך].

"וימנח את ברכתו ליעקב וגו'. ויבז עשו את הבכרה" (בראשית כה, לג-לד)

לה.

(ח"א א)

איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בה'שכל' של כל דבר, ולקשר עצמו אל ה'חכמה' וה'שכל' שיש בכל דבר - כדי שיאיר לו ה'שכל' שיש בכל דבר, להתקרב להשם-יתברך על-ידי אותו הדבר.

כי ה'שכל' הוא 'אור גדול', ומאיר לו בכל דרכיו, כמו שכתוב (קהלת ח, א): "חכמת אדם תאיר פניו". וה'חכמה' וה'שכל' הוא

ה'חיות' של כל דבר, כמו שכתוב (שם ז, יב): "החכמה תחיה" וכו'.

וזה בחינת 'יעקב' - פי 'יעקב' זכה ל'בכורה' (בראשית כה, לג), "שהוא ראשית", שהוא בחינת ה'חכמה" (זהר משפטים קכא: תקוני-זהר ל), כמו שכתוב (תהלים קיא, י): "ראשית חכמה".

וזה בחינת (בראשית כז, לו): "וייעקבני זה פעמים", ותרגום אונקלוס: "וחכמני". - וזהו בחינת 'מלכות-דקדשה' וכו'.

אבל מי שאינו מקשר עצמו אל ה'שכל' וה'חכמה' וה'חיות' שיש בכל דבר - זה בחינת 'עשו' שבזה את ה'בכורה', כמו שכתוב (בראשית כה, לד): "ויבז עשו את הבכרה", דהינו: ה'שכל' כנ"ל - בחינת (משלי יח, ב): "לא יחפץ פסיל בתבונה, כי אם בהתנלות לבו". - וזה בחינת 'מלכות-הרשעה' וכו'.

וצריך כל אחד לתן פח לבחינת 'מלכות-דקדשה', להתגבר על 'מלכות דסטרא-אחרא'. ועל-ידי מה? - על-ידי התורה שהוא עוסק בכה.

ואזי מקבלת ה'מלכות', שהיא בחינת 'נו'ך, 'חיות' מן ה'חכמה' שהיא בחינת 'חיי'ת. ונתחבר ונתקשר הח' והנו', ונעשה "אור הלבנה כאור החמה" (ישעיה ל, כו) - ו"כשזה קם זה נופל" (רש"י בראשית כה, כג - על-פי פסחים מב), ואזי נופל ונתבטל 'מלכות-הרשעה', 'מלכות דסטרא-אחרא'.

וזהו (תהלים קיט, א): "אשרי תמימי דרך". "אשרי" - לשון 'הסתכלות'. "תמימי דרך" - בחינת (בראשית כה, כז): "יעקב איש תם", שהוא בחינת ה'שכל' כנ"ל.

היָנוּ: לזָכוֹת לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁשׁ
בְּכָל דָּבָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת: "יַעֲקֹב
אִישׁ תָּם" - זֶה זֹכֵיךְ עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה'.

וְזָהוּ: "הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'" - פִּי עַל-יְדֵי
שְׁלוֹמֵךְ תּוֹרָה בְּכַח, - נוֹתֵן כַּח
לְמַלְכוּת־דְּקֻדְשָׁה, בְּחִינַת 'נו"ן' - לְקַבֵּל מִן
הַשֶּׁכֶל, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֵי"ת'.

וְאִזִּי נַעֲשֶׂה 'ח"ן' - וְנִתְקַבְּלִים דְּבָרֶיךָ,
וְנִתְעַלָּה הַ'ח"ן' וְהַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת נִתְקַבְּלִים.

"שָׁכַן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיךָ" (בְּרֵאשִׁית כו. ב.)
"שָׁכַן אֶרֶץ וְרַעֲיָה אֱמוּנָה" (תְּהִלִּים לז. ג.)

לו.

(ח"א ז, א)

עֵקֶר הָאֱמוּנָה, בְּחִינַת הַתְּפִלָּה, בְּחִינַת
'נְפִישׁ' - אֵינוֹ אֶלָּא בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לז. ג.): "שָׁכַן אֶרֶץ וְרַעֲיָה
אֱמוּנָה".

לז.

(ח"א ט, ה)

עֵקֶר הַנְּפִישׁ, הֵינוּ עֵקֶר הַתְּפִלָּה - אֵינוֹ
אֶלָּא בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(תְּהִלִּים לז. ג.): "שָׁכַן אֶרֶץ וְרַעֲיָה אֱמוּנָה";
וְאֱמוּנָה זֶה הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז.
יב): "וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה", כְּתַרְגוּמוֹ.

לח.

(ח"א נה, ח)

וְזָהוּ (תְּהִלִּים לז. ג.): "שָׁכַן אֶרֶץ וְרַעֲיָה
אֱמוּנָה" - עַל-יְדֵי אֱמוּנָה, שֶׁהִיא
הַתְּפִלָּה, עַל-יְדֵי-זֶה בָּא לְבְּחִינַת 'אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל'.

לט.

(ח"א עט)

אֵימַתִּי יָכוֹל לְרַאוֹת שְׁפָלוּתוֹ? - בְּשַׁבָּת.
כְּשֶׁעוֹשֶׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה, שֶׁהִיא
'שַׁבָּת'. פִּי כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְנִדְחָה
הָרַע לְגַמְרִי, וַיֵּשׁ לוֹ נִיחָא - זֶהוּ בְּחִינַת 'שַׁבָּת'
- שֵׁשׁ לוֹ נִיחָא.

כִּי "בֵּא שַׁבָּת - בֵּא מְנוּחָה" (רש"י בְּרֵאשִׁית ב. ב.
- עַל-פִּי בְּרֵאשִׁית-דְּרַבָּה י. ט) - שֵׁשׁ לוֹ
'מְנוּחָה' מִכָּל וְכָל, וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרִי.

וְזָה הוּא (תְּהִלִּים לז. ג.): "בְּטַח בַּה'" - לְשׁוֹן
'הַשֶּׁקֶט וּבְטַח', שֵׁשׁ לוֹ מְנוּחָה מִכָּל
וְכָל. "וַעֲשֵׂה טוֹב" (תְּהִלִּים שָׁם) - הֵינוּ:
שְׁנֵת הַפָּד מִ'רַע' לְטוֹב-גְּמוּר'.

"שָׁכַן אֶרֶץ" (תְּהִלִּים לז. שָׁם) - הֵינוּ בְּחִינַת
'נְפִישׁ', כְּמָה דָּאֵת אָמַר (שָׁם)
קמג. ו): "נְפִישֵׁי בְּאֶרֶץ" וְכו' - הֵינוּ: שֶׁהַנְּפִישׁ
יֵשׁ לוֹ נִיחָא, מִחֲמַת שֶׁעֲשֵׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה'
בְּנ"ל.

וּכְשֶׁעוֹשֶׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה, הוּא בְּחִינַת
'שַׁבָּת', וְיָכוֹל לְרַאוֹת שְׁפָלוּתוֹ,
וְחֲשִׁיבוֹת וְגִדְלוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזָהוּ (תְּהִלִּים לז. שָׁם):
"וְרַעֲיָה אֱמוּנָה" - הֵינוּ: שֶׁיָּכוֹל לְהִיזוֹת כְּמוֹ
דְּעֵי-אִמְהִימָנָא, שֶׁיָּכוֹל לְמַסֵּר אֶת נְפִישׁוֹ
בְּעַד יִשְׂרָאֵל.

מ.

(ח"א קכט)

כְּשֶׁמְקַרְב לְהַצְדִּיק, אֵף שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל
מִמֶּנּוּ כִּלְכֵל, הוּא גַם-כֵּן טוֹב
מְאֹד, וְהָאֱמוּנָה לְבַדָּה שְׁמֵאֲמִין בְּהַצְדִּיק,
מוֹעִיל לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ וְכו'.

וְזָהוּ (בְּמִדְבָּר יג. לב): "אֶרֶץ אֲכָלֶת יוֹשְׁבֶיהָ" -
כִּי 'אֶרֶץ' הוּא בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', כְּמוֹ

שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים לז, ג): **"שְׁכֵן אֶרֶץ וִרְעָה אֱמוּנָה"**.

וְזָהוּ: **"אֲכַלְתָּ יוֹשְׁבֵיהָ"** - כִּי כְּשֶׁנִּכְנַס לְאֶרֶץ, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֱמוּנָה' - נֹאכַל אֶצְלָהּ, הֵינּוּ: שְׁנַת־הַפֶּךְ לְמַהוּתָהּ.

הֵינּוּ: כְּשֶׁדְּבוּק לְהַצְדִּיק וּמֵאֲמִין בּוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֶרֶץ' - נֹאכַל לְהַצְדִּיק וּנְתַהֲפֹךְ לְמַהוּת הַצְדִּיק מִמָּשׁ; וְכֵן 'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' בְּעֶצְמָהּ, יֵשׁ לָהּ גַּם-כֵּן הַכַּח הַזֶּה.

וְזָהוּ: **"שְׁכֵן אֶרֶץ וִרְעָה אֱמוּנָה"** - הֵינּוּ: שְׁאֵתָה תִּתְּיָה רוּעָה וּמְזִין אֶת הָ'אֱמוּנָה', הֵינּוּ: שֶׁתִּתְּיָה נֹאכַל לְהָאֱמוּנָה, בְּחִינַת הַמְּזוּן שְׁנַת־הַפֶּךְ לְנִזּוֹן.

מג.

(ח"ב ה, טו)

על-כֵּן נִקְרָא לְמוֹד הָרַב עִם הַתְּלַמִּידִים: **'יֹשִׁיבָה'** - עַל-שֵׁם 'קְבוּץ הַלְקִי-הָאֱמוּנָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת טז, לה): **"אֶרֶץ נוֹשְׁבַת"**, בְּחִינַת (תְּהִלִּים לז, ג): **"שְׁכֵן אֶרֶץ וִרְעָה אֱמוּנָה"**, הַפֶּךְ (יְרֵמְיָה ב, ב): **"אֶרֶץ לֹא זְרוּעָה"**, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'פְּגַם-אֱמוּנָה'.

מד.

(פְּתוּכֵי דְרַבְנּוּ ז"ל הַשִּׁיף לְתוֹרָה ח"א סב, הַנֶּדְפָס בְּסוּף הַסֵּפֶר)

'אֶרֶץ', בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', **'שְׁכִינָה'** - בְּחִינַת (תְּהִלִּים לז, ג): **"שְׁכֵן אֶרֶץ"**.

"וְאֵהִיָּה עִמָּךְ וְאַבְרָכְךָ" (בְּרֵאשִׁית כו, ג)

מה.

(ח"א כד, ז)

בְּפָנִימִיּוֹת בְּרַכָּאן, שֶׁהוּא דְקוֹת הַבְּרַכָּאן, נִתְּבַרַךְ מֵהֶם הַמְּסַדֵּר וְהַמְּיַשֵּׁב אֶת הַשִּׁכּוֹל, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'פְּתָר', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כו, ג): **"וְאֵהִיָּה עִמָּךְ וְאַבְרָכְךָ"**.

"וְהִקְמַתִּי אֶת הַשִּׁבְעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ" (בְּרֵאשִׁית כו, ג)

מו.

(ח"ב פד)

על-יְדֵי 'תְּפִלָּה בְּכַח' - נִתְּחַדֵּשׁ הַשְּׁבוּעָה לְהָאֲבוֹת, וְנַעֲשֶׂה כְּאֵלוֹ עֲכָשׁוֹ נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ.

מא.

(ח"א קנה)

'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' הוּא בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים לז, ג): **"שְׁכֵן אֶרֶץ וִרְעָה אֱמוּנָה"**; וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּתוּבוֹת קי): **"כָּל הַדָּר בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, דּוֹמָה כְּמִי שֵׁישׁ לוֹ אֵלוֹק."**

מב.

(ח"ב ה, א)

'זְכוֹת-אֲבוֹת', נִתְּגַלָּה גַּם-כֵּן רַק עַל-יְדֵי 'אֱמוּנָה', בְּבְחִינַת (שִׁיר-הַשִּׁירִים ב, יב): **"הַנֶּצְנִים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ"**. **"הַנֶּצְנִים, אֵלֶיךָ אֲבָהוֹן"** (תְּקוּמַת-הַזֵּהָר א: א) - הֵם נִרְאִין וְנִתְּגַלִּין בְּ'אֶרֶץ', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים לז, ג): **"שְׁכֵן אֶרֶץ וִרְעָה אֱמוּנָה"**, בְּחִינַת (תְּקוּמַת-הַזֵּהָר קכ): **"עֵפֶר מֵאֲנָא דְכֻלְהוּ"**.

יא): "כי אמרתי רק אין יראת אלקים במקום הזה" וכו'.

ואחר-כך תקן אברהם זאת, והמשיך 'אריכות-ימים', כמו שכתוב (שם כא, לד): "ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים", בחינת (משלי י, כז): "יראת ה' תוסיף ימים", כנ"ל.

ואחר-כך קלקלו ה'פלשתים' כל התקונים שתקן 'אברהם', בחינת (בראשית כו, טז): "וכל הבארות וכו' סתמום פלשתים".

ועל-כן כשבא 'יצחק' לשם, הצריך גם-כן לאסור זוגו באחותו (בראשית כו, ז) - עד אשר המשיך שם 'אריכות-ימים', שהיא בחינת 'ראה', שמצלת מזה כנ"ל.

ואז התרה לו, כמו שכתוב (שם שם, ח): "ויהי כאשר ארכו לו שם הימים, וישקה אבימלך" וכו'.

ועל-ידי-זה שהמשיך 'אריכות-ימים', זכה שם ל'עשירות', כמו שכתוב (שם שם, יב): "ויזרע יצחק בארץ ההוא, וימצא בשנה ההוא מאה שערים" וכו'.

כי מי שאין לו 'ראה', ואינו נשמר מבחינת 'הבל היפי', על-ידי-זה בא ל'עניות' וכו', כי 'עשירות' ו'הבל היפי' הם שני הפכים, כי 'עשירות' הוא מ'אריכות הנשימה', ו'יפי' הוא מ'הפסק הנשימה' וכו'.

מת.

(לקוטי-הלכות, תפלת-ערבית ד, לז)

איתא בספרים (הריקאנטי פרשת תולדות; הצינוני פרשת תולדות; שערי-צדק שער א; מגלה-עמקות פרשת לך-לך, ויחי; לקוטי-תורה להאר"ז) ל פרשת

"וישאלו אנשי המקום לאשתו, ויאמר אחתי היא וגו'. ויהי כי ארכו לו שם הימים, וישקה אבימלך וגו'. ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים וגו'. וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו, סתמום פלשתים" (בראשית כו, ז-ח-יב-טו)

מד.

(ח"א ס, ג)

על-ידי ה'ראה', זוכין ל'אריכות-ימים', בחינת 'זקן', דהינו: להרחיב ולהאריך ימיו ב'תוספות-קדשה' בכל-פעם, ובכל יום ויום, בבחינת (משלי י, כז) "יראת ה' תוסיף ימים".

ועל-ידי-זה זוכין ל'עשירות' - פי ה'ראה' שומרת מה'הפך של עשירות', דהינו 'עניות'.

כי יש כמה מיני 'חן של שקר' וכו'. וכל אלו ה'חנות של שקר', באים על-ידי 'הבל היפי', בבחינת (שם לא, ל): "שקר החן והבל היפי". דהינו: מי שאינו נשמר מ'יפי הנשים', יש לו תאוות של אלו ה'חנות של שקר'.

ו'ראה' הוא הפך מזה, כמו שכתוב (שם): "שקר חן והבל היפי, אשה יראת ה' היא תתהלל".

ועל-כן אברהם ויצחק' כשבאו למקומות שלא היו שם 'ראות', ותכף פשרצו לכנס לשם הרגישו זאת - על-ידי שהתחילו להרגיש לפי ערך גדל קדשותם, 'יפי הנשים' - ועל-כן הרגישו שאין שם 'ראה'.

ועל-כן אסרו על-עצמן זוג נשותיהן באחותו, כמו שכתוב (בראשית כ,

תְּרוּמָה; וְעוֹד): שֶׁהַ"מָּאָה שְׁעָרִים" (בְּרֵאשִׁית כו, יב), הֵם בְּחִינַת הַמָּאָה בְּרֵכוֹת'. וְיִצְחָק' דִּיקָא זָכָה לְמִצְאָם וּלְהַשְׁיֵגָם.

זֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים י, יב): "מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֶׁאֵל מַעֲמֹךָ כִּי אִם לִירָאָה" - שְׂדִיקָא עַל-יְדֵי יְרָאָה', בְּחִינַת "פֶּחַד יִצְחָק" (בְּרֵאשִׁית לא, מב) - זֹכִינ' לְבְּחִינַת 'מָה'. הֵינּוּ: "אֵל תִּיקְרִי מָה אֱלֹא מָאָה" (מְנַחוֹת מג: וּבְרֵשׁ"י וְתוֹסְפוֹת; זֶהר תְּרוּמָה קכז. קָרַח קַעֲט. פְּנִיחָס רַנְדֵּי), בְּחִינַת 'מָאָה בְּרֵכוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת: "מָאָה שְׁעָרִים".

"וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיִּלְךְ הַלֶּוֹךְ וַיִּגְדַּל
עַד כִּי גָדַל מְאֹד" (בְּרֵאשִׁית כו, יג)
- הָעֲנָנִין לְהִיּוֹת הוֹלֵךְ וַיִּגְדֹּל בְּעִבּוּדַת-הַשֵּׁם -

מ.ט.

(ח"א לה, א)

בְּשַׁעַת 'הוֹלְדָה', הַשֶּׁכֶל מְצַמֵּץ אֶצְלָ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּכְשִׁמְתַחֲלִין לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּהַתְּבוּנָנוֹת עִבּוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, אַזִּי שֶׁכְּלוֹ "הוֹלֵךְ וַיִּגְדֹּל" (אֶסְתֵּר ט, ד).

וּכְשֶׁאָדָם מַכְנִים בְּתוֹךְ שֶׁכְּלוֹ-הַקֹּדֶשׁ, 'מַחְשְׁבוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת', 'הַכְּמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת - אַזִּי נִתְּמַעַט קֹדֶשֶׁת שֶׁכְּלוֹ, כְּפִי תְּפִיסַת הַמְּקוֹם שֶׁל 'הַכְּמָה-חִיצוֹנִיּוֹת', שֶׁכְּלוֹ-חִיצוֹנִי', בְּתוֹךְ 'שֶׁכְּלוֹ-הַקֹּדֶשׁ'.

וְהַכְּמָה-חִיצוֹנִי' הִיא נְעוּץ בְּתוֹךְ הַשֶּׁכֶל-הַקֹּדֶשׁ' כְּקִנְיָה, וּמְחַסֵּר מְקוֹם הַקֹּדֶשׁה'. וְעַל זֶה הַקִּנְיָה, הֵינּוּ זֶה הַשֶּׁכֶל' - מִתְּלַקְטִים וּמִתְּחַבְּרִים כָּל הַמְּדוּדוֹת רָעוֹת וּמְגַנּוֹת.

נ.

(ח"א ס, ב)

צָרִיךְ שְׂרָאָה: לְהֶאֱרִיךְ וּלְהַגְדִּיל יָמָיו. כִּי כָּל יוֹם וָיוֹם מְמַקּוֹם שְׁמַתַחֲלִיל אֶצְלָ כָּל אֶחָד, בְּוֹדָאֵי בְּתַחֲלָה הוּא קָצָר. הֵינּוּ: שְׁבַת־חֵלֶת הַיּוֹם, קָשָׁה עָלָיו מְאֹד הָעִבּוּדָה שְׁצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כְּגוֹן לְהַתְּפַלֵּל וּלְלַמֵּד וּכְיֹצֵא.

וְעַל-כֵּן הַיּוֹם בְּתַחֲלָתוֹ הוּא קָצָר, כִּי צָרִיךְ לְהַתְּחִיל מְעַט מְעַט, וְאַחֲרֵיכֵן מִתְּרַחֵב וְהוֹלֵךְ בְּעִבּוּדָתוֹ.

וְצָרִיךְ הָאָדָם לְרֹאוֹת: לְהַגְדִּיל וּלְהִרְחִיב וּלְהֶאֱרִיךְ, כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה שְׁבֹא אַחֲרֵיכֵן, לְהַגְדִּילָהּ וּלְהִרְחִיבָהּ בְּתוֹסְפוֹת-קֹדֶשׁה.

וְכֵן כְּשֶׁבֹא יוֹם הַשָּׁנָי, יִהְיֶה הוֹלֵךְ וּמִתְּרַחֵב בְּתוֹסְפוֹת קֹדֶשׁה יִתְרָה. וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם, יִהְיוּ יָמָיו מִתְּרַחֲבִין בְּתוֹסְפוֹת קֹדֶשׁה. וְזֶה בְּחִינַת 'אַרְיֵכוֹת-יָמִים'.

נ.א.

(ח"א עו)

בְּכָל יוֹם וָיוֹם, צָרִיךְ 'הַתְּחַדְּשׁוֹת-הַמַּחֲיין', כְּמָה שְׁכַתּוּב (אֵיכָה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבִקְרִים" וְכוּ', וּכְמָה שְׁכַתּוּב (תְּפִלַּת שְׁחֵרִית): "הַמַּחְדָּשׁ בְּטוֹבוֹ" וְכוּ'.

כִּי 'חֲדוּשֵׁי-הַמַּח', דְּהֵינּוּ: שְׂזוּכָה לְשֶׁכֶל-חֲדָשׁ, וְשֶׁכְּלוֹ "הַלֵּךְ וַיִּגְדֹּל" (אֶסְתֵּר ט, ד) בְּכָל-פַּעַם - זֶהוּ בְּחִינַת רְאִיָּה. כִּי 'דִּיעַת-הַשֶּׁכֶל' הוּא בְּחִינַת רְאִיָּה, שְׂיִוְדַע וּמִבִּין הַדָּבָר עַל בְּרִיּוֹ, כְּאִלּוּ רוֹאֶה אוֹתוֹ בְּעֵינָיו בְּרֵאִיָּה יָפָה וְכוּ'.

וּבְכַח-הֶרְאוֹת' יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת: א) מִי שֶׁפְּחַחֶהֲרָאוֹת' שְׁלוֹ יָפָה -

יכול לראות מרחוק, ואין צריך להתקרב אל הדבר שצריך לראות. (ב) אבל מי שאין 'פח' הראות' שלו חזק - הוא צריך להתקרב להדבר שרוצה לראות, ולהסתכל בו יפה.

בן בעבודת השם יתברך: (א) יש מי שמחו צח, ויכול להתפלל או ללמד בלי עיון. ומי ששכלו צח - הוא בגדלות המחין, והוא בחינות רחמים וחסדים. (ב) ויש מי שצריך להעלות במחשבתו מקדם שידבר. ואם ידבר מקדם שיעלה במחשבתו, יהיה הדבור בלא מחשבה. וזהו בחינת 'מחין דקטנות', בחינת 'דינים'.

נג.

(ח"א קנה)

עקר העצבות וה'עצלות', הוא מחמת 'חסרון אמונה'.

כמו למשל: כשמניחין חטה בארץ טובה - אזי הוא גדל וצומח יפה, ואינו מזיק לו שום רוח, ולא זיקים ורעמים. וזה מחמת שיש 'פח הצומח' ו'כח הגודל', על-כן אינו מזיק לו שום דבר.

אבל כשנותנין החטה בארץ שאינה טובה לזריעה - אזי הוא נרקב בארץ, מחמת שאין לו 'פח הצומח' ו'כח הגודל'.

ו'אמונה' היא בחינת 'פח הגודל' ו'כח הצומח'.

ועל-כן כשיש לו 'אמונה', שהיא בחינת 'פח הגודל' ו'כח הצומח' - אזי אין מזיק לו שום דבר, ואינו ירא משום אדם ושום דבר, ומתפלל בחיות כראוי, ונוסע להצדיק, כי אינו מתירא ומתפחד משום ענין שבעולם.

אבל כשיש חסרון ב'אמונה' - אזי אין לו 'פח הגודל' ו'כח הצומח', ואזי הוא נרקב ממש, כמו החטה הנ'ל; ועל-כן יש לו 'עצבות' ו'עצלות' ו'כבדות', והוא נרקב ממש.

וזה בחינת (שמות לד, ו): "ארץ אפים" - הינו מה שאינו ירא משום דבר, ואינו משגיח על שום בטול ובלבול בעבודתו, רק עושה את שלו - כי לא אכפת לה שום דבר, רק עושה את שלו בעבודתו את השם יתברך.

כי "ארץ אפים" הוא תלוי בבחינת 'אמונה' וכו' - שכל-זה הוא בחינת "ארץ אפים", שזוכין על-ידי 'אמונה', שהוא בחינת 'פח הגודל' ו'כח הצומח'.

כי על-ידי-זה הוא גדל וצומח ומצליח בעבודתו, כי לא יוכל לבלבלו שום מונע להפילו בעצבות ועצלות חס ושלו, ולמנעו על-ידי-זה חס ושלו, רק יעשה את שלו בזריזות ושמחה, ולא יסתכל על כל הבלבולים כלל.

ודע: ש"ארץ אפים" תלוי ב'ארץ-ישראל' - כי שם זוכים לבחינת "ארץ אפים". כי 'ארץ-ישראל' הוא בחינת 'אמונה' וכו'.

נג.

(ח"ב ה, ב)

עקר 'גדול האמונה', הוא בבחינת (תהלים צב, א): "ואמונתך בלילות". דהינו: כל מה שנדחה והולך חלק מהלילה ונתקרב אל אור-היום - נתגדל האמונה ביותר. וכן הולכת ונגדלת מעט מעט, כפי מה שנדחה מהלילה ונתקרב יותר אל היום.

עד שבאור-היום - אז נתגדל האמונה בשלמות, בבחינת (איכה ג, כג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך".

ועל-ידי ה'תענית' - מעלין כל ימי הקטנות ויניקה, שהם הימים הקודמים, שאז היה בבחינת 'קטנות'.

נד.

(ספר-המדות, יראה כו)

מי שיש בו 'יראה', אינו נופל מגדלתו ו"הולך וגדל" (שמואל-א ב, כו).

כי כל מה שהאדם "הולך וגדל" (שמואל-א ב, כו) - נגדל מחו יותר. והימים הקודמים, הם בחינת 'קטנות', נגד הימים שהוא גדל אחר-כך.

נה.

(לקוטי-הלכות, תפלת-המנחה ה, א-ט)

עקר עבודת האדם, לצאת מ'מחין-דקטנות' ל'מחין-דגדלות'.

ובפרט שב'ימים הראשונים' פגם או לא עסק כל-כך בעבודת השם-יתברך, ועכשו מתענה ועושה תשובה על-זה.

כי כמו שהאדם "הולך וגדל" בגשמיות, שבתחלה כשנולד הוא קטן מאד, וגם אין לו שום דעת, ואחר-כך "הולך ונתגדל" מעט מעט בימי היניקה, עד שבסוף ימי היניקה יש לו איזה דעת של קטנות.

ועל-כן בודאי 'ימים הראשונים' שפגם בהם, הם בחינת 'קטנות'. ועל-ידי ה'תענית', מעלה כל אלו הימים ומתקן אותם, עד שיכולין להעלות אפלו הימים של 'קטנות גמור' שהם 'ימי היניקה'.

ואחר-כך "הולך וגדל" יותר. עד אשר מגיע לבן חמש, ואז יש לו דעת ללמד מקרא, כמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ה מכ"א): "בן חמש למקרא". ואחר-כך "הולך וגדול" (אסתר ט, ד) יותר, ודעתו נגדל יותר וכו'.

נמצא: שעל-ידי ה'תענית' - מעלה ומתקן וממתיק כל ה'מחין-דקטנות', שהם בחינת הימים הקודמים'.

"ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה" (בראשית כו, יד)

נו.

(חיי-מורה"ן תצט)

ספר מענין ה'בטחון'. ואמר: שיש צדיקים שאין מניחים אצלם ממון מיום לחברו.

כמו-כן צריך האדם בעבודת-השם, להתיגע בעבודתו יתברך תמיד, עד שיזכה לצאת בכל-פעם מבחינת 'מחין-דקטנות', ל'מחין-דגדלות' - על-ידי שישפר כל התאוות והמדות רעות, שהם בחינת 'מחין-דקטנות'. ויעסק בעבודתו יתברך, שעל-ידי-זה יזכה לדעת אותו יתברך, בבחינת 'מחין-דגדלות'.

כמו שספרין מכמה צדיקים גדולים שהיו לפנינו, כגון: הפעל-שם טוב ז"ל, והצדיק הקדוש מורנו הרב אלימלך ז"ל, וכיוצא בהם - שבכל יום ויום היו מפזרים כל הממון שהיה בידם, ולא הניחו אצלם שום ממון מיום לחברו.

וזה עקר עבודת האדם כל ימי חייו. וכן מובן ומבאר בכתבי האריז"ל (פרייעץ-חיים, חג המצות, פרק א).

נח.

(לקוטי־הלכות, דברים הנוהגים בסעודה ד, יג)

וְעַל־כֵּן אַז [בהושענא־רבא] חוֹזְרִין וּמְעוֹרְרִין
בַּח הַהֲתַחֲלָה שֶׁהֲתַחֲלֵנוּ בְּרֹאשׁ־
הַשָּׁנָה, לְחַפֵּר בְּאֲרוֹת מַיִם מִימֵי־הַתּוֹרָה,
כְּדֵי לְזַכּוֹת לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - כִּי אַז חוֹזְרִין
וְחוֹפְרִין אוֹתָם, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזִהְרֵי־הַקְּדוֹשׁ (צו
לב): **"בַּהֲהוּא יוֹמָא, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת
בְּאֵרֵת הַמַּיִם"** וְכוּ' (בראשית כו, יח).

בְּזִהְרֵי־הַקְּדוֹשׁ (צו לב): **"בַּהֲהוּא יוֹמָא,
וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת
בְּאֵרֵת הַמַּיִם"** וְכוּ' (בראשית כו, יח) - **"יִצְחָק
הוּא בְּחִינַת גְּבוּרָה וְדִינִים קְדוֹשִׁים"** (הקדמת־
זוהר יא.), בְּחִינַת ה'תַּפְּלָה שֶׁל הַבַּעַל־בַּח,
שֶׁהוּא בְּבִחִינַת 'דִּין', בְּחִינַת "גְּבוּרָה יִצְחָק"
(זוהר ויחי רכו): - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּלֵּין
הַ"בְּאֵרֵת מַיִם קְדוֹשִׁים", שֶׁהֵם בְּחִינַת
'מִימֵי־הַדַּעַת' שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל־יְדֵי הַתַּפְּלָה
הַזֹּאת.

וּבַהוֹשַׁעְנָא־רַבָּא חוֹזְרִין וְחוֹפְרִין
הַבְּאֵרֵת הַנַּ"ל
בְּבִחִינַת: **"בַּהֲהוּא יוֹמָא, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר
אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם"** - כִּי אַז חוֹזְרִין לְעוֹרֵר
ה'תַּפְּלָה־בְּבִחִינַת־דִּין' הַקְּדוֹשׁ וְכוּ'.

נט.

(לקוטי־הלכות, ספּה ו, יג)

"וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם"
וְכוּ' (בראשית כו, יח). **"יִצְחָק הוּא
בְּחִינַת גְּבוּרָה וְדִינִים קְדוֹשִׁים"** (הקדמת־זוהר
יא.) - בְּחִינַת ה'תַּפְּלָה שֶׁל הַבַּעַל־בַּח, שֶׁהוּא
בְּבִחִינַת 'דִּין' וְכוּ' - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְעוֹרְרִין
וְנִתְגַּלֵּין הַבְּאֵרֵת מַיִם קְדוֹשִׁים, שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'מִימֵי־הַדַּעַת' שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל־יְדֵי
הַתַּפְּלָה הַזֹּאת וְכוּ'.

וְאָמַר: שְׂצָרִיכִין לְהִיּוֹת לְזֶה בְּרִיָּה גְּדוּל,
לְהִיּוֹת חָזַק בְּהַבְּטָחוֹן וְלַעֲמֹד עַל
עַמּוּדוֹ, כִּי אִם שׁוּגִים בְּזֶה תִּנּוּעָה קְלָה
בְּעַלְמָא, לֹא טוֹב.

אָבֵל יֵשׁ מַעֲלָה גְבוּהָ יִתְרָה בְּיוֹתֵר, דְּהֵינּוּ:
שֶׁהַצְּדִיק הָאֱמֵתִי יַחֲזִיק אֶצְלוֹ
הַמָּמוֹן, וְזֶה קִשָּׁה וְכַבֵּד יוֹתֵר הַרְבֵּה, כִּי הוּא
ז"ל לֹא הָיָה מִתְנַהֵג הַנְּהַגָּה הַנַּ"ל.

וְהוֹכִיחַ וּבִרֵר לְעֵינֵינוּ: **"שֶׁהָאָבוֹת הָיוּ
מִחֲזִיקִים אֶצְלָם מָמוֹן"** - כִּי
אֲבָרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, הָיוּ בְּכֹס עֲשִׂירִים
מִפְּלָגִים. וַיַּעֲקֹב אָבִינוּ כְּשָׂבָא לְשָׂכָם, קָנָה
מִיָּד "חֶלְקֵת הַשְּׂדֵה" (בראשית לג, יט), וְהֵיכֵן הָיוּ
לוֹ מַעוֹת כָּל־כַּף. וְכֵן 'אֲבָרָהֶם' כְּשֶׁקָּנָה
'מַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה'. וְכֵן מִבְּאֵר עוֹד מִהַפְּסוּקִים
וּמְדַרְשִׁים: **"שֶׁהָיָה מִנָּח אֶצְלָם מַעוֹת"**.

וְאָמַר: שְׁעֵבוּדָה זֶה - גְּבוּהָה וְכַבֵּדָה יוֹתֵר,
אֶצֶל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים הָאֱמֵתִיִּים
הַמִּפְּלָגִים בְּמַעֲלָה גְבוּהָ בְּיוֹתֵר.

**"וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר
חָפְרוּ בְּיַמֵּי אֲבָרָהֶם אָבִיו וְגו'.** וַיִּמְצְאוּ שָׁם
בְּאֵר מַיִם חַיִּים" (בראשית כו, יח־יט)
- עֲנִין חֲפִירַת הַבְּאֵרֵת מַיִם -

בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה דְּחַג וְכוּ', בַּהֲאֵי יוֹמָא וַיֵּשֶׁב
יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם. (זוהר צו לא: לב).

נד.

(ח"א נח, ב)

"בְּאֵר מַיִם חַיִּים" (בראשית כו, יט) - זֶה
בְּחִינַת 'אֲבָרָהֶם', 'מִימֵי הַחֶסֶד'.
וְ"אֲבָרָהֶם הִתְחִיל לְחַפֵּר בְּאֲרוֹת" (שם כא, כה;
כו, יח).

ס.

(לקוטי הלכות, הושענא רבה ב, א"ג)

אִתָּא בְּזַהַר (צו לב): "בְּהֵוֹא יוֹמָא, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בְיַמֵּי אֲבֹרָהֶם אָבִיו וַיִּסְתַּמּוּם פְּלִשְׁתִּים" וכו' (בראשית כו, יח).

כִּי הָאֲבוֹת עָסְקוּ בַחֲפִירוֹת בְּאֵרוֹת - שָׂרְצוּ לַחְפֹּר וּלְהַשִּׁיג וּלְמַצָּא בְּחִינַת "מַיִם טְהוֹרִים" (יחזקאל לו, כה), וְלִטְהַר מִן הַטְּנֵפֹת וְהַמּוֹתְרוֹת שֶׁעוֹלָה וּמַבְלִיב אֶת הַמַּחַ עַל-יְדֵי פְגָם אֱמוּנַת-חֲכָמִים.

שְׁכַל-זֶה נִמְשָׁד, מ'חטא אדם-הראשון' שֶׁפָּגַם ב'אמונה', כִּידוּעַ (סנהדרין לח:), וְעַקֵּר הַפְּגָם שְׁלוֹ הָיָה בְּבַחֲינַת 'אֱמוּנַת-חֲכָמִים' וְכוּ'. וְנִפְגְּמָה עֲצַתָּם וְכוּ'.

וְאֲבָרָהֶם וְשָׂאֵר הָאֲבוֹת שֶׁעָסְקוּ בְּתַקּוּן פְּגָם זֶה, עַל-כֵּן עָסְקוּ ב'חפירות בְּאֵרוֹת', בְּחִינַת תַּקּוּן הַנ"ל, בְּחִינַת "מַיִם טְהוֹרִים".

כִּי אֲבָרָהֶם וַיִּצְחָק וְכָל הָאֲבוֹת, הָיוּ עֲלֵיהֶם מְרִיבוֹת וּמַחְלוֹקוֹת גְּדוֹלוֹת מִפְּרַעַה וְאֲבִימֶלֶךְ, וְכִיּוֹצֵא. וְכַל-זֶה הָיָה: מַחֲמַת 'פְּגָם חֲטָא אָדָם-הָרִאשׁוֹן', מַחֲמַת 'פְּגָם אֱמוּנַת-חֲכָמִים' פִּנ"ל, עַל-כֵּן הָיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה הַתַּקּוּן, וְעָשׂוּ תְּשׁוּבָה, וְחָפְרוּ בְּאֵרוֹת, בְּחִינַת "מַיִם טְהוֹרִים" הַנ"ל וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן הָיוּ מְרִיבוֹת גְּדוֹלוֹת עַל הַבְּאֵרוֹת בְּיַמֵּי אֲבָרָהֶם וַיִּצְחָק, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בראשית כא, כח): "וְהוֹכַח אֲבָרָהֶם אֶת אֲבִימֶלֶךְ עַל אֲדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר גָּזְלוּ" וְכוּ', וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם כו, טז): "וְכָל הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ בְיַמֵּי אֲבָרָהֶם אָבִיו סִתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים" - כִּי ה'בְּאֵרוֹת' הֵם בְּחִינַת "מַי מְרִיבָה" (במדבר

כ, יג), שֵׁשׁ עֲלֵיהֶם מַחְלוֹקוֹת גְּדוֹלוֹת בְּכָל פְּעַם.

כִּי בְּכָל-פְּעַם שֶׁחוֹלְקִין וּמְרִיבִין עַל הַצְּדִיקֵי-הָאֱמֵת, וְהוּא מִתְעוֹרֵר בְּתְשׁוּבָה וּמִתְקַן 'פְּגָם אֱמוּנַת-חֲכָמִים' וְכוּ', וְאִזִּי הוּא מְשִׁיג וּמוֹצֵא בְּחִינַת "מַיִם-טְהוֹרִים", "מַי מְרִיבָה" - אִזִּי אַחֲר־כֵּן הֵם חוֹלְקִין וּמְרִיבִין עָלָיו עוֹד פְּעַם אַחֵר פְּעַם, כְּלִזְמַן שֶׁלֹּא נִתְתַּקַּן הַפְּגָם הַנ"ל, וְהוּא צָרִיךְ בְּכָל-פְּעַם לְעַסֵּק בְּתַקּוּן זֶה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲפִירוֹת בְּאֵרוֹת מַיִם חַיִּים', פְּעַם אַחֵר פְּעַם וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן בְּכָל-פְּעַם שֶׁחָפְרוּ אֲבָרָהֶם וַיִּצְחָק בְּאֵר - הָיָה עֲלֵיהֶם מַחְלֶקֶת יוֹתֵר.

כִּי כָּל מֶה שֶׁעָסְקוּ בְּתַקּוּן זֶה, וְרָצוּ לַחְפֹּר וּלְגַלּוֹת "בְּאֵר מַיִם חַיִּים" (בראשית כו, יט), לְהִטְהַר מִן הַטְּנֵפֹת הַנ"ל, וּלְגַלּוֹת דַּעַת וְשִׁכַל בְּעוֹלָם, בְּחִינַת 'מִימֵי-הַדַּעַת', אִיךְ לְעַבֵּד לְהַשִּׁיג אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ - כְּמוֹ-כֵן נִתְגַּבְּרוּ הַמִּתְנַגְּדִים אֶל הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהֵם ה'פְּלִשְׁתִּים אֲנָשֵׁי אֲבִימֶלֶךְ', וְרָצוּ לְקַלְקֵל וּלְסַתֵּם תַּקּוּן זֶה, לְהַעֲלִים מִן הָעוֹלָם הַדָּרָךְ וְהַדַּעַת, שֶׁרָצוּ 'אֲבָרָהֶם וַיִּצְחָק' לְגַלּוֹת בְּעוֹלָם אִיךְ לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְכְמוֹ-כֵן בְּכָל-פְּעַם שֶׁהֵם הִתְגַּבְּרוּ עָלָיו, וְנִחְלְקוּ עַל ה'בְּאֵרוֹת' בְּמְרִיבוֹת וּמַחְלֶקֶת - כֵּן נִתְעוֹרְרוּ הָאֲבוֹת בְּכָל-פְּעַם יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, וְעָסְקוּ בְּתַקּוּן יוֹתֵר פְּעַם אַחֵר פְּעַם - הַכֹּל כִּי לְגַלּוֹת בְּחִינַת "מַיִם טְהוֹרִים", בְּחִינַת "מַי מְרִיבָה" הַנ"ל - לְטְהַר מִן ה'מּוֹתְרוֹת', כִּי לְזַכּוֹת לְעֵצָה שְׁלֵמָה.

כִּי כְּלִזְמַן שֶׁלֹּא נִתְתַּקַּן 'פְּגָם אֱמוּנַת-חֲכָמִים' בְּשְׁלֵמוֹת, שֶׁהוּא 'חֲטָא אָדָם-הָרִאשׁוֹן' - אִזִּי יֵשׁ מַחְלֶקֶת וּמְרִיבוֹת בְּכָל-

פעם שרוצין לגלות המים הנ"ל, שהוא תקון פגם הנ"ל.

אבל עקר גמר התקון, הוא בשמיני-עצרת' וכו', כי "עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, הוא בשמיני-עצרת" כידוע, ועל-כן ביום שקדם 'שמיני-עצרת', הוא הושענא-רבה' וכו', ו"בההוא יזמא, וישב יצחק ויחפר את בארת המים" וכו' כנ"ל.

כי אז קדם גמר התקון בשלמות, צריכין לשוב ולחפר את "בארות המים" - להשיג ולמצא בחינת "מים טהורים", הנ"ל כדי לטהר בשלמות מכל בחינת ה'מותרות', ואז זוכין ל'עצה-שלמה' וכו'. [עיר-שם בפנים באריכות].

סא.

(לקוטי-הלכות, ערלה ד, טז)

וזהו בחינת (זהר צו לב): "בההוא יזמא, וישב יצחק ויחפר את בארת המים" וכו' (בראשית כו, יח). דהינו: שבראש-השנה היה בחינת "הפירות בארות מים", ועכשו בהושענא-רבה חוזרין וחופרין ה"בארות מים".

הינו: כי "בארות מים", זה בחינת קולות וצעקות להשם-יתברך, בחינת (איכה ב, יט): "שפכי במים לבך נכח פני ה'", בחינת "שבעה קולות שאמר דוד על המים" (תהלים כט), "שנמשכין ביום זה", פמובא.

הינו: שכל התקונים שגומרים ביום זה - הוא בחינת 'קולות', לצעק ולהתחנן לפני השם-יתברך תמיד מעמק הלב, בבחינת: "שפכי במים לבך נכח פני ה'" וכו'.

סב.

(לקוטי-הלכות, ערב ג, לח)

"בארת המים" (בראשית כו, יח) - זה בחינת 'כח הצדקה' שנקרא 'מים', בחינת (קהלת יא, א): "שלח לחמך על פני המים". ו'יצחק' הוא בחינת ה'יראה' הקדושה' שנעשה על-ידי ה'רצון', שנתגלה על-ידי ה'צדקה'.

סג.

(עלים-לתרופה, הושענא-רבא תר"ב)

"וישב יצחק ויחפר את בארת המים" (בראשית כו, יח) - הם בחינת ה"מים עמקים עצה בלב איש" (משלי כ, כה), שחותרים אותם על ידי שצועקים באמת ובתמימות פשוט: "ממעמקים קראתיך ה'" (תהלים קל, א).

סד.

(עלים-לתרופה, ב' חקת תר"ב)

והזכרנו קצת מה שפתיב בהתורה תקעו ב' (ח"ב ה): שצריכין לצעק מעמק הלב, בחינת (תהלים קל, א): "ממעמקים קראתיך ה'", כדי לחתור ה'מים', שמהם גדלה ה'אמונה-הקדושה'.

כי באותו היום ובעת הסמוך, נכנס בלבי בעמק מאד מאד, אלו הדבורים-הקדושים ששמעתי מפיו-הקדוש, כשגלה התורה הנוראה הנ"ל: "אז מ'מוז דעביווען דאס וואסער, וואס פון דארט וואקסט אמונה"! [שמכרחים לחתור אחר המים, שמשם גדלה האמונה] וכו'. מה אמר לך בני חביבי מה שמתנוצץ בלבי בענין זה.

[ועין עוד באריכות ב'לקוטי-הלכות' המובאים לעיל - הענין של 'חפירת הבארות' ביום ה'ושענא-רבא' דיקא].

"וַיְהִי כִּי זָמַן יִצְחָק, וַתִּכְהֶיךָ עֵינָיו מֵרֵאת" (בראשית כז, א)

סה.

(ח"א נח, א-ב)

מִנְשֵׁה' הָיָה נִשְׁמָתוֹ כְּלוֹל מִשְׁלֹשָׁה אָבוֹת, וְהָיָה לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיד אֵלָיו הַשְּׁלֹשָׁה הַשְּׁפָעוֹת: (א) בְּאֵר, (ב) וְעֵנָן, (ג) וְמֶן. - כִּי "כָּלֶם [כל השלשה השפעות] חִזְרוּ בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה" (תענית ט).

בְּאֵר מִים חַיִּים" (בראשית כו, יט) - זֶה בְּחִינַת 'אֲבָרָהּ', מִימֵי הַחֶסֶד. וְ"אֲבָרָהּ הִתְחִיל לְחַפֵּר בְּאֵרוֹת" (שם כא, כה; כו, טו"ח).

וְעֵנָן' - זֶה בְּחִינַת 'יִצְחָק', בְּחִינַת "חֶשֶׁד עֵנָן וְעֶרְפֶּל" (דברים ז, יא), בְּחִינַת (בראשית כז, א): "וַתִּכְהֶיךָ עֵינָיו מֵרֵאת".

וְמֶן' - זֶה בְּחִינַת 'עֵקֵב', בְּחִינַת (תהלים עח, עא): "לְרַעוֹת בְּיַעֲקֹב עֵמוֹ".

וְ"מֹשֶׁה" שֶׁהָיָה כְּלוֹל מֵאָבוֹת, נֹאמֵר בּוֹ (שמות ב, טו): "וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה עַל הַבְּאֵר", וּכְתִיב בָּהּ (שם כד, יח): "וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֵנָן"; וּכְתִיב בָּהּ (שם טז, טו): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם, הוּא הַלֶּחֶם". "הוּא" דִּיקָא, קָאֵי עַל 'מֹשֶׁה' בְּעֵצְמוֹ - שְׂבֻזְכוֹתוֹ אֲכָלוּ הַמֶּן.

סו.

(ח"א עד)

כְּשֶׁה' מְלָכוֹת' הִיא בְּבְחִינַת 'צְדָק', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "צְדָק מְלָכוֹתָא קִדִּישָׁא" (פתיח אליהו, תקוני-זהר יז): - אִזּוּ הוּא בְּחִינַת 'מַחִיךְ-דְּקַטְנוֹת', בְּחִינַת 'דִּינִים' - שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַדִּין' שֶׁל יִצְחָק, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֶשֶׁד', בְּחִינַת (בראשית כז, א): "וַתִּכְהֶיךָ

עֵינָיו מֵרֵאת" - שֶׁהוּא בְּחִינַת 'לִילָה', בְּחִינַת (שם א, ה): "וְלַחֲשֹׁךְ קָרָא לַיְלָה". וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לִילָךְ מִ'קַטְנוֹת' לְגַדְלוֹת' וְכוּ'.

סז.

(ח"א רה)

תִּקְוֹן לְמִקְרָה-לִילָה' רַחֲמָנָא-לְצַלָּךְ: לוֹמַר 'עֲשֶׂרָה קַפִּיטֵל תְּהֵלִים' בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם - כִּי יֵשׁ כַּח בְּ'אֲמִירַת תְּהֵלִים', לְהוֹצִיא הַטָּפָה מִהַקְלֵפָה שֶׁלְקָחָה אוֹתָהּ, כִּי 'תְּהֵלִים' בְּגִימָטְרִיא 'לִילִי"ת' עִם הַחֲמִשׁ אוֹתֵיּוֹת' שֶׁל שְׁמָהּ, שֶׁהִיא הַמְּמַנָּה עַל זֶה (זהר בראשית יט: וישלח קסט: ועוד).

וַיֵּשׁ כַּח בְּכָל לְשׁוֹן וְלְשׁוֹן שֶׁל "הָעֲשָׂרָה לְשׁוֹנוֹת שְׁנַאֲמֹר בָּהֶם סֵפֶר תְּהֵלִים" (גמרא פסחים קיז. זהר אמור קא. תקוני-זהר כז), לְבַטֵּל כַּח הַקְלֵפָה הַנ"ל.

כִּי 'אֲשֵׁרִי' הוּא לְשׁוֹן 'רְאִיָּה וְהַסְתַּכְלוֹת' - הַפֶּד הַקְלֵפָה שֶׁעָקַר כַּח מִ'קְלֵקוּל-הָרְאוֹת', מִבְּחִינַת (בראשית כז, א): "וַתִּכְהֶיךָ עֵינָיו מֵרֵאת", בְּבְחִינַת: "יְהִי מְאֹדָת, חֶסֶד" (בראשית א, יד - הַקְדַּמַת הַזֶּהר א: יא. יב: זֶהר בְּרֵאשִׁית יט: לג: ועוד), וְדָרְשׁוּ רַז"ל (תקוני-זהר פב:): "דָּא לִילִית".

נִמְצָא: שֶׁעָקַר כַּח מִ'קְלֵקוּל הָרְאִיָּה' - וְ"אֲשֵׁרִי" שֶׁהוּא לְשׁוֹן 'רְאִיָּה', הִיא הַפֶּד מְמַנָּה. - וְכֵן מְשַׁכֵּיל' וְכוּ'. - וְכֵן 'הַלְלוּיָהּ' וְכוּ'.

סח.

(ח"ב פב)

מִנְשֵׁה-רַבְּנוֹ, כָּל מָה שֶׁעָלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר עֲלִיזָנָה, מְצָא שָׁם אֲלֻקִּים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות יט, ג): "וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֲלֻקִּים".

כִּי בְּגַשְׁמִיּוֹת אָנּוּ רוּאִים: שֵׁישׁ אָדָם שֶׁהוּא לְמַטָּה בְּדַחְקוֹת, אֲזִי הוּא עוֹבֵד הַשֵּׁם וּמְפִיר אוֹתוֹ. וּבְשִׁנְתַּעֲלֶה לְמַעְלָה, שֶׁנִּתְעַשֵּׂר, אֲזִי שׁוֹכֵחַ בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכו'.

וְהַדָּבָר תְּמוּנָה: כִּי אֲדַרְבָּא, כָּל מָה שֶׁאָדָם נִתְעַלָּה בְּיוֹתֵר, בְּוֹדָאֵי הוּא יוֹתֵר קָרוֹב לְאַלְקוֹת, כִּי כָּל הַטּוֹב הוּא אֲלֻקוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ח, ט): "טוֹב ה' לְכֹל". וְאָנּוּ רוּאִים בְּהַפָּךְ: כְּשֶׁאָדָם בָּא בְּעִשְׂיֵרוֹת, בְּטוֹב, אֲזִי שׁוֹכֵחַ בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְתִדְעַ: שֶׁזֶה בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית כז, א): "וַתִּכְהַיֶּן עֵינָיו מִרְאֵת" - מִחֲמַת שִׁנְתַּקְרַב בְּיוֹתֵר אֶל הָאוֹר אֲלֻקוֹת, אֲזִי הָאוֹר מְכַהֵה עֵינָיו וּמְזִיק לוֹ - כְּמוֹ כְּשֶׁאָדָם מְסַתְּפֵל בְּעַצָּם הַשֶּׁמֶשׁ, אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ מְזִיק לְעֵינָיו.

אָבֵל יֵשׁ בְּחִינַת 'סְגוּלָּה' וְכו', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת לג, כב): "וַיִּשְׁכַּתִּי כַּפִּי עָלֶיךָ" - כִּי בְּלֹא זֶה, הָיָה עַצָּם אוֹר הַכְּבוֹד מְזִיק לְמִשְׁהָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם שָׁם, כ"ב): "כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחַי, וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲוֵרָי".

וּבְרִיאוֹת אָבִיו וְאִמּוֹ. [הֵרֵב מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִין לְמַדְרַשׁ הַנ"ל].

"וַעֲתָה שָׂא נָא כְּלִיךָ" (בְּרַאשִׁית כז, ג)

ע.

(ח"א רע"ח)

דְּעַ: שֶׁעַל 'חֲלִיף טוֹב', יְכוּלִין לְרַאוֹת כָּל ה'כְּלִים שֶׁל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אִיזָה פָּנִים יֵשׁ לָהֶם.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב כְּשֶׁאָמַר יִצְחָק לְעִשׂוֹ, שֶׁיִּבְדֹּק הַסַּפִּין וַיִּשְׁחַט יָפָה: "שָׂא נָא כְּלִיךָ" (בְּרַאשִׁית כז, ג - וּפְרָשׁ"י; וּבְרַאשִׁית-רַבָּה' ס"ה, יג) - רָמַז עַל 'כְּלִים שֶׁל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', שֶׁהֵם נִרְאִים עַל הַסַּפִּין הַיָּפָה.

וְכֵן אֵיחָא בַּמִּדְרָשׁ (שָׁם): "כְּלִיךָ, זֶה בְּבֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּנִיאל א, ב): 'וְאֵת הַכְּלִים הַבִּיא בֵּית אוֹצֵר אֲלֻקִּיו"'. נִמְצָא: שֶׁ"כְּלִיךָ" מְרַמָּז: עַל 'כְּלִים שֶׁל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ'.

[סְפָר-הַמִּדּוֹת, רְאִיָּה ח"ב יא; שׁוֹחֵט ח"ב ד: ה'זָפִי הַרְאוֹת', יְכוּלִין לְרַאוֹת עַל ה'חֲלָפִים שֶׁל הַשׁוֹחֲטִים, אֵת ה'כְּלִי בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ'.

"וַעֲשֵׂה לִי מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי"

(בְּרַאשִׁית כז, ד)

"מִפְקוּדֵי דִּי דְעֵשָׂה" (תְּקוּנַי-זֶהַר נא. נב. נה.).

ע.א.

(ח"א צג)

כָּל הַעוֹשֶׂה מִשְׂא-וּמְתָן בְּאִמוּנָה, מְקַיֵּם מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאֶהְבֵּת" (דְּבָרִים ו, ה), שֶׁהִיא 'שֶׁרֶשׁ לְכֹל מְצוֹת-עֲשֵׂה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּתְקוּנָיִם (תְּקוּנַי-זֶהַר נא. נה.): עַל פְּסוּק

"וַיֹּאמֶר: הִנֵּה נָא זְמַנְתִּי לֹא יִדְעַתִּי יוֹם מוֹתִי"

(בְּרַאשִׁית כז, ב)

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה: הִגִּיעַ אָדָם לְפָרֵק אֲבוֹתָיו, קָדָם לָהּ שְׁנַיִם, וּלְאַחַר חֲמֵשׁ שְׁנַיִם - יִדְאָג מִן הַמִּיתָה. שָׁכַן יִצְחָק אָמַר: אִם לְשָׁנִיו שֶׁל אָבִא אֲנִי מֵגִיעַ, עַד עֵכָשׁוּ מִתְבַּקֵּשׁ לִי יֵשׁ לִי עֲדוּן הַרְבֵּה שְׁנַיִם לַחַיּוֹת, בִּינָן שֶׁלֹּא הִגַּעְתִּי לְשָׁנוֹתַי. רַש"י. אִם לְשָׁנַיִם שֶׁל אֲמִי אֲנִי מֵגִיעַ, "וַיֹּאמֶר אֵלָיו: הִנֵּה נָא זְמַנְתִּי לֹא יִדְעַתִּי יוֹם מוֹתִי" [שֶׁשְׁרָה חִתָּה ק"ז שְׁנַיִם, וַיִּצְחָק הָיָה בְּאוֹתוֹ הִגַּעַת ק"ג שְׁנַיִם]. (בְּרַאשִׁית-רַבָּה ס"ה, יב)

ס.ט.

(סְפָר-הַמִּדּוֹת, טַבַּע ח"ב א)

בְּרִיאוֹת הַגּוֹף וְחַיָּיו וְטַבְּעוֹ שֶׁל אָדָם - הַכֹּל הוֹלֵךְ לְפִי טַבַּע וְחַיָּי

(בראשית כז, ד): "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי" - "מפקודין דעשה" [דאתייהבו מאהבה].

עב.

(ח"ב ה, יד)

ה'חמשה חושים' של ה'מח', כלם נמצאים בבחינת 'ראש-השנה', שהוא בחינת 'ראש ומחין' - כי יש חמשה חושים בהמח: א) ראיה. ב) שמיעה. ג) ריח. ד) טעם. ה) משיוש. - וכלם נמשכין מהמח.

'חוש-הטעם' - זה בחינת (בראשית כז, ד): "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי", "מפקודין דעשה" (תקוני-זחר נא. נב. נה.). היינו: מה שהשם-יתברך טועם בראש-השנה כל המעשים-טובים של ישראל.

'חוש-הראיה' וכו'. - 'חוש-השמיעה' וכו'. - 'חוש-הריח' וכו'. - 'חוש-המשיוש' וכו'. - נמצא: שב'ראש-השנה' הוא 'תקון-המחין'.

עג.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקון-הברית' וכו' - נעשה 'בן-חורין' וכו' וכו' - ונתבטל העצבות והליצנות הפאים ממרה-שחרה וכו', על-ידי 'צד-הטוב', שהוא בחינת (קהלת י, יב): "לב חכם לימינו".

וב'ימין' הזה - מקים הנופלים לאהבות וליראות רעות, לאהבות ויראות קדושות וכו'.

ואז יכול הלב להתלהב בלמוד-התורה, ב'שלהובין דרחימותא'. ו'מים רבים'

שהם 'אהבות ויראות היצוניות', אי אפשר להם לכבות 'התלהבות' הזאת, בבחינת (שיר-השירים ח, ז): "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה".

וה'שכינה' היא מכסה בכנפיה על דמהון של ישראל ב'אהבה' הזאת - שלא ישלטו עליהם "זרע מרעים" (ישעיה א, ד), שהם בחינת (בראשית ז, ז): "מי המבול" - (תקוני-זחר נא.).

וזוה (ברכות יב): "העובר עברה ומתבייש בה, מוחלין לו", כי "על כל פשעים תכסה אהבה" (משלי י, יב), כי על-ידי ה'בושה' נשפך דמו (בבא-מציעא נח.). ואז השכינה מכסה דמו באהבה כנ"ל, בבחינת "פסוי דם" (ויקרא יז, יג). ועל-ידי 'פסוי' הזאת, נתכסה כל פשעיו ממילא.

וכשהקדוש-ברוך-הוא רוצה לטעם מ'מצוות-עשה' של איש ישראל שהוא צדיק - אזי היא בחינת "איבר מן החי שהוא אסור באכילה" (בראשית ט, ד; דברים יב, כג), וצריך 'שחיטה' להתירה.

על-כך צריך שיבא עליו 'בושה' שהיא 'שפיכות-דמים' - בחינת 'שחיטה' שהיא מטהרת ה'איבר מן החי'.

ואזי יוכל השם-יתברך לטעם מהמצוות-עשה שלו, בין מצוות-עשה אחת, בין מצוות רבות - כי ה'מצוות' נקראים 'מטעמים', כמו שכתוב (בראשית כז, ד): "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי", "מפקודין דעשה" (תקוני-זחר נא. נב. נה.).

וכשנשפך דמו על-ידי ה'בושה' כנ"ל - אזי צריך לשמור, שלא יינקו ממנו היצונים הידועים שרוצים לינק מזה

”וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת בְּגְדֵי עֵשָׂו בְּנֵה הַגָּדֹל
הַחֲמֹדֶת אֲשֶׁר אֶתָּה בְּבֵית, וַתַּלְבֵּשׁ אֶת
יַעֲקֹב בְּנֵה הַקָּטָן” (בראשית כז, טו)

ענה.

(לקוטי־הלכות, גנבה ג, וז)

יעקב עשה מטעמים לאביו, והתלבש את
עצמו ב”בגדי עשו החמדות” (שם
שם, טו), עד שקבל את הברכות מאביו בגנבה.

כי ‘יעקב’ - הוא בבחינת ‘פנים־דקדושה’,
שהוא בחינת כלליות השבועים פנים
של תורה, בבחינת (תהלים כד, ו): “מבקשי
פניו יעקב סלה”.

והתלבשות יעקב בבגדי עשו - זה בחינת
התלבשות השבועים פנים
של תורה, ב’ספורי־מעשיות’.

כי ה’מעשיות’ שמספרין - זהו בחינת
‘עשיה’, שהוא בחינת ‘עשו’, שהוא
לשון ‘עשיה’, כמו שפרש רש”י (בראשית כה,
כה): “שעל־שם־זה קראוהו ‘עשו’ - שהיה
עשוי ונגמר בשערות” וכו’, כי על שם זה
נקראין ‘מעשיות’, לשון ‘עשיה’.

אבל ‘ספורי־מעשיות’ של הצדיקי־אמת,
שמלבש בהם השבועים פנים של
תורה - זהו בחינת ‘התלבשות יעקב’ שהוא
‘כלליות התורה’, ב”בגדי עשו”, שהם
בחינת ‘לבושין של עשיה’, שהם בחינת
‘ספורי־מעשיות’, שמספרין ה’מעשה’
בלשון ה’נעשה’ בעולם־העשיה, ושם
מלבש כל השבועים פנים של תורה’.

כי “בגדי עשו שלבש יעקב אז, היו
‘בגדים של אדם־הראשון’, שהם
בתנות עור שהלבישם השם־יתברך” (זהר
בא לט), כמו שכתוב (בראשית ג, כא): “ויעש ה’

הדם הנשפך. על־כן צריך ‘פסוי’, שהשכינה
מכסה דמהון של ישראל שנשפך ב’אהבה’
הזאת, בחינת: “כאשר אהבתי” כנ”ל - וזה
בחינת “פסוי דם”.

ובענין ‘שפיכות־דמים’ של ישראל, יש
דברים עליונים ונסתרים הרבה -
בין ‘שפיכות־דמים על־ידי בוששה’, בין שאר
‘שפיכות־דמים ממשי’.

כי יש פמה וכמה נשמות נפולות - שאין
להם עליה פיאם על־ידי ‘שפיכות־
דמים’ של ישראל של אדם גדול. ולפעמים
אין להם עליה, פיאם על־ידי ‘שפיכות־
דמים ממשי’.

וזה בחינת (יומא פו:): “זדונות נעשין
פזביות” - שעל־ידי ה’בוששה’
ו’שפיכות־דמים’, השכינה מכסה דמהון
באהבה הנ”ל.

וזה בחינת: “על כל פשעים תכסה אהבה”
- ונתהפכין הזדונות לזביות, ונתעלו
ה’נשמות הנפולות’, שהן בחינת ‘פשעים’ -
כי נתעלון ונתהפכין ל’זביות’, על־ידי “פסוי
דם” - ב’אהבה הנ”ל.

”הן עשו אחי איש שער” (בראשית כז, יא)

עד.

(ח”א ח, גח)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית כה, כה): “כלו
באדרת שער”.

אֱלֹקִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ בְּתַנּוּת עוֹר וְיִלְבִּישֵׁם, וְ"כְתַנּוּת עוֹר" - זֶהוּ בְּחִינַת 'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת', שֶׁהֵם 'לְבוּשֵׁי'ן שֶׁמְלַבֵּשׁ בָּהֶם ה'תּוֹרָה' שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אָדָם'.

כִּי אַחַר הַחֲטָא שֶׁחָטְאוּ אָדָם וְחוּהָ, וְהָיָה רוּצָה הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ לְהַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה וּלְעוֹרָרָם מִשְׁנָתָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִיתָה שֶׁהִמְשִׁיכוּ עֲלֵיהֶם, עַל־כֵּן עָשָׂה לָהֶם "כְּתַנּוּת עוֹר", שֶׁהֵם רָמְזוּ לְ"סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת".

שְׁמַעְתָּה אַחַר הַחֲטָא, בְּהִכָּרַח לְהַלְבִּישׁ כָּל הַתּוֹרָה בְּ"סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת" וְכוּ' וְכוּ' - כְּדֵי לְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה וְהַמִּיתָה כָּל בָּאֵי עוֹלָם, שִׁישׁוּבוּ לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ.

כִּי חֲטָאָם הָיָה עַל־יְדֵי 'אֲכִילָה', דְּהִינּוּ עַל־יְדֵי 'אֲכִילַת עֵץ־הַדַּעַת', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אָבְדוּ ה'פָּנִים' וְנִמְשַׁךְ עֲלֵיהֶם ה'שְׁנָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מִיתָה' שֶׁנִּגְזַר עֲלֵיהֶם וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הִכָּרַח כְּבִיכּוֹל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, לְהַלְבִּישׁ לָהֶם הַתּוֹרָה בְּ"סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת", שֶׁהוּא בְּחִינַת "כְּתַנּוּת עוֹר", כְּדֵי לְעוֹרָרָם מֵהַשְּׁנָה, כְּנ"ל.

נִמְצָא: שֶׁ"כְּתַנּוּת עוֹר שֶׁל אָדָם־הָרִאשׁוֹן", הֵם בְּחִינַת 'לְבוּשֵׁי'ן שֶׁל סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת' כְּנ"ל. וְזֶהוּ (בְּרַאשִׁית כז, טו): "בְּגָדֵי עֵשׂוֹ הַחֲמַדַּת" שֶׁלְבַשׁ יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּל־לֵוִיּוֹת ה'שְׁבַעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה', שֶׁהֵם בְּחִינַת יַעֲקֹב שֶׁנִּתְלַבְּשׁוּ בְּבְגָדֵי עֵשׂוֹ, בְּבְחִינַת "כְּתַנּוּת עוֹר", בְּ"סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת", כְּנ"ל.

וְכַל־זֶה הָיָה בְּלִיל פֶּסַח, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תַּרְגוּמֵי־יְהוֹנָתָן וְרַש"י בְּרַאשִׁית כז, ט; פְּרָקִי דְרַב־בֵּי־אֱלִיעֶזֶר פל"א): "שְׂאוֹתָהּ לִלְכָה שֶׁהִבִּיא יַעֲקֹב הַמֵּאֲכָלִים לְאָבִיו, וְקִבַּל הַבְּרָכוֹת -

הָיָה לִיל פֶּסַח, שָׂאז יַצְאוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם".

כִּי 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', זֶהוּ בְּחִינַת 'הַתְּעוֹרָרוֹת־הַשְּׁנָה', כִּי ה'גְּלוּת' נִמְשַׁל ל'שְׁנָה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (זֶהר בְּרַאשִׁית כח.); וְכַשִּׁיּוֹצְאִין מֵהַגְּלוּת, זֶהוּ בְּחִינַת 'הַתְּעוֹרָרוֹת־הַשְּׁנָה'.

"כִּי הִקְרָה ה' אֲלֵהֶיךָ לְפָנַי" (בְּרַאשִׁית כז, כ)

"אִם לְזוּוּגָה הִמְצִיא לָךְ, דְּכַתִּיב (בְּרַאשִׁית כד, יב) "הִקְרָה נָא לְפָנַי הַיּוֹם", וְכַתִּיב (שָׁם שָׁם, סג): וַיִּרְא וְהִנֵּה גְמָלִים בָּאִים" - לְמֵאֲכַלְךָ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, "כִּי הִקְרָה ה' אֲלֵהֶיךָ לְפָנַי" (שָׁם כז, כ). (בְּרַאשִׁית רַבָּה סה, יט)

עו.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, מִמוֹן ח"ב יג; נְאוּף ח"ב ט)

הַפְּרָנְסָה לְפִי הַזְיוּג. [הִרְבַּ מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִיַן לְמַדְרַשׁ הַנ"ל; וְעֵינַי עוֹד בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת, מִתְנָה ה, מד - עַל הַמְדַרְשׁ הַזֶּה].

"הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב" (בְּרַאשִׁית כז, כב)

עז.

(ח"א כא, ז"ח)

ה'צַעֲקוֹת' שֶׁאָדָם צוֹעֵק בְּתַפְלָתוֹ וּבְתוֹרָתוֹ, כְּשֶׁנִּסְתַּלְקִין הַמַּחֲזִין בְּבְחִינַת עֵבוֹר - הֵן בְּחִינַת 'צַעֲקַת הַיּוֹלְדֵת' בְּשַׁעָה שֶׁהִיא כּוֹרַעַת לִילָד, "שְׂרָאמַת עֵי"ן קָלִי", כְּמִנְיַן תְּבוּת שֶׁבְּמִזְמוֹר יַעֲקֹב (תְּהִלִּים כ), וְאִז מוֹלְדֵת" (זֶהר פִּנְחָס רמט:).

וְכַשִּׁי אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, וְאִין מִבֵּין בָּהּ שׁוּם חֲדוּשׁ - זֶה מַחֲמַת שֶׁהַמַּחֲזִין

והשכל של התורה והלמוד הזה, הן בבחינת 'עבור'. - וזה נקרא בשם 'יעקב', כי 'יעקב' זה בחינת 'עבור', בחינת (הושע יב, ד): "בבטן עקב את אחיו". ואז צריך לצעק ה'קליון' הנ"ל.

וזה בחינת (בראשית כז, כב): "הקל קול יעקב" - כשהוא בבחינת 'יעקב', צריך לו ה'קליון' - כדי להוציא ה'מחין' בבחינת 'לדה'.

ומי שתורתו בלא הבנה בה שום חדוש - אין לדרש אותה לרבים.

כי התורה הזאת שהיא בבחינת 'יעקב', בבחינת 'עבור' - אף-על-פי שהקדוש-ברוך-הוא מתענג בה, בבחינת (שיר-השירים ב, ד): "ודגלו עלי אהבה", "אל תקרי ודגלו אלא ולגלוגו" (שיר-השירים-דב' ב, טז) - אבל אין לדרש אותה כמו שהיא לרבים.

כי אין לדרש אלא דברים המבררים, כמאמר (שבת קמח: על משלי ז, ד): "אמר לחכמה אחתי את - אם ברור לך הדבר באחותך שהיא אסורה לך, אמר, ואם לאו, אל תאמרה".

וזהו (תהלים קלה, ד): "כי יעקב בחר לו י"ה" - כשהיא בבחינת 'יעקב', בבחינת 'עבור', בלא 'מחין' - זאת הלמוד בחר לו הקדוש-ברוך-הוא, בבחינת "ודגלו עלי אהבה" - ואין לדרש אותה לרבים.

אבל (שם): "ישראל לסגלתו" - 'ישראל' ל'אותיות 'ל'י רא"ש' (האריז"ל בכמה מקומות), הינו: 'התגלות המחין', 'המשכת אורי-הפנים', 'שפע אלקי', ה'מקיפין', בתוך ה'פנימי'.

וזה בחינת: "ישראל לסגלתו". "ישראל אשר - בבחינת (ישעיהו מט, ג): "ישראל אשר

בה אתפאר". "בה" דיקא - שיתמשך עטרת תפארת, הינו: ה'מקיפין' הנ"ל - "בה", בתוך ה'פנימיות'. "לסגלתו" - זאת התורה יכול לדרש אותה לרבים.

עח.

(ח"א כז, ו)

על-ידי תקון-הברית, זוכה ל'קול' - שיזדבב קול רנתו. ו'יעקב' ששמר בריתו, כמו שכתוב: "ראשית אוני" (בראשית מט, ג) - זכה ל'קול', כמו שכתוב: "הקל קול יעקב" (שם כז, כב).

עט.

(ח"ב ה, א)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית כה, כו): "וידו אחזת בעקב עשו".

פ.

(ח"ב עט)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית כה, יט): "ואלה תולדות יצחק בן אברהם".

"ויאמר: הגשה לי ואכלה מציד בני, למען תברכה נפשי, ויגש לו ויאכל, ויבא לו יין וישת" (בראשית כז, כה) - ענין ה'בכורה' וה'ברכה' -

פא.

(ח"א מא)

ענין 'דקודין' - הנה איתא ב'עץ-חיים' (שער לח פ"ד): "ה'ברפים', הינו ה'רגליו', הם נצח הוד' (תקוני-זהר יז: פתח אלקהו), והם 'עוקביו'. ו'עק"ב' גימטריא שתי פעמים 'אלקיים', שהם 'דינים' - שיש שם אחיזה לחיצונים, כידוע (זהר תולדות קלח).

וְהַפְעֵלָה לְהַבְרִיחַ הַחִיצוֹנִים מִשָּׁם:
שְׁיַמְשִׁיךְ לְתוֹךְ הַבְּרָבִים,
הַגְּבוּרֹת מִשָּׂרֵשׁ הַבִּינָה - וְאִזְ הַחִיצוֹנִים
בוֹרְחִים מִשָּׁם - וְהוּא לֹקֵחַ הַבְּכוֹרָה
וְהַבְּרָכָה, שְׂזָה בְּחִינַת 'בְּרָבִים'. - וְשָׂרֵשׁ
הַבְּכוֹרֹת נִקְרָא 'יִין', כִּידוּעַ, וְזֶה 'יִין
הַמְּשֻׁמָּה" (על-פי תהלים קד, טו).

וְזֶה שְׂפָתוֹב בְּיַעֲקֹב, כְּשָׂרָאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת
'בְּרָבִים' בְּמָקוֹם 'דִּין', כִּי שְׁתֵּי פְעָמִים
'אֶלְקִיִּים' עִם עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת, גִּימְטְרִיא:
'יַעֲקֹב' - אִזִּי הַמְּשִׁיךְ 'שָׂרֵשׁ הַגְּבוּרֹת,
בְּחִינַת: "יִין הַמְּשֻׁמָּה", כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית
כז, כח): "וַיָּבֵא לוֹ יִין וַיִּשְׁתֵּ" - 'שָׂרֵשׁ שֶׁל
הַבְּרָכָה'.

נִמְצָא: עַל-יְדֵי דְקוּדִין, שְׁשׂוֹתָה 'יִין
הַמְּשֻׁמָּה", שֶׁהֵם 'שָׂרֵשׁ הַגְּבוּרֹת
שֶׁבִּינָה, וְנִמְשָׁכִין לְמָטָה בְּתוֹךְ הַרְגְּלִין,
הֵינּוּ: שְׂמֵרְקָד - בְּזֶה מְגֵרֵשׁ הַחִיצוֹנִים מִשָּׁם.
וְזֹאת הַתְּלַהֲבוֹת שֶׁל הַרְקוּד, וְהוּא: "אִשָּׁה
רֵיחַ נִיחוּחַ לָהּ" (ויקרא א; במדבר כח, ח).

אָבֵל מִי שְׂמֵרְקָד בְּהַתְּלַהֲבוֹת הַיִּצְר' - זֶה
נִקְרָא: 'חָטָא שֶׁל נָדָב וְאָבִיהוּא,
שְׂפָתוֹב בָּהֶם (ויקרא י, א): "וַיִּקְרִיבוּ אֵשׁ זָרָה".

"נָדָב וְאָבִיהוּא הֵם נִצַּח וְהוּד" (שער
הַגְּלִגּוּלִים, הַקְּדָמָה לַג; וְעוֹד), וְהַתְּלַהֲבוֹת
שֶׁבִּקְדָשָׁה נִקְרָא "יִין הַמְּשֻׁמָּה", שְׁעַל-יְדֵי
נְמָתָקִים הַבְּכוֹרֹת. וְ"אֵשׁ זָרָה", נִקְרָא: 'יִין
הַמְּשֻׁמָּה', הַתְּלַהֲבוֹת הַיִּצְר'. וְשֵׁם יֵשׁ חֵס-
וְשָׁלוֹם אַחִיזָה לְהַחִיצוֹנִים "אֲשֶׁר לֹא צָוָה
אוֹתָם" (ויקרא שם). - וְזֶה גַם-כֵּן 'פְּדִיּוֹן נַפְשׁ'
וְכוּ'.

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, שְׂמָחָה יב: דְקוּדִין שֶׁל מְצוּהָ - כְּגוֹן
 שְׁשׂוֹתָה יִין בְּשַׁבַּת יוֹם-טוֹב, אוּ בְחַתְנָה שֶׁל מְצוּהָ, אוּ
 בְשָׂאֵרֵי סְעֻדַת מְצוּהָ - וְשׂוֹתָה בְּמִדָּה; וְכוּנְתוֹ לְשָׂמִים:

לְזָכוֹת לְשְׂמָחַת יִשְׂרָאֵל, לְשָׂמַח בַּהֲשֵׁם-יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר
 בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְכוּ'. וְנִתְעוֹזֵר לְשְׂמָחָה עַל-יְדֵי-
 זֶה, עַד שְׁנִמְשִׁךְ הַשְּׂמָחָה לְתוֹךְ הַרְגְּלִין, דְהֵינּוּ: שְׂמֵרְקָד
 מַחְמַת שְׂמָחָה.

עַל-יְדֵי-זֶה מְגֵרֵשׁ הַחִיצוֹנִים הַנֶּאֱחָזִים בְּהַרְגְּלִין, וּמְמַתִּיק
 וּמְבַטֵּל כָּל הַדֵּינִים, וְזוֹכֵה לְקַבֵּל כָּל הַבְּרָכוֹת.
 וְהַתְּלַהֲבוֹת הַזֹּאת שֶׁל הַרְקוּדִין הִיא: "אִשָּׁה רֵיחַ נִיחוּחַ
 לָהּ".

אָבֵל מִי שְׂמֵרְקָד בְּהַתְּלַהֲבוֹת הַיִּצְר' - הִיא בְּחִינַת "אֵשׁ
 זָרָה", וְהֵינּוּ שְׂשֻׁתָה, הוּא בְּחִינַת: 'יִין הַמְּשֻׁמָּה', שְׂמָשֵׁם
 'אַחִיזַת הַחִיצוֹנִים' חֵס-וְשָׁלוֹם. - נִמְצָא: דְקוּדִין דְקָדָשָׁה,
 מְמַתִּיקִין הַדֵּינִים כְּמוֹ פְדִיּוֹן].

"דָּאָה רֵיחַ בְּנֵי פְרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ
ה'. וַיִּתֵּן לָהּ וְגו'" (בְּרֵאשִׁית כז, כח)

פ.ב.

(ח"ב ח, א)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית כח, כז): "וַיִּדּוּ
אַחֲזַת בַּעֲקֵב עֲשׂו".

פ.ג.

(הַתּוֹרָה "רַב לָכֶם" - בְּהוֹסְפוֹת מִתְּבַיֵּד
 רַבְּנוּ ז"ל, הַנִּדְפָּס בְּסוֹף הַסֵּפֶר)

אִישׁ יִשְׂרָאֵל, אִם הוּא דְבוּק בַּהֲשֵׁם-
יִתְבָּרַךְ וּבְאַמוּנָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, אִזִּי אֵינּוּ
יָכוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו שׁוֹם דִּין, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ
שׁוֹם נְפִילָה.

אָבֵל אִם הוּא נוֹפֵל מִ'אַמוּנָה' - אִזִּי כָּל
הַדֵּינִין שׁוֹרֵינִן עָלָיו. וְיִרוּשָׁלַיִם נִקְרָא
'אַמוּנָה' וְכוּ', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (ישעיה א, כא-כו):
"קָרִיָה נְאֻמָּה". וְעַל-כֵּן כְּשֶׁנִּפְּל מִ'אַמוּנָה
הַנִּקְרָא 'יִרוּשָׁלַיִם', וּבֹא לִיְדֵי 'כְּפִירָה' - זֶה
נִקְרָא 'מַחְרִיבֵי-יִרוּשָׁלַיִם' וְכוּ'.

כִּי הָאַמוּנָה הָאֲמִתִּי, אִם הוּא בְּאֵמֶת - אִזִּי
מְשַׁפְּעַת שְׂפַע בְּרָכָה וְכָל טוֹב מִהַשָּׁמַיִם-
יִתְבָּרַךְ עַל יִשְׂרָאֵל.

וְגַם אִם הוּא מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּהַשְׁמִיטָתָּהּ, אֲזִי יֵרָא מִהַשְׁמִיטָתָּהּ
יִרְאָה, וְאִזּוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לִפְלֹ מִהַאֲמוּנָה, כִּי
הַאֲמוּנָה הִיא לְמַטָּה.

וּכְשֶׁהִיא בְּשִׁלְמוֹתָהּ - אֲזִי נִשְׁפָּעִים מִמֶּנָּה
כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְהַפְּרָכוֹת, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (מִשְׁלֵי כח, כ): "אִישׁ אֲמוּנָה רַב
בְּרָכוֹת".

וְגַם-כֵּן [ירושלים ובית-המקדש] נִקְרָא 'שְׁדָה'
(בְּרֵאשִׁית כד, סג) - כִּי כְמוֹ הַ'שְׁדָה'
שֶׁגִּדְלָה בָּהּ כָּל הַתְּבוּאוֹת, וְנִלְקָטִין בָּהּ כָּל
הַפְּרוֹת - כֵּן עַל-יְדֵי הַ'אֲמוּנָה' הַזֹּאת, כָּל
הַטּוֹב.

וְ'יַעֲקֹב' נִקְרָא גַם-כֵּן 'שְׁדָה', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
(בְּרֵאשִׁית כז, כז-כח): "רִאֵה רֵיחַ בְּנֵי
כְּרִיחַ שְׁדָה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה', וַיִּתֵּן לָהֶם וְכוּ' -
וְכָל הַדֵּינִין מִתְּבַטְּלִין.

"וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעַמִּים" (בְּרֵאשִׁית כז, לו)

"וְתִירוֹשׁ" (בְּרֵאשִׁית כז, כח)

פו.

(ח"א א)

'יַעֲקֹב' זָכָה לְבְכוּרָה, "שֶׁהוּא רֵאשִׁית',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲכָמָה'" (זַהַר מִשְׁפָּטִים
קכא: תְּקוּנַיִי-זַהַר ל), כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים קיא, י):
"רֵאשִׁית חֲכָמָה".

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, לו): "וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה
פְּעַמִּים", וְתַרְגּוּם אוֹנְקֵלוֹס:
"וְחֲכָמַנִי".

פז.

(ח"א י, ד)

'יַעֲקֹב' הוּא בְּחִינַת הַשְׁכָּל, כְּמוֹ שְׁתַּרְגָּם
אוֹנְקֵלוֹס (בְּרֵאשִׁית כז, לו):
"וַיַּעֲקֹבֵנִי" - "וְחֲכָמַנִי".

פה.

(ח"א כט, ח)

הַ'יִין' הוּא בְּחִינַת 'גִּידִין', הַתְּגַבְּרוֹת-
הַדָּמִים, בְּבְחִינַת (מִשְׁלֵי כג, לא): "אֵל
תֵּרָא יַיִן כִּי יִתְאַדָּם", "שֶׁאֲחֵרִיתוֹ דָּם" (סְנֵהֲדָרִין
ע).

וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא (בְּרֵאשִׁית כז, כח):
"תִּירוֹשׁ", וְלְמַדּוֹ רַז"ל מְזָה
(יוֹמָא עו: סְנֵהֲדָרִין ע): "זָכָה נַעֲשֶׂה רֵאשׁ, לֹא
זָכָה נַעֲשֶׂה רֵשׁ".

הַיִּנּוּ: כְּשֶׁ"לֹא זָכָה", שְׂאִינוֹ מְזַכֵּךְ אֶת
הַדָּמִים. עַל יְדֵי זֶה "נַעֲשֶׂה רֵשׁ" -
שְׂאִין לוֹ "לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם" (שְׁמוֹת טז, ד).

אַבָּל "זָכָה, נַעֲשֶׂה רֵאשׁ" - בְּבְחִינַת 'מַחִין'.
הַיִּנּוּ: בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַלְּבַנוּנִית מִן
הַמַּחִין וְכוּ'.

"וְתִירוֹשׁ" (בְּרֵאשִׁית כז, כח)

פד.

(ח"א כ, י)

"גְּלוֹת-מִצְרַיִם הָיָה עַל פְּגַם-הַבְּרִית"
(שַׁעֲרֵי-הַכְּנוֹת פֶּסַח), וְ'פְּגַם-
הַבְּרִית' הוּא 'פְּגַם-הַדַּעַת', בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ד,
כח): "וַיִּדַע אָדָם".

וְעַקֵּר הַמִּצְוָה בְּיַיִן - לְהוֹרוֹת: עַל 'תְּקוּן-
הַדַּעַת', בְּבְחִינַת (סְנֵהֲדָרִין ע):
"בְּחִמְרָא וְרִיחָנִי פְּקַחִין", וּבְבְחִינַת (יוֹמָא עו:
סְנֵהֲדָרִין שָׁם): "תִּירוֹשׁ" (בְּרֵאשִׁית כז, כח) - זָכָה
נַעֲשֶׂה רֵאשׁ, הַיִּנּוּ: 'דַּעַת'.

פ.ח.

(ח"א עד)

הַמִּתְקַת־הַדִּין שֶׁל יַצְחָק, הוּא עַל־יְדֵי
בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת
דְּבוּר בְּדַעַה, דְּהִינּוּ: עַל־יְדֵי יַדִיעַת הַתּוֹרָה.
כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת הַכְּמָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
(בְּרֵאשִׁית כז, לו): "וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פַעַמִּים", וְתַרְגָּם
אוּנְקֵלוֹס: "וַחֲכַמְנִי".

"וַיִּשָׂא עֵשׂוֹ קִלּוֹ וַיִּבְךְּ" (בְּרֵאשִׁית כז, לח)

אָמַר רַבִּי יַצְחָק: פּוֹרְקָנָא דְיִשְׂרָאֵל לֹא תֵלֵיא אֶלָּא
בְּבִכִּי, כַּד יִשְׁתַּלְמֹון וַיִּכְלוּן, בְּכִי דְמַעוֹת דְּבִכָּה עֵשׂוֹ
קָמִי אָבִיו, דְּכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית כז, לח): "וַיִּשָׂא עֵשׂוֹ קִלּוֹ
וַיִּבְךְּ". וַאֲיִנוּן דְּמַעִין, אַחִיתָנוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתֵיהָ.
כִּינּוּן דְּיִכְלוּן אִינוּן דְּמַעִין, בְּבִכִּיָּה דְיִשְׂרָאֵל -
יַפְסוֹן מְגִלוּתֵיהָ, הָדָא הוּא דְכַתִּיב (יִרְמְיָהּ לֵא, ח):
"בְּבִכִּי יִבְאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוּבִילִים". (זֵהר שְׁמוֹת יב):

פ.ט.

(ח"ב ל)

כְּשֶׁבֵּא 'סֵפֶר הַדֵּשׁ' לְעוֹלָם, וַזֶּה מְבֹאֵר
אֶצְלָנוּ (לְקוּטִי־מוֹהֲרָן ח"א רסב): "שֵׁישׁ
חֲדוּשִׁים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל־יְדֵי דְמַעוֹת" - אַזִּי אֵלוֹ
הַדְּמַעוֹת שֶׁל הַחֲדוּשִׁים, שְׁמַהֵם נַעֲשֶׂה
הַסֵּפֶר הַדֵּשׁ - הֵם עוֹמְדִים כְּנֶגֶד גְּזֵרוֹת
הָאֲמוֹת, וּמְבַטְלִין.

וְהַדְּבָר מְבֹאֵר: כִּי "כָּל כֶּהֱם הִיא מִן
הַדְּמַעוֹת שֶׁל עֵשׂוֹ" (מְדַרְשׁ תַּהֲלִים פ; זֵהר שְׁמוֹת יב):
- וְעַל־כֵּן כְּשֵׁישׁ אֵלוֹ הַדְּמַעוֹת
הַנִּלְ - הֵם עוֹמְדִים כְּנֶגְדָם וּמְבַטְלִין.

וַזֶּה: אוֹתִיּוֹת בְּכִי"ה - רְאשֵׁי־תְבוּת (הוֹשַׁע
ב, א): "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם" -
מֵה 'חֹל הַיָּם' מִגּוֹן מִן גְּלֵי הַיָּם, שֶׁלֹּא
יִשְׁטְפוּ הָעוֹלָם - כֵּן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, מִגּוֹן עֲלֵיהֶם

הַבְּכִיָּה וְהַדְּמַעוֹת, כְּנֶגֶד גְּזֵרוֹת הָאֲמוֹת" (זֵהר
פְּקוּדֵי רַכָּה: - מְדַרְשׁ תַּהֲלִים פ; זֵהר שְׁמוֹת יב): כְּנִלְ.

וַזֶּה (שָׁם): "וַזֶּה מְסַפֵּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל
הַיָּם" - 'מְסַפֵּר' הִינּוּ 'מְסַפֵּר' הַנִּלְ -
מְשָׁם: "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם" - הִינּוּ:
בְּכִיָּה וְדַמַּעוֹת שֶׁל הַחֲדוּשִׁין שֶׁבְּסֵפֶר, שֶׁמִּגּוֹן
עֲלֵיהֶם כְּנִלְ.

צ.

(סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, סֵפֶר ח"ב ד)

כְּשֶׁנִּדְפַס אִיזְהוּ סֵפֶר הַדֵּשׁ - עַל־יְדֵי זֶה
הַבְּכִיָּה שֶׁעַל־יְדֵיו נִתְחַדֵּשׁ זֶה
הַסֵּפֶר, בְּבְחִינַת (תַּהֲלִים קב, י): "וַיִּשְׁקֹנִי בְּבִכִּי
מְסַכְתִּי" - הַבְּכִיָּה הַזֹּאת, נִתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד
גְּזֵרוֹתֵיהֶם שֶׁל הָאֲמוֹת, שֶׁלֹּא יִתְגַּבְּרוּ עֲלֵינוּ
(מְדַרְשׁ תַּהֲלִים פ; זֵהר שְׁמוֹת יב: פְּקוּדֵי רַכָּה):

גַּם עֵקֶר כַּח מְמַשְׁלֵתָם, אִינוּ אֶלָּא בְּבִכִּיָּה
שֶׁל עֵשׂוֹ (שָׁם).

וְסִימָן לְדָבָר (הוֹשַׁע ב, א): "וַזֶּה מְסַפֵּר בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם". [עֵינֵן הַבְּאִוֵּר
בְּלְקוּטִי־מוֹהֲרָן ח"ב ל' הַנִּלְ].

צ.א.

(ח"ב עט)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (בְּרֵאשִׁית כה, יט): "וַאֲלֵהָ
תּוֹלְדוֹת יַצְחָק בֶּן אַבְרָהָם".

"וַאֲלֵהָ שְׂדֵי יִבְרָךְ אֶתְךָ וַיִּפְרֹךְ וַיִּרְבֶּךְ"
(בְּרֵאשִׁית כה, ג)

צ.ב.

(ח"א יא, ג-ה)

עַל־כֵּן 'בְּרִית' מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'שְׂדֵי', כְּמוֹ
שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לה, יא): "אֲנִי אֶל"

שְׂדֵי, פָּרָה וּרְבֵה" – כִּי 'שְׂדֵי' הוּא בְּחִינַת:
 "שֵׁשׁ דֵּי בְּאֻלְקוֹתַי לְכָל בְּרִיָּה" (רש"י בְּרֵאשִׁית
 יז, א; בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מו, ג).

וּבְשָׂאֵינוּ שׁוֹמֵר הֶבְרִית, הֵינּוּ עַל-יְדֵי
 'גְּאוֹת' – הוּא עוֹשֶׂה לְעֶצְמוֹ
 'עֲבוּדַת-אֱלִילִים' – הוּא מֵרָאָה 'שָׂאִין דֵּי לֹו'
 בְּאֻלְקוֹתוֹ, עַד שְׁצָרִיךְ 'עֲבוּדַת-אֱלִילִים',
 וְעַל-כֵּן פּוֹגֵם בְּ'שְׂדֵי' "שֵׁשׁ דֵּי בְּאֻלְקוֹתוֹ
 לְכָל בְּרִיָּה". וּבְשִׁשׁ שׁוֹמֵר הֶבְרִית, הוּא זוֹכֵה
 לְאוֹר הַמַּאִיר לוֹ לְתַשׁוּבָה.

וְ'שְׂמִירַת-הֶבְרִית' יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת. (א)
 יֵשׁ מִי שְׁזוּגוֹ בְּשִׁשֶׁת
 יְמֵי הַחֹל, וְאִף-עַל-פִּיכֵן הוּא שׁוֹמֵר אֶת
 בְּרִיתוֹ עַל-פִּי הַתּוֹרָה, שְׂאֵינוֹ יוֹצֵא מִדִּינֵי
 הַתּוֹרָה. (ב) וַיֵּשׁ מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הֶבְרִית,
 שְׁזוּגוֹ מִשְׁבֶּת לְשֶׁבֶת. וְהוּא בְּחִינַת: 'יְחוּדָא'
 עַלְמָה, וְ'יְחוּדָא-תַתָּא'.

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׂדֵי שֶׁל שֶׁבֶת' – 'שְׂאֵמֵר
 לְעוֹלָמוֹ דֵּי' (תְּגִינָה יב), שְׁצִמְצַם אֶת-
 עֶצְמוֹ מִכָּל הַמְּלָאכּוֹת, וְזֶה בְּחִינַת 'יְחוּדָא'
 עַלְמָה'.

וַיֵּשׁ בְּחִינַת 'שְׂדֵי שֶׁל חַל' – שְׁגָם בְּחַל יֵשׁ
 צְמִצּוּמִים מִמְּלָאכָה לְחִבְרָתָהּ, וְזֶה
 בְּחִינַת "מִט"ט – שְׁשִׁלְטָנוּתָהּ שִׁשֶׁת יְמֵי
 הַחֹל" (תְּקוּנַי-זֶהָר ב: וְכו').

צג.

(ח"א כג, ד-בסוף)

"שְׂדֵי – הוּא בְּחִינַת בְּרִית" (זֶהָר פְּנִיחַס רנז),
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לה, יא): "אֲנִי אֶל
 'שְׂדֵי' פָּרָה וּרְבֵה".

וְזֶה בְּחִינַת: "שְׂדֵי, שְׂאֵמֵר לְעוֹלָמוֹ דֵּי"
 (תְּגִינָה יב) – דְּהֵינּוּ: שְׁשִׁמָּה בְּחֻלְקוֹ,
 וְאוֹמֵר 'דֵּי' לְמָה שֵׁשׁ לוֹ, וְאֵינוֹ מִתְאַוֶּה

יֹוֹתֵר, שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'שְׂבִירַת תְּאוֹת-מְמוֹן'
 שְׂזוֹכִין עַל-יְדֵי 'שְׂמִירַת-הֶבְרִית'. [עֵינֵי לְקוֹטֵי-
 הַלְכוֹת, קְדוּשֵׁינֵי ג, גִּד].

"וְעַל חֶרֶבָה תַחֲיֶיהָ" (בְּרֵאשִׁית כז, מ)

צד.

(ח"א כו, ו)

"אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, הִיא אַחַת מִשְׁלֹשָׁה
 דְּבָרִים שְׁבָאִים עַל-יְדֵי
 יִסּוּרִין" (בְּרֵכוֹת ה). וְעַקֵּר ה'יִסּוּרִים', הֵם
 הַמוֹנְעִים הַרְשָׁעִים "מוֹצְאֵי דַבַּת הָאֶרֶץ"
 (בַּמִּדְבָּר יד, לז). – וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ מִתְחַלָּה אֶלֹו
 הַרְשָׁעִים, וְלַעֲנֹשׂ אוֹתָם בְּ'חֶרֶבָה וּקְטָלָה',
 וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין אַחֲרֵיכֶם לִילֹךְ לְאֶרֶץ-
 יִשְׂרָאֵל.

וְכַח הַזֶּה לַעֲנֹשׂ הַרְשָׁעִים – אִי-אֶפְשָׁר
 אֶלָּא בְּשִׁמְקוּבְלִין הַכַּח הַזֶּה מ'אָדוּם',
 כִּי זֶה הַכַּח שְׁלוֹ, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, מ): "וְעַל
 חֶרֶבָה תַחֲיֶיהָ", "וְהוּא יוֹנֵק מ'מִזֵּל מְאֲדִים"
 (זֶהָר תַּצָּא רפב).

"תַּתֵּן אֶמֶת לְיַעֲקֹב" (מִיכָה ז, כ)

צה.

(ח"א כג, א)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית כה, כז):
 "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֲהָלִים".

צו.

(ח"א מז)

אָמְרוּ חַז"ל (בְּרֵכוֹת כ:): "כְּתִיב (דְּבָרִים י, יז):
 'אֲשֶׁר לֹא יֵשֵׂא פָּנָיו, וּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר
 ג, כו): 'יֵשֵׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ'. אָמַר הַקְּדוֹשׁ-

ברוך-הוא: איך לא אשא להם פנים, אני אמרתי (דברים ת, י): 'ואכלת ושבעת וברכת' - והם מדקדקין על עצמן בכזית ובכביצה".

וזהו רמז נפלא: אם ישראל מדקדקין לבלי לאכל הרבה, רק מכזית ועד כביצה - אזי הם בבחינת: "ישא ה' פניו", ואז יש נשיאות-פנים'.

אך פשהם משקעים בתאות אכילה - אזי 'הסתרת-פנים' חס ושלום.

וזה פרוש (דברים לא, יז): "והסתרתני פני והיה לאכל" - פרוש: על-ידי תאות-אכילה, הוא מסתיר פנים.

והנה "נשיאות-פנים", 'הארת-פנים', הוא בחינות 'אמת', בחינת 'יעקב', כמו שפתיב (מכח ז, ט): "תתן אמת ליעקב".

וזהו שאמרנו: כי המשקע ב'אכילה', הוא רחוק מ'אמת' - פי הוא בהסתרת 'פנים', שהוא מדת 'אמת'.

והוא בחינת 'תפלין' - פי 'יעקב' הוא 'תפארת', כלליות הגונון, בחינת 'תפלין' הנקראים 'פאר' (ברכות יא.). ועקר 'עשירות' בא מ'אמת', כמו שאמרנו חז"ל (שבת קד.): "קשטא קאי" וכו'.

והנה כל העולם בלו גזון משפע של 'ארץ-ישראל' (זהר תרומה קנז.). ו'ארץ-ישראל' בעצמו, מקבל השפע מן 'אמת', שהוא מדת 'יעקב', בנאמר: "תתן אמת ליעקב". והוא מדת 'תפארת', כלליות הגונון. והוא בחינות 'שמים', 'אש ומים', שהוא גם-כן 'כללות הגונון'.

וכשאנו אוכלים 'שפע אמת' הבא דרך 'ארץ-ישראל', ולא מחמת תאוה הגשמיות - אזי הוא בבחינת 'נשיאות-פנים', ונזון ממדת 'אמת'.

וכאשר בכה אכילה זו עומד להודות ולהלל להשם - נעשה בכה זה, שתף להקדוש-ברוך-הוא לברא 'שמים וארץ', שהם בבחינת 'אמת', ואזי נעשה "שמים וארץ חדשה" (על-פי ישעיה סו, כב), כמו שאמרנו חז"ל (הקדמת הזהר ה.).

פי 'שמים החדש' נעשה על-ידי 'הארת פני יעקב', וה'ארץ החדשה' נעשה על-ידי 'ארץ-ישראל' - שהולכת השפע דרך 'ארץ-ישראל'.

נמצא: שברא עכשו 'שמים ומזלות אחרים'. נמצא: שמשנה הטבע שהיה מטבע ב'מזלות הראשונים', כי עכשו נעשה 'מזלות חדשים'. נמצא: שעל-ידי 'שבור תאות-אכילה', נעשה מופתים ופלאות (עין בפנים).

צד.

(ח"א סו, ב"ג)

עקר האמת הוא, כשאין האדם נצרך לבריות, כי "ביון שנצרך האדם לבריות, משתנה פניו כרום, לכמה גונון" (ברכות ו:).

פי קשה לו מאד להתפלל ברבים, וטוב ונוח לו להתפלל ביחיד, פי ברבים נופלין עליו פניות גדולות ושקרים, שעושה תנועות ושקרים בתפלתו בשביל בני-אדם, מאחר שהוא נצרך להם.

ואפלו מי שאין נצרך לבריות בשביל פרנסה, כי מתפרנס משלו, אף-על-פי-כן יש שהוא נצרך לבריות בשביל כבוד, או בשביל דבר אחר, דהינו: שיש לו תאוה של כבוד וחשיבות, וכיוצא.

וְאִזִּי יוּכַל לַפֵּל בְּשֶׁקֶר גָּדוֹל בְּתַפְלָתוֹ, דְּהִינּוּ: לַעֲשׂוֹת תְּנוּעוֹת בְּשֶׁקֶר בְּשִׁבִיל בְּנֵי־אָדָם.

וַיֵּשׁ אִישׁ פֶּשֶׁר קָצֵת, וַיֵּרָא הַשֵּׁם בְּמִקְצֵת, וּמִתְבַּיֵּשׁ בְּעֵינָיו לַעֲשׂוֹת שֶׁקֶר מְגַנֵּה בְּתַפְלָתוֹ בְּשִׁבִיל אַחֲרִים, וּמִתְבּוֹן לְהַתְּפַלֵּל בְּאֵמֶת.

אָבֵל ה'אֵמֶת' הוּא הַרְבֵּה מְאֹד יוֹתֵר מִדִּי - וְגַם זֶה אֵינוֹ אֵמֶת, כִּי לֹא נִמְצָא הַרְבֵּה אֵמֶת, כִּי "הָאֵמֶת הוּא רַק אֶחָד" וְכוּ', דְּהִינּוּ: לְהַתְּפַלֵּל בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם - יִתְבַּרַךְ לְבָדוֹ.

אָבֵל זֶה ה'אֵמֶת שֶׁל שֶׁקֶר', הוּא הַרְבֵּה מְאֹד - כִּי יֵשׁ בָּזֶה כְּמֹה גּוֹנֵין וְכְמֹה מִינֵי אֵמֶת שְׂמוּצָא לַעֲצֵמוֹ לְחַפּוֹת עַל ה'שֶׁקֶר'.

וְזֶהוּ: "כִּיּוֹן שֶׁנִּצְרַךְ הָאָדָם לְבְרִיּוֹת" - שְׂאֵז נוֹפְלִים עָלָיו פְּנִיּוֹת וּשְׁקָרִים - אִזִּי "מִשְׁתַּנֵּה פָּנָיו לְכְּמֹה גּוֹנֵין".

"פְּנִיּוֹ" - זֶה בְּחִינַת ה'אֵמֶת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּנִים', בְּחִינַת (תְּהִלִּים כד, ו): "מִבְּקִשֵּׁי פָּנָיו יַעֲקֹב סֵלָה", בְּחִינַת (מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב".

דְּהִינּוּ: שֶׁה'אֵמֶת' שְׁלוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּנִים', נִשְׁתַּנֵּה לְכְּמֹה גּוֹנֵין - דְּהִינּוּ: שֵׁישׁ לוֹ כְּמֹה מִינֵי אֵמֶת שְׂמִלְבִּישׁ בּוֹ ה'שֶׁקֶר', דְּהִינּוּ: שְׂמוּצָא לַעֲצֵמוֹ אֵמֶת, שְׂכּוֹנָתוֹ בְּשִׁבִיל כָּךְ אוֹ בְּשִׁבִיל כָּךְ - נִמְצָא: שֶׁנִּשְׁתַּנֵּה ה'פְּנִים', שֶׁהוּא אֵמֶת, לְכְּמֹה גּוֹנֵין - כִּי ה'עֶקֶר הָאֵמֶת אֵינוֹ אֶלָּא אֶחָד" כַּנֵּ"ל.

וְעַל־יְדֵי שֵׁישׁ לוֹ פְּרִנְסָה וְאֵינוֹ נִצְרַךְ לְבְרִיּוֹת - זוֹכֵה ל'אֵמֶת', בְּחִינּוֹת עַל־מֵאֲדָתֵי, בְּבְחִינּוֹת (תְּהִלִּים קמו, ה):

"אֲשֶׁרֵי שָׂאֵל יַעֲקֹב בְּעֵזְרוֹ שִׁבְרוּ עַל ה' אֶלְקָיו".

כִּי כֵשׁ"שִׁבְרוּ עַל ה' אֶלְקָיו", וְאִין נִצְרַךְ לְבְרִיּוֹת - אִזִּי "אֵל יַעֲקֹב בְּעֵזְרוֹ". כִּי "אֵל יַעֲקֹב" הוּא בְּחִינַת 'אֵמֶת' - וְאִזִּי יוּכַל לְהַתְּפַלֵּל בְּאֵמֶת.

צת.

(ח"א פז)

אִי־אֶפְשָׁר לְבּוֹא ל'אֵמוּנָה', רַק עַל־יְדֵי 'יִרְאַת־הָעֵנֶשׁ'. כִּי מִחֲמַת שֶׁהוּא יֵרָא מִהָעֵנֶשׁ, מֵאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבַּרַךְ הוּא תַקִּיף וּבַעַל הַיְכָלָת וּבַעַל הַפְּחוֹת כָּלָם, וּמִזֶּה בָּא ל'אֵמוּנָה יוֹתֵר גָּדוֹלָה.

נִמְצָא: תַּכְּף כְּשֶׁרוּצָה לִילֵךְ בְּדַרְךְ־הַיָּשָׁר - צָרִיךְ לְהִיּוֹת לוֹ 'יִרְאַה', הַנִּקְרָא 'צֶדֶק'. וּב'צֶדֶק' כְּתִיב (תְּהִלִּים ט, ט): "וְהוּא יִשְׁפֹּט תָּבֵל בְּצֶדֶק", לְפִיכָךְ מִתְעוֹדְרִין עָלָיו ה'דִּינִים'.

אִךְ כְּשֶׁבָּא אֵל ה'אֵמֶת', הִינּוּ אֵל ה'יִרְאַה' הַנִּקְרָא 'אֵמוּנָה' - אִזִּי כָּל הַדִּינִין נִמְתַּקִּין בְּשֶׁרֶשֶׁן.

וְזֶהוּ (מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב הַסֵּד לְאַבְרָהָם".

"תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב" - הִינּוּ: לְה'יִרְאַה', כִּי 'יַעֲקֹב' הוּא 'יִרְאַה', מִלְּשׁוֹן (מִשְׁלֵי כב, ד): "עַקֵּב עֵנֶה יִרְאַת ה'".

אִזִּי בּוֹדָאִי: "הַסֵּד לְאַבְרָהָם" - כִּי 'אַבְרָהָם' נִקְרָא: מִי שֶׁבָּא לְדַבֵּק עֲצֵמוֹ לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרַךְ, מִלְּשׁוֹן: 'אֲבוֹא רָם'.

צט.

(ח"א צב)

'יַעֲקֹב' הוּא בְּחִינַת 'אֵמֶת', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב".

ק.

(ח"א קצב)

'אמת' הוא ה'פנים' של כל ה'פנים'
דקדשה, בבחינות (תהלים כד, ו):
'מבקשי פניו יעקב סלה', בבחינות (מיקה ג,
ו): "תתן אמת ליעקב".

קא.

(ח"א רנא)

ודע: ש'איש אמת', דהינו: שעושה
מצוות בשלמות ובכל הדקדוקים
בינו לבין קונו - יש לו פח להמשיך לעצמו
כל הצדקות.

כי ה'צדקה' נמשכת רק אחר ה'אמת', כי
'צדקה' הוא בחינת 'אמת', כי 'אמת'
הוא 'אחד', כי 'אחד' הוא רק 'אחד', כי
'לפני אחד מה אתה סופר' (ספר יצירה), וכן
ה'אמת' הוא רק 'אחד' וכו'.

ועל-כן "קדשא בריך הוא ואורייתא
וישראל כלא חד" (זהר אחרי עג) -
כי השם-יתברך אמת, ותורתו אמת,
וישראל אמת, וכיון שכלם אמת - הכל
אחד, כי ב'אמת' אין בו שום שנוי, כמו
שכתוב (מלאכי ג, ו): "אני ה' לא שניתי, ואתם
בית יעקב לא כליתם" - והשנוי הוא רק
אצל המקבלים. אבל השם-יתברך אין בו
שום שנוי חסד-ושלום.

וזוה בחינת 'שמש', שהוא רק פח אחד
לבד, והשנוי הוא אצל המקבלים,
כגון להתיך ולהקפות לקרר ולחמם וכו'. וזוה
בחינת 'צדקה', שהיא בחינת 'שמש', בחינת
'אמת' כנ"ל, בחינת (מלאכי ג, כ): "וזרחתם לכם
יראי שמי שמש צדקה".

וזוה שאמרו חז"ל (ברכות ו): "ביון שנצרך
אדם לבריות, פניו משתנין לכמה

גונין" - פי על-ידי ה'צדקה' באים כמה
'שנויים', והכל הוא רק מחמת המקבלים,
שנשתנין פניהם לכמה גונין.

יש שנשתנה פניו מחמת 'גדלות', באשר
שאינו ראוי לו שיצטרך לבריות. ויש
מחמת 'קטנות', על שהוא נצטרך לבריות
וכו', כל אחד לפי בחינתו כן נשתנין פניהם.

אבל ה'צדקה' שהוא בחינת 'אמת', בחינת
'שמש' כנ"ל, הוא רק פח 'אחד' לבד,
ואין בה שנוי - ועל-כן מושכת עצמה
ל'אמת' כנ"ל.

ו'יעקב' שהוא בחינת 'אמת', כמו שכתוב
(מיקה ג, ב): "תתן אמת ליעקב",
נאמר בו (בראשית לב, לב): "ויזרח לו השמש" -
כי 'שמש' היא בחינת 'צדקה' כנ"ל.

הינו: ש'יעקב' על-ידי ה'אמת' - היה לו
פח להמשיך ולהזריח לעצמו כל
ה'צדקות', שהם בחינת 'שמש'.

וזוה: "ויזרח לו השמש" - 'לו' דיקא.
[בלקוטימוהר"ן ח"א עד: "שמש הוא בחינת
יעקב". והוא בבראשית דב"ה סח, י; פד, יא].

קב.

(ח"ב ב, ד)

כשזוכין לבחינת 'תודה הלכה' - על-
ידייזה נתגלה 'אור-האמת'
ומאיר בה'דבור'.

כי מתחלה כשה'דמים' שוטפין על ה'לב',
הוא בחינת 'פגם-האמת', בבחינת (משלי
כט, י): "אנשי דמים ישנאו תם".

אבל אחר-כך כשיוצאין מהצרה, שזה
בחינת 'תודה הלכה' - אזי מאיר
ה'אמת', בבחינת (מיקה ג, ב): "תתן אמת
ליעקב, חסד לאברהם".

"חסד לאברהם" - הינו: 'הלכות', שהם
בחינת 'חסד', כמו
שאמרו רז"ל (כתבות צו): "כל המונע תלמידו
מלשמשו, באלו מונע ממנו חסד" וכו'.

ומאיר ה'אמת' ומשלים ה'דבור' - כי
עקר 'שלמות הדבור' על-ידי
'אמת', כי "קשטא קאי" (שבת קד.).

קג.

(שיחות שאחרי ספורי-מעשיות)

'אמת' הוא בחינת 'יעקב'. כמו שכתוב
(מיקה כ, ז): "תתן אמת ליעקב".

קד.

(שיחות שאחרי ספורי-מעשיות)

ודע: שיש 'שני שכליות'. והם בחינת
"אחור וקדם" (תהלים קלט, ה).

הינו: שיש שכל שמונע לאדם לפי הזמן,
וכל מה שנוזקן ובא בימים יותר, הוא
יודע יותר, בבחינת (איוב לב, ז): "ימים ידברו".

וזוה ה'שכל' הוא בחינת 'אחור', שבא
ב'אחור הזמן', כי לזה השכל צריך
זמן.

אבל יש שכל שבא לאדם בשפע גדול,
במהירות גדול, בפחות מרגע. כי
הוא למעלה-מהזמן, ואין צריך שום זמן
לזה השכל.

וזוה ה'שכל' הוא בחינת 'פנים'. והוא
בחינת 'יעקב', בחינת 'אמת', בבחינת
(תהלים כד, ז): "מבקשי פניו יעקב סלה" (עין
לקוטי-מוהר"ן ח"א כא).

הפטרת פרשת תולדות

"אח עשו ליֵעקב" (מלאכי א, ב)

א.

(לקוטי־הלכות, יבום ב, ד)

התקון והצלה שאחיו מצילו [במצות יבום], הוא להכניע מלכות־הרשעה, שהוא מלכות עמלק, שהוא כנגד מלכות־דקדשה.

ו'מלכות־עמלק', הוא בחינת 'מחית־שם', כמו שכתוב (דברים כה, יט): "תמחה את זכר עמלק", ומשם אחיזתו מבחינת 'שבירת־כלים', שהיא בחינת 'מחית שם', ועל־כן ענשו מדה במדה: שימחה שמו וזכרו.

ו'מלכות־עמלק', היא בחינת (מלאכי א, ב): "אח עשו ליֵעקב", כי הוא מזרע עשו. ועל־כן מצות יבום ב'אח' - כי האח שבקדשה מציל נפשו, שלא יתגבר עליו חסוֹש־לום בחינת: "אח עשו ליֵעקב", שהיא מלכות־הרשעה הנ"ל, שהיא מתגברת אם היה מחית שם חסוֹש־לום.

"בן יכבד אב" (מלאכי א, ו)

ב.

(ספר־המדות, בנים קח)

על־ידי 'כבוד אב', תזכה ל'בנים זכרים'. [הרב מטשעהרין ז"ל ציין לפסוק הנ"ל במלאכי (א, ו): "בן יכבד אב"].

"ואם אב אני אֵיה כבודי" (מלאכי א, ו)

ג.

(ח"א עד)

תכלית כל העבודות שצריך האדם לעבד את הבורא יתברך, הוא רק כדי שיתגלה כבודו. וה'כבוד' נתגלה על־ידי ה'חכמה', כמו שכתוב (מלאכי א, ו): "ואם אב אני אֵיה כבודי". ו'אב' הוא בחינת 'חכמה', כמו שכתוב (בראשית מא, מג): "אברך", ופרש רש"י: "אב בחכמה" (בראשית־רבה צ, ג).

"כי ממזרח שמש ועד מבואו, גדול שמי בגוים, ובכל מקום מקטר מגש לשמי ומנחה טהורה. ושמי נורא בגוים" (מלאכי א, יא-יד)

ד.

(ח"א יז, ד)

להשלים פגם המזבח, פגם האכילה - הוא על־ידי 'גרים'. כי כל העבודה־זרה אין להם פח, כי אם מ'פגם המזבח'.

וזוה שכתוב (מלאכי א, יא): "בכל מקום מקטר ומגש לשמי". כי אף שהם עובדי עבודה־זרה, כל פחם הוא בא מ'פגם חלקי המזבח'. ועל כן אמר השם־יתברך: "מקטר ומגש לשמי" - כי פחם הוא מהניצוץ־הקדוש של ה'מזבח דקדשה' שנפל לשם.

וְעַל-יְדֵי הַגְּרִים, על-ידי שכל אחד משלך אמונתו והולך אחר אמונת ישראל - על-ידי-זה מכניע העבודה-זרה שנעשה מפגם חלקי המזבח. ואזי חוזרין 'ניצוצי חלקי המזבח' למקומם, ונשלם המזבח.

ה.

(ח"א נו, א)

יש אחד: שבאתגליא אין לו שום ממשלה, ואף-על-פי-כן באתפסיא ובהעלם גדול, הוא מושל על כל הדור, ואפלו על כל צדיקי-הדור.

כי כל נשמותיהם הם בלם תחת ממשלתו ומלכותו, ובלם נכנעים וכפופים אליו, רק שהוא בהעלם גדול, בבחינת (מלאכי א, יא): **"בכל מקום מקטר ומגש לשמי"** - שאף שהם עובדים עבודת-אלילים, על-כל-זה, בהעלם גדול הם בלם נכנעים אליו יתברך, ועובדים אותו יתברך.

[חיי-מוהר"ן **כד:** אחר שאמר התורה ח"א נו, ויש מדבר: "מענין בחינת מלכות שיש בכל אחד מישראל וכו', ויש מלכות באתגליא ובאתפסיא וכו', ויש אחד שאף על פי שבאתגליא אין לו שום ממשלה אף על פי כן באתפסיא וכו'". אחר-כך אמר בפרוש על-עצמו: "לכם נדמה, שאין לי ממשלה בייאם עליכם; באמת אני מושל אפלו על כל צדיקי-הדור, רק שהוא באתפסיא".]

ו.

(ח"ב ה, ד)

לפעמים נעשין גרים בכח, ולפעמים נעשין גרים בפעל.

הינו: או שנעשין גרים ממש בפעל, שבאין עכו"ם ומתגירין. או שנעשה רק בכח, שעל-ידי שמעלין אמונה הנפולה ונחלש אמונתם - על-ידי-זה נתגלה להם במקום שהם, האמונה-הקדושה, ומאמינים

שם במקום שהם: שיש יחיד קדמון יתברך, בבחינת (מלאכי א, יא): **"בכל מקום מקטר ומגש לשמי"**.

ז.

(עלים-לתרופה, ערב שבת-קדש לך-לך תר"ג)

כל השליחות וכל השטאפעטין [השלוחים] וכל המלאכות והעסקים שבעולם, הכל באשר לכל הוא רק בשביל התכלית הנצחי. כי **"בכל מקום מקטר ומגש לשמי"** (מלאכי א, יא). **"אפלו"** וכו', כמו שאמרו רז"ל (עין מנחות קי.).

ושאפלו ב'ההסתרה שבתוך הסתרה שבאה על ידי רבוי עוונות ממש רחמנא-לצלון, גם שם נעלם השם-יתברך שהוא התורה, אדרבא שם דיקא מסתר תורת השם ממש, כמו שכתוב בסימן נ"ו, עין-שם היטב.

ח.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ג, לג)

והכלל: שעקר הבריאה, וכל העבודות שבעולם שאנו עובדין אותו יתברך - הכל הוא בשביל לגלות שמו יתברך בעולם, בבחינת **"בכל מקום מקטר ומגש לשמי"** (מלאכי א, יא) - **"לשמי"** דיקא, דהינו: לגלות שמו יתברך בעולם.

ט.

(לקוטי-הלכות, תפלת-המנחה ז, מד)

במדרש-רבה (ויקרא-רבה יח, ד): מפליג שם במעלת 'קרפן-מנחה': **"ולא עוד, אלא כל מי שמקריב אותה, מעלה עליו הכתוב כאלו הוא מקריב מסוף העולם ועד סופו, שנאמר (מלאכי א, יא): 'כי ממזרח שמש עד מבואו' וכו', וסיפא דקרא: 'ומנחה טהורה'".**

היגו: כי בחינת 'קרֶבֶן-מְנַחָה', שהוא 'קרֶבֶן עָנִי, שְׁהִיא עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה - הוּא נֹקֵב וַיִּוֹרֵד עַד הַתְּהוֹם, וּמִגִּיעַ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, "מִמְזַרְחַ שְׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ".

כִּי כָּל אָדָם שֶׁבָּעוֹלָם, בְּכָל דְּרָגָא וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, אֶפְלוּ הִרְחֻקִים מְאֹד מְאֹד - גַּם לְשֵׁם מִגִּיעַ הַתְּקוּן וְהַעֲצָה שֶׁל בְּחִינַת 'קֶרֶבֶן עָנִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת (אֲבוֹת פ"ד מ"א): "אֶחָד הַמְּרַבָּה וְאֶחָד הַמְּמַעֵיט" וכו'.

שְׁבִיאֵיזָה בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת כָּל-שֶׁהוּא, בְּכָל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה, יְכוּלִין לְשׁוּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ. רַק שְׁיִבְטֵל גְּאוֹתוֹ, וַיִּרְגִּישׁ שְׁפִלוּתוֹ בְּאֵמֶת, וַיִּרְגֵּיל עֲצָמוֹ לְהַתְּפַלֵּל וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ וְכו'.

וְזֶה שְׁמָסִים שָׁם: "וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כָּל מִי שֶׁמְקַרֵּב אוֹתָהּ, מַעֲלָה עָלָיו הַפְּתוּב: כְּאֵלּוֹ הוּא מְקַרֵּב מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ" וכו'.

הִיגו כַּנֵּ"ל - כִּי בְּכִלְיָה גָלוּ לָנוּ חֲז"ל: שְׂדִיקָא תְּפִלָּה וְשִׁיחָה עֲנִיָּה וְדִלָּה כְּזֹאת, מִגַּעַת עַד אֵין קֶץ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ וְכו', מֵאַחַר שֶׁמִּתְחַזֵּק מִגְּרִיעוֹת וְעֲנִיּוֹת הַדַּעַת כְּזֶה, לְצַעֵק וּלְהַתְּחַנֵּן עַדִּין לְפָנֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כִּי זֶה יִקָּר מְאֹד אֶצֶל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְהוּא סוּד שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, עַד הֵיכָן רַחֲמֵיו מִגִּיעִים, כָּל-זְמַן שְׂאִינוֹ מִתְיָאֵשׁ עֲצָמוֹ מִהַצְּעָקָה וְתְּפִלָּה.

י

(לקוטי-הלכות, שבת ו, ח)

בְּאֵמֶת: מִי שֶׁהוּא חָכֵם אֲמִתִּי - יְכוּל לְקַבֵּל חֲכָמָה וּרְמִזִּים לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, אֶפְלוּ מִתְקַף הַסְּטָרָא-אַחְרָא, וּמִחֲכָמֵי אֲמוֹת-הָעוֹלָם. כִּי בְּכָל-מְקוֹם יֵשׁ בְּהַעֲלֵם

אִיזָה טוֹב, בְּבִחִינַת (מְלָאכֵי א, יא): "בְּכָל מְקוֹם מְקַטֵּר מִגִּישׁ לְשָׁמַי".

רַק שָׂאָר בְּנֵי-אָדָם, אֲסוּרִים לְסַכֵּן עֲצָמָן לְכַנֵּס לְשֵׁם - שְׁלֹא יִהְיֶה נִלְכָּד שֵׁם חֶסֶד-וְשָׁלוֹם. אֲבָל הַצְּדִיק, יְכוּל לְקַבֵּל חֲכָמָה גַּם מֵהֶם, בְּבִחִינַת (אֲבוֹת פ"ד מ"א): "אִיזָהוּ חָכֵם, הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם" וכו'.

יא

(לקוטי-הלכות, ערובי-תנחומין ה, ו)

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׂאִמְרוּ רַז"ל (מְנַחֹת קי. - עַל מְלָאכֵי א, יא): "וּבְכָל מְקוֹם מְקַטֵּר מִגִּישׁ לְשָׁמַי", "דְּקָרוּ לִיה אֶלְקָא דְּאֵלֵהִיא". שְׂאֶפְלוּ הָעֶכְפוֹ"ם הָעוֹבְדִים עֲבוּדֵה-זָרָה, מוֹדִים בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, רַק שְׁטוּעִים בְּאֲמוֹנוֹת-כּוֹזְבִיּוֹת וְעֲבוּדֵה-זָרָה.

וּמַהֵיכָן נִמְשָׁךְ זֹאת? - מִבְּחִינַת 'יְחוּד'-הַחִיצוֹן שְׂאִינוֹ נִפְסַק, שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ חִיּוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת וְאֶפְלוּ לְאֲמוֹת-הָעוֹלָם.

יב

(לקוטי-הלכות, הַבְּשֵׁר-פְּלִים ב, א)

וְזֶה עֵקֶר הַחֲלוּק וְהַהֲבִדֵל שֶׁבֵּין יִשְׂרָאֵל לְעֶכְפוֹ"ם - כִּי גַם 'חֲכָמֵי-הָעֶכְפוֹ"ם' רַבִּים כְּכֹל מְאֲמִינִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (מְלָאכֵי א, יד): "וּשְׁמֵי נוֹרָא בְּגוֹיִם", "דְּקָרוּ לִיה אֶלְקָא דְּאֶלְקִיא" (מְנַחֹת קי.).

וְכֵמוֹ שֶׁשְׁמַעְתִּי מִפִּי רַבְּנּוֹ ז"ל שְׂאִמְר (שִׁיחֻת-הַר"ן רכד; חֲיִימוֹהֶר"ן תכג):

"שְׁחֲכַמְיָהֶם חֲקָרוּ בְּגִדְלָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׂאִמְרוּ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ גְּדוֹל וּמְרוֹמָם וּמִנְשָׂא מִכָּל הַמַּחְשְׁבוֹת" וכו' וכו', כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּאֵמֶת.

אֲבָל אֵין יוֹדְעִין מִשׁוּם מַצְוָה שֶׁל תּוֹרָה, כִּי זֶה אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַשִּׁיג בְּשִׁכְל-

אנושי בשום אופן, איזה מצוה ממצוות התורה. ומחמת זה הם רחוקים מקדשת ישראל, מחמת שלא זכו להאמין בה, ובמשה עבדו.

אבל אנהנו עם קדוש, זכינו להאמין בה, ובמשה עבדו, עד שזכינו לקבל תורת-הקדושה, על-ידי משה עבדו נאמן ביתו.

וכמו-כן בכל דור ודור, אי-אפשר להתקרב אליו יתברך באמת, כי אם על-ידי 'אמונת-חכמים'. כי רק החכמים והצדיקים-אמתיים, רק הם ממשיכים לנו אור האמונה הקדושה, ורק על-ידם אנו יכולים להתקרב לאבינו שבשמים.

יג.

(לקוטי-הלכות, עבודת-אלילים ג, א)

על-כן כשנפגם הכסף והזהב אצלם, אזי הם נאחזין מאלו ה'גונוני-הנפולין, ועושין מהם עבודה-זרה, 'אלהים אחרים' - מחמת שבשרשם, אלו ה'גונוני' הם גבוהים מאד, והם התגלות אלקותו יתברך.

וזוה שכתוב (מלאכי א, יא): **"ובכל מקום מקטר ומגש לשמי"**, 'דקרו ליה אלהא דאלהיא' (מנחות קי) - כי שרש העבודה-זרה, הוא מ'ניצוצי-הקדושה' של ה'גונוני-עלאין' שנפלו אצלם.

יד.

(לקוטי-הלכות, הלואה ד, ט)

על-ידי 'שבירת-הלוחות', הראה משה גדל מעלת תורה שבעל-פה: שאין שום שלמות לתורה-שבכתב, כי אם על-ידי תורה שבעל-פה.

כי הם עשו את העגל, ועבדו 'עבודה-זרה' ופגמו ב'אמונה'. ועקר הפגם שלהם

היה, בבחינת 'אמונה הפרטית', שהוא בחינת 'תורה שבעל-פה', שזהו הפגם של כל עובדי עבודה-זרה.

כי ב'אמונה הכללית', בחינת 'תורה-שבכתב' - הם מזדים קצת בבחינת (מלאכי א, יא): **"בכל מקום מקטר ומגש לשמי"** וכו'.

טו.

(לקוטי-הלכות, אפוסטרופוס ג, ה)

גם בהעבודה-זרה וכפירות, יש שם איזה ניצוצות מהתנוצצות אלקותו יתברך, כמו שכתוב (מלאכי א, יא): **"בכל מקום מקטר ומגש לשמי"**, 'דקרו ליה אלהא דאלהיא' (מנחות קי).

כי גם להם, הגיע איזה 'פרוץ' ו'התנוצצות' מלמעלה, שהוא בחינת 'קול', רק שקלקלו אותו על-ידי מעשיהם-הרעים, ועל-ידי-זה נתעו לדרכיהם הרעים.

"כי שפתי כהן ישמרו דעת, ותורה יבקשו מפיהו, כי מלאך ה' צבאות הוא" (מלאכי ב, ז)

טז.

(ח"א ב, בסוף)

'בהנים' הם בחינת 'תורה', בחינת 'נשמות', כמו שכתוב (מלאכי ב, ז): **"כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה"** וכו'.

יז.

(ח"א לא, ה'ז' בסוף)

צריך לאדם, להיות לו אלו שני בחינות 'ברית', הינו: שיהא 'צדיק' ו'למדן', כי **"לא עם הארץ חסיד"** (אבות פ"ב מ"ה). 'צדיק' נקרא על-ידי 'שמירת הברית-קדש'. ו'למדן' - על-ידי 'אסור והתר'.

וְזָהוּ (תגיגה טו: מועד-קטן יז. על מלאכי ב, ז):
"אם הרב דומה למלאך ה' צבאות"
 וכו' [יבקשו תורה מפיהו] - צריך שיהא 'צדיק'
 ו'למדן'. **"מלאך"** - זה בחינות 'למדן' וכו',
 בחינות 'מט"ט'. **"צבאות"** - אות הוא
בצבא דילה (תגיגה טז. זהר פנחס רכט:), בחינות
 (זהר שם רלו): **"צדיק אות ברית"**.

ומי שהוא בבחינת 'ברית', אזי (זהר נשא
 קמב): **"חסד מתגלה בפמא דאמה"**,
 בבחינת (תהלים פט, כט): **"לעולם אשמר לו
 חסדי, ובריתי נאמנת לו"**.

וכשנתגלה ה'חסד', הינו ה'אהבה'
 ו'השתוקקות', אזי הוא
 עושה 'נפשות', הינו: שעושה 'נקדות'
 ל'אותיות-התורה'. פי 'אותיות' בלא 'נקדות',
 כ'גוף' בלא 'נפש', שאין להם שום תנועה
 ופעולה בלא 'נפש' וכו'.

וה'נקדות' הן ה'אהבה' וה'פסופין',
 בבחינות (שיר-השירים א, יא):
"נקדות הכסף". וה'פסופין' הן ה'נפש',
 בבחינות (תהלים פד, ג): **"נכספה וגם כלתה
 נפשי"**.

ולפי ה'פסופין' בן ה'נקדות', אם בוסף
ל'רע' - עושה ה'נקדות' רעים, ואזי
 נצטרפים ה'אותיות' ונזדווגים לעשות
 'פעלות רעות'. ואם בוסף 'לשוב בתשובה' -
 נעשה 'נקדות-טובות', הינו 'נפשות טובות',
 ומתנועעים ה'אותיות' ונזדווגים לעשות
 'פעלות טובות'.

אך כדי שתצא ה'נפש' מ'בח' אל ה'פעל' -
 צריך לדבר בפה, ה'פסופין'
 ו'השתוקקות' שהוא נכסף ומשתוקק, כמו
 שכתוב (שיר-השירים ה, ז): **"נפשי יצאה
 בדברו"** - שעל-ידי ה'דבור', יוצאת ה'נפש'
 מ'בח' אל ה'פעל'.

פי על-ידי ה'השתוקקות' - נתהוה ה'נפש'
ב'בח'. ועל-ידי ה'דבור' שהוא מדבר
 בפיו ה'השתוקקות' - נגמר ה'נפש' ויוצאה
 מ'בח' אל ה'פעל'.

וזה שאמרו רז"ל (תגיגה טו: מועד-קטן יז. על
 מלאכי ב, ז): **"אם הרב דומה למלאך ה'
 צבאות, תורה יבקשו מפיהו"** - פי
 'אותיות-התורה' הם פועלים, פי הם החיות
 של כל דבר, כמו שכתוב (תפלת שחרית):
**"ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה
 בראשית"**, ו"אין טוב אלא תורה" (פרכות ה.),
 פי הם מנהיגין את כל העולם.

אך ה'אותיות' בעצמן - הם בגלם, ואין
להם שום תנועה וחיות, ואין להם שום
 ציור.

ועל-כן יש להתורה שני פחות: **"זכה**
נעשה לו סם חיים" (יומא עב: ועין
 תענית ז.) וכו'. פי כל אחד לפי מה שהוא
 נכסף, כך הוא מציר ומפרש 'אותיות-
 התורה'. פי בהתורה כלול אחיזת טוב ורע,
 ו"צדיקים ילכו בהם, ופושעים יפשלו בהם"
 (הושע יד, י).

הינו: כל אחד לפי ה'פסופין' שלו, שמהם
נעשים 'נפשות' - על-ידי-זה עושה
'נקדות' ל'אותיות-התורה', ונצטריו
ה'אותיות', ונתפרשו לטוב, או להפך חס-
ושלום. ולפי מה שנצטריו, כך הם פועלים
בעולם.

ועל-כן 'אותיות-התורה', מבקשים
להצטריר מפי צדיק, שהוא מדבר
ה'פסופין-דקדשה' שלו, שעל-ידי-זה
מקבלין ה'אותיות', 'נקדות', ונצטריו לטוב.
**וזהו: "אם הרב דומה למלאך ה'
 צבאות"** - פי הרב צריך גם-כן

שִׁיחָהּ לֹא שְׁנֵי פָחוֹת שֵׁשׁ לְהַתּוֹרָה: "סִם-
חַיִּים וְסִם" וְכוּ', בְּאִפְּן שִׁיחָהּ אֶפְשָׁר
לְהַמְתַּקֵּרֵב אֵלָיו לְקַבֵּל פְּרָצוֹנוֹ, "צַדִּיקִים
יִלְכוּ, וּפְשָׁעִים יִכָּשְׁלוּ".

אם הוא משתוקק לעבודת השם יתברך -
יוכל לקבל מהרב דרך ישרה לעבד את
השם. ואם לאו, וטינא יש בלבו - יוכל גם-כן
למצא בהרב דבר שיקצץ בנטיעות, ויכפר
בכל חס־ושלום.

וְזֶה בְּחִינַת: "מְלֹאָךְ ה' צְבָאוֹת" - כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תְּהִיגָה טז.) עַל 'אַחֲרֵי:
"מֵאֵי הָזֵא, הָזֵא מִט"ט דְּקָא יִתְבּ וְכוּ', אָמַר
שְׁמַע מִנָּה וְכוּ', רַבִּי עֲקִיבָא דְרִשִׁי: ה' צְבָאוֹת
שְׁמוֹ, אוֹת הוּא בְּצַבָּא שְׁלוֹ".

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ הָרַב שִׁיחָהּ לֹא שְׁנֵי בְּחִינּוֹת
אֵלּוּ: (א) בְּחִינּוֹת "מְלֹאָךְ" - הֵינּוּ
'מִט"ט'. (ב) וּבְחִינּוֹת "ה' צְבָאוֹת". וְזֶהוּ:
"דוֹמָה לְמְלֹאָךְ ה' צְבָאוֹת".

וְאִזִּי אֶפְשָׁר לְהַנְכַנֵּס וּנְתַקֵּרֵב אֵלָיו: [אז]
לְקַצֵּץ בְּנִטְיָעוֹת עַל-יַדֵּי בְּחִינּוֹת
"מְלֹאָךְ", כְּמוֹ 'אַחֲרֵי' "שְׁקַצֵּץ בְּנִטְיָעוֹת, עַל-
יַדֵּי שְׂרָאָה מִט"ט', שֶׁהוּא 'מְלֹאָךְ', שֶׁהוּא
יוֹשֵׁב וְכוּ', שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה טָעָה וְאָמַר שֶׁהוּא
רְשׁוּת בְּפִנְיֵי-עַצְמוֹ חֶסֶד-וְשָׁלוֹם" (תְּהִיגָה יד:),
כִּי-ל. אוֹ לְכַנֵּס וְלִיצֵא בְּשָׁלוֹם, עַל-יַדֵּי
בְּחִינּוֹת "ה' צְבָאוֹת", כְּמוֹ רַבִּי עֲקִיבָא'.

כִּי כָּל צַדִּיק, צָרִיךְ שִׁיחָהּ לְמַדָּן בְּתוֹרָה,
וְחֹסֵיד בְּמַעֲשֵׁי-טוֹבִים. כִּי אִם אֵינּוּ
לְמַדָּן, אָמְרוּ רַז"ל (אָבוֹת פ"ב מ"ה:): "וְלֹא עִם
הָאָרֶץ חֹסֵיד". וְלְמַדָּן בְּלִבָּד, בּוֹדְאֵי אֵינּוּ
כְּלוּם, כִּי אֶפְשָׁר לְהִיטֵל לְמַדָּן, וְרִשְׁעֵי-גְמוּרָה,
וְ"לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה לֹא סִם מְוֹת", עַל-כֵּן צָרִיךְ
שִׁיחָהּ לְמַדָּן וְחֹסֵיד'.

וְשִׁתֵּי בְּחִינּוֹת אֵלּוּ - הֵם בְּחִינּוֹת: "מְלֹאָךְ
ה' צְבָאוֹת".

כִּי מֵה שֶׁהוּא 'לְמַדָּן בְּתוֹרָה', הוּא בְּחִינַת
'מְלֹאָךְ' שֶׁהוּא 'מִט"ט' וְכוּ' - בְּחִינּוֹת
(תְּהִיגָה י"ד): "מְשֻׁנָּה, הַמְּבַדִּיל וּמְפָרֵשׁ בֵּין
מִיִּדְכִין וּבֵין מִיִּדְמִסְאָבִין, בֵּין טָמֵא
לְטָהוֹר, אָסוּר וּמְתָר" וְכוּ'.

וְצָרִיךְ לְהַדְמוֹת לְקוֹנוֹ, לְהִיטֵל חֹסֵיד
בְּמַעֲשֵׁי-טוֹבִים, וְזֶה בְּחִינּוֹת: "ה'
צְבָאוֹת".

אֵד מִי שֶׁטוֹעָה וְסוֹבֵר: שֶׁבְּחִינּוֹת 'לְמַדָּן'
לְבַד הוּא הָעֵקֶר - הוּא בְּחִינּוֹת (תְּהִיגָה
יד:): "אַחֲרֵי שְׁקַצֵּץ בְּנִטְיָעוֹת" - עַל-יַדֵּי
שֶׁסָּבַר: שֶׁ'מְלֹאָךְ מִט"ט' בְּעַצְמוֹ הוּא רְשׁוּת
חֶסֶד-וְשָׁלוֹם.

אֵד בְּאֵמַת: 'מִט"ט' בְּעַצְמוֹ, כְּלִי הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא - אֵינּוּ כְּלוּם, וְאֵין לֹא שׁוּם
רְשׁוּת. כִּי ה'תּוֹרָה' בְּלֹא 'מַעֲשֵׁי-טוֹבִים' -
אֵינָה כְּלוּם, אֲדַרְבָּא "לֹא זָכָה" כו'.

וּמִחֲמַת שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת אֵלּוּ שֶׁצָּרִיךְ לְהִיטֵל
לְהַצְדִּיק, 'לְמַדָּן' וְחֹסֵיד, וְהֵם
בְּחִינַת: "מְלֹאָךְ ה' צְבָאוֹת" - עַל-יַדֵּי-זֶה
נִמְצָא בְּהַצְדִּיק 'שְׁנֵי פָחוֹת' שֵׁשׁ לְהַתּוֹרָה:
"סִם-חַיִּים" וְ"סִם-מְוֹת". וְאֶפְשָׁר לְהַמְתַּקֵּרֵב
אֵלָיו: [אז] לְמַצָּא בּוֹ דָּבָר שֶׁיִּקְצֵץ בְּנִטְיָעוֹת, אוֹ
לְכַנֵּס וְלִיצֵא בְּשָׁלוֹם.

וְזֶהוּ: "אִם הָרַב דוֹמָה לְמְלֹאָךְ ה'
צְבָאוֹת" - הֵינּוּ: שֶׁהוּא 'לְמַדָּן
בְּתוֹרָה', וְעוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם, וְעַל-יַדֵּי-זֶה הוּא
מְצִיר 'אוֹתֵי-תוֹרָה' לְטוֹב. אֲזִי: "תּוֹרָה
יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ" - שִׁאוֹתֵי-תוֹרָה'
מִבְּקָשׁוֹן לְקַבֵּל נִקְדוּת, וְלְהַצְטִיר מִפִּיו.

הֵינּוּ: עַל-יַדֵּי שִׁפְיוֹ יְדַבֵּר ה'הַשְׁתַּוְקָה'
וְהַפְּסוּפִין-דְּקַדְשָׁה' שְׁלוֹ; שֶׁעַל-יַדֵּי-

זה נגמרין ויוצאין ה'נפשות', ונעשין 'נקודות' לה'אותיות', ונצטירו ונעשין כלי לקבל טוב' - פי על-ידי ה'נקודות', נזדווגו ונצטרפו ה'אותיות', כנ"ל.

וזהו: "אם הרב דומה למלאך ה' צבאות" כנ"ל - אזי בודאי 'חסד' ו'אהבה' מתגלה, ו'השתוקקות' נתגלה, שהם ה'נקודות'. אזי: "תורה יבקשו מפיהו" - אזי 'אותיות-התורה' בעצמן מבקשים ממנו שידבר אותם, כדי שיהיה להם 'נקודות' ו'נפשות'.

יח.

(ח"א לג, ג'ז)

מי שכופה את יצרו, הינו שכופה את 'מי רע' - [אז] כשהוא מדבר עם העכו"ם או שרואה מדותיהם, אזי תקף ה'רע' ששוכן על ה'טוב', הינו 'אותיות-התורה', נתבטל ונופל, ו'אותיות-התורה' בולטין - אזי הוא יודע ה'תורה' שבאותו הדבר.

וזה שאמרו רז"ל (תגיגה טו: מועד-קטן יז. - על מלאכי ב, ז): "פי שפתי כהן ישמרו דעת, ותורה יבקשו מפיהו", "אם הרב דומה למלאך ה' צבאות" - הינו: שכופה את יצרו - אזי הוא "דומה למלאך ה' צבאות".

כמו שכתוב בזהר (לך-לך צ. - על תהלים קג, כ): "ברכו ה' מלאכיו גברי כח" - "אלין אנון דמתגברין על יצריהון" וכו'.

פי על-ידי-זה שכופה את יצרו - אזי 'אותיות-התורה' בולטין ומצטרפין. אזי הוא בחינות (שמות כד, ז): "נעשה ונשמע" - פי עושה ובונה 'אותיות-התורה', וזוכה למשמע 'כול-התורה' מלעלא.

בודאי מזה הרב: "תורה יבקשו מפיהו" - פי בודאי יודע הוא את התורה, אפלו מ'דברים-גשמיים' הוא מלקט 'אותיות-התורה'.

וזה: "פי שפתי כהן ישמרו דעת". "כהן" - הוא בחינות 'חסד'. "ישמרו דעת" - הינו: שיתגלה על-ידי הרב הזה, ה'אהבה-שבדעת', שהוא לפי מדרגתו 'אהבה' שהוא למעלה-מהזמן, שהוא (זכרה יד, ז): "יום אחד יודע לה" וכו' (עין בפנים).

יט.

(ח"ב פט)

ה'דעת' משדך כל השדוכים! - פי כל ה'שדוכים' הם 'שני הפכים', וה'דעת' הוא המתווד בין 'שני הפכים'. על-כן כל ה'שדוכים' שבעולם - כלם נעשים על-ידי ה'בר-דעת' שיש בעולם וכו'.

והתקון לזה: שצריך שייבא להבר-דעת לשמע תורה מפיו, ועל-ידי-זה יכול למצא השדוך שלו.

וזה אותיות 'שידוך' - ראשי-תבות (מלאכי ב, ז): "פי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה". וזהו: "יבקשו מפיהו" - פי צריך לבקש התורה מ'פיו' דוקא, כדי להוציא ה'דעת' מבח א'ל הפעל כנ"ל.

ועל-כן צריך לשמע 'תורה דוקא' מפיו, אף שגם בדבורים פשוטים של ה'בר-דעת', יש בהם גם-כן 'דעת', אף-על-פי-כן צריך לשמע 'תורה דוקא' וכו' - ועל-ידי-זה יכולין למצא זווגו.

נ.

(ספר-הַמְדוּת, דַּעַת בִּג)

מִי שֶׁמָּחוּ מְבַלְבֵּל, יִהְיֶה רְגִיל בְּ"תַפְלַת חֶבְקוֹק הַנְּבִיא" (חֶבְקוֹק ג). גַּם 'לְמוֹד שִׁ"ד' [שִׁפְתֵי-כֶהֵן] סִגְלָה לָזֶה. גַּם אֲכִילַת הַטִּים'.

[הָרַב מִטְשַׁעְהָרִין ז"ל: צִין לְפָסוֹק הַנ"ל בְּמִלְאָכִי (ב, ז): "כִּי שִׁפְתֵי כֶהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת, וְתוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ, כִּי מִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת הוּא"].

נא.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרַפְת־הַמְזוֹן וּמִים-אֲחֵרוֹנִים ג, יא)

וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַצַּדִּיק וְהָרַב-הָאֱמֶת שְׂבִדוֹר, בְּחִינַת 'כֶּהֵן', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִלְאָכִי ב, ז): "כִּי שִׁפְתֵי כֶהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ" וְכוּ' - כִּי אֵצֶל הַצַּדִּיק' שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּקֻדָּה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁשֵּׁם שׁוֹרָה הָאֱהָבָה-דְּקֻדְשָׁה, בְּחִינַת 'כֶּהֵן'.

"תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ" (מִלְאָכִי ב, ו)

נב.

(ח"א ח, ד)

הוּא מְגַדֵּל רַחֲמָנוּת וְחֲנִינוּת מִהַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ - שֶׁצְּמָצַם עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת הָרוּח־חַיִּים' אֵצֶל הַצַּדִּיקִים, דְּהִינּוּ: שֶׁהֵם יִקְבְּלוּ הָרוּח־חַיִּים' מִ'הַתּוֹרָה, וְהֵם מְמַשִּׁיכִין רוּח־חַיִּים' אֶל הַחֲסֵרוֹנוֹת, וּבְזֶה מְכַפְּרִין הָעוֹוֹנוֹת.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'שְׁלֹש־עֶשְׂרֵה מְדוּת' וְכוּ'. וְהִינּוּ (שְׁמוֹת לז, ז): "וְאֱמֶת" - כִּי הַצַּדִּיק מְקַבֵּל הָרוּח־חַיִּים' מִ'הַתּוֹרָה'

שֶׁנִּקְרָאת (מִלְאָכִי ב, ז): "תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ".

נג.

(ח"א צב)

הַרְאָה' וְהַ'לֵּב, הֵם בְּחִינּוֹת 'עֵקֵב' וְ'יוֹסֵף'. כִּי 'עֵקֵב' הוּא בְּחִינַת 'אֱמֶת' - כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִיכָה ג, כ): "תִּתֵּן אֱמֶת לְעֵקֵב", וְ'אֱמֶת' הוּא בְּחִינַת 'תּוֹרָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִלְאָכִי ב, ז): "תּוֹרַת אֱמֶת". וּבְהַ'תּוֹרָה' יֵשׁ חֲמִשָּׁה סְפָרִים, "כְּנֻגַד חֲמִשָּׁה בְּנֵפֵי רְאָה" (תְּקוּנֵי-זֶהַר ע). וְ'יוֹסֵף' הוּא בְּחִינַת 'לֵב' וְכוּ'.

נד.

(ח"ב ב, ד)

"אֱלֹקִים" (תְּהִלִּים נ, א) - זֶה בְּחִינַת 'תּוֹרָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ד, טז): "וְאֵתָה תִּהְיֶה לוֹ לְאֱלֹקִים", וְתִרְגּוּמוֹ: "לְרַב".

וְזֶהוּ: "הוּא יִהְיֶה לָךְ לְפֶה" - שֶׁבְּחִינַת 'אֱלֹקִים', בְּחִינַת 'תּוֹרָה' - הוּא מְאִיר לְפֶה, דְּהִינּוּ לְהַדְּבוֹר'.

כִּי הָרַב מוֹרָה דָּרָךְ יִשָּׁר לְתַלְמִידוֹ בְּתוֹרָתוֹ, שֶׁזֶה בְּחִינַת (יִרְמְיָה טו, יט): "אִם תּוֹצִיא יָקָר מִזֹּלָל כְּפִי תִהְיֶה".

וְהוּא בְּחִינַת 'אֱמֶת', בְּבְחִינַת (מִלְאָכִי ב, ז): "תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ".

נה.

(ח"ב פג)

"פֶּסַח" (שְׁמוֹת יב, יא) - "הוּא פֶּה-סָח" (שַׁעֲר־הַפְּנוֹת פֶּסַח), בְּחִינַת (מִלְאָכִי ב, ז): "תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ".

לקוטי תפלות

פרשת תולדות

תפלות בענין: להמתיק גבורות יצחק | כשזה קם זה נופל | ויצא הראשון
אדמוני | בלו באדרת שער, עשו איש שער | עקב עשו ועקב יעקב | וילך הלוך וגדל |
ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי | קלפת עשו | נתן אמת ליעקב | דמעות של עשו

ברחמיך הרבים, ו"שמרה נפשי
והצילני", מ'דינים הקשים' האלו,
הנמשכין דרך הסטרא-אחרא.

ותרחם עלי, ותהיה בעזרי, ותתן לי
דעת ושכל דקדשה, לעסק
בתורתך באמת.

באפן שאזכה להמתיק גם כל ה'דינים
הקדושים' הנמשכין דרך
הקדשה, שהם בחינות 'גבורות יצחק',
אשר כל אלו ה'דינים הקדושים' הם
לטובה. גם אותם אזכה להמתיק,
שיתהפכו לחסדים גמורים.

מכל-שכן שלא ישתלשל מהם חס-
ושלום, שום 'דינים קשים'
רחמנא-לצלן.

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א צג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עה, דומה על השמים)

- להמתיק 'גבורות יצחק' -

שנזכה להנצל מדינים הקשים של הסטרא-
אחרא - ונזכה לעסק בתורה, באפן שנזכה
להמתיק על-ידי-זה כל הדינים הקדושים,
'גבורות יצחק' - שיתהפכו לחסדים גמורים

ותרחם עלי ברחמיך הרבים, ברחמיך
הגדולים, ותבטל מעלי כל
מיני דינים שבעולם. ותשמרני ותצילני
תמיד, מכל ה'דינים הקשים' הנמשכין
מסטרא-דמסאבא מזהמת-הנחש.

אנא יהוה, רחמיך רבים מאד, אל
תעשה עמי כחטאי ולא תגמל
עמי כעונותי. ועשה את אשר תעשה,

רבונו של עולם, האומר לעולמו די
יאמר לצרותי די. וירחם עלי
ברחמי המרבים, ברחמי הגדולים.

בכת הרחמים שחתרו והשיגו כל
הצדיקים האמתיים, וימתיק
ויבטל כל הדינים, מעלי, ומעל כל בני
ביתי, ומעל כל הנלויים אלי, ומעל כל
ישראל.

כי אין מי שיעמד בעדנו עתה בדור
הזה בעוקבות משיחא, באחרית
הימים האלה, בעת צרה הזאת.

כי אם כח וזכות כל השבעה רועים,
וכל הצדיקים שוכני עפר, כחם
וזכותם הגדול יגנו עלינו, וימליצו טוב
בעדנו.

ויעשו כחכמתם הגדולה, וכרחמיהם
המרבים, וימתיקו ויבטלו
מעלינו כל מיני דינים שבעולם, באפן
שנזכה מעתה להתקרב להשם יתברך
באמת.

⊗ [ב] לקוטי תפלות ח"א נז ⊗

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א נז, 'שאלו רבי יוסי בן קסמא')

"ולאם מלאם יאמץ" (בראשית כה, כג)

"בשעה קם זה נופל" (רש"י)

שהשם יתברך יכניע 'שער של ארם' נפילה אחר
נפילה - המה יכרעו ויפלו, ואנחנו נקום ונתעודד

ותמהר ותחיש לגאלנו, ותביא לנו את
משיח צדקנו. ותכניע ותשבר
ותמגר ותכלה, את 'שער של ארם',
נפילה אחר נפילה, ויפלו ולא יקומו,

המה יכרעו ויפלו, ואנחנו נקום ונתעודד,
"וישכן ישראל בטח בדד".

⊗ [ג] לקוטי תפלות ח"ב ה ⊗

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"ולאם מלאם יאמץ" (בראשית כה, כג)

"בשעה קם זה נופל" (רש"י)

שנזכה לחזק ולגדל את האמונה הקדושה -
עד שיפלו ויתבטלו כל האמונות כוזביות
שבעולם, ויתוספו גרים רבים בכל עת

ותעזרנו ותזכנו, ותתן לנו כח, לחזק
ולגדל את האמונה
הקדושה, בכל עז ותעצמות.

עד אשר יפלו ויתבטלו כל האמונות
כוזביות שבעולם, כלם יכרעו
ויפלו, ולכבוד שמך יקר יתנו, ותעביר
גלולים מן הארץ, והאלילים פרות
יפרתון, לתקן עולם במלכות שדי, וכל
בני בשר יקראו בשמך, להפנות אליך כל
רשעי ארץ.

ויתוספו גרים רבים בכל עת, גרי
צדק על בני ישראל עמה,
ורבים מעמי ארץ יהיו מתיידיים
ומתגירים לשמך הגדול באמת, ויאתנו
כל לעבדך, ויפירו כח מלכותך, ויהיה
נעשין גרים בכת ובפעל.

וגם אותם שלא יזכו להתגיר, יפירו
וידעו בכל מקום שהם, את יקר
תפארת גדלתך.

וידעו כל באי עולם, שיש יחיד קדמון,
יתברך ויתעלה שמו לעולמי עד
ולנצח נצחים. וישתוקקו כלם לאמונתך

הַאֲמַתִּית, וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ, וַיִּבִּין כָּל יִצְוֹר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ, יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ "וּמַלְכוּתוֹ בְּכֹל מַשְׁלָה".

וְכֵן עָשִׂיתִי כַּמָּה פְּעָמִים, עַד אֲשֶׁר "הִשְׁתַּרְגּוּ עָלוּ עַל צְוָאֲרֵי" חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבֵרוֹת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ דְעֵלְמָא כְּלָא, מִי כְמוֹךָ מְרַבָּה לְהִטִּיב, מִי כְמוֹךָ רַב לְהוֹשִׁיעַ, רַב סְלִיחוֹת וּבִעַל הַרְחָמִים.

עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ, וּסְלַח לָנוּ, וּמַחֲל לָנוּ, וְכַפֵּר לָנוּ, כָּל הָעוֹנוֹת הַרְאִשׁוֹנִים שֶׁבְּכָל חֲבִילָה וְחֲבִילָה, וְתַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן, בְּאִפְּן שֶׁכָּל הָעוֹנוֹת הַנִּשְׁאָרִים שֶׁבְּכָל חֲבִילָה וְחֲבִילָה, יָשׁוּבוּ אֵלֶיךָ, וְלֹא יִקְטַרְגּוּ עוֹד עָלֵינוּ כָּלֵל.

וְאַתָּה תְּרַחֵם עָלֵינוּ, וְתַחֲזֹר וְתַתֵּן אוֹתָם, עַל הַרְאִשׁוֹן לְעוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים, שֶׁהוּא 'עֲשׂו' הוּא 'אָדוּם', אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ בְּגִלוֹת אֶצְלוֹ.

אֲשֶׁר הוּא הַגֹּרֵם הַרְאִשׁוֹן לְכָל הָעוֹנוֹת הַרְאִשׁוֹנִים וְהַאֲחֵרוֹנִים, עַל-יְדֵי עֲצֵם הַגְּלוֹת הַמֵּר שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר "כִּשְׁל כַּח הַסֶּבֶל".

אֲשֶׁר כְּמַעַט בְּכָל יוֹם, מוֹצִיאִין הַדְּמִים מִקְרֵב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי רְבוּי הַמַּסִּים וְאֲרִנוֹנִיּוֹת, וְהַנְּתִינּוֹת שׁוֹנוֹת, וְהַגְּזִילוֹת, וְהַשְּׁחָדִים, שֶׁמוֹצִיאִין מִעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֹאת הִיא בְּעוֹכְרָנוּ.

כִּי עַל-יְדֵי-זֶה בָּאנוּ לְכַמָּה וְכַמָּה עוֹנוֹת, כְּאֲשֶׁר הוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים.

"זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶּיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה. אַל תִּזְכֹּר לָנוּ עוֹנוֹת

☪ [ד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב מ"ח ☪

(על-פי שיחות-ה"ר"ן פט, לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בִּי"ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים)

"וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי" (בְּרִאשִׁית כה, כה)

'אָדוּם' נִקְרָא 'רִאשׁוֹן' (פְּסָחִים ה.)

שִׁנְזָפָה שֶׁהָעוֹנוֹת הַרְאִשׁוֹנִים שֶׁל כָּל חֲבִילָה שֶׁל עֲבֵרוֹת - יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל 'עֲשׂו אָדוּם' - שֶׁהוּא הַגֹּרֵם הַרְאִשׁוֹן, לְכָל הָעוֹנוֹת הַרְאִשׁוֹנִים וְהַאֲחֵרוֹנִים

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מָה אוֹמֵר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם, וּמָה אֶסְפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים. אַתָּה יוֹדֵעַ כַּמָּה וְכַמָּה חֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וּפְגָמִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים, שֶׁעָשִׂיתִי מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, עַד אֲשֶׁר נִעְשׂוּ מֵהֶם כַּמָּה וְכַמָּה חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבֵרוֹת.

וְאַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ כָּל עֲבָרָה וְעֲבָרָה, אֵיךְ נִגְרְרָה וְנִמְשְׁכָה מִהָעֲבָרָה הַרְאִשׁוֹנָה הַשִּׁיכָה אֵלֶיךָ, וְכֵן מֵעֲבָרָה לְעֲבָרָה הַסְּמוּכָה לָהּ, עַד אֲשֶׁר נִעְשִׂית חֲבִילָה שֶׁל עֲבֵרוֹת.

וּבְעוֹנוֹתֵי-הַרְבִּים חֲזַרְתִּי וְעָשִׂיתִי מִחֲדָשׁ עֲבָרָה, שֶׁהִיא רִאשׁוֹנָה לְחֲבִילָה שְׁנִיָּה - כִּי עַל-יְדֵי חֲזָרוֹ וְנִמְשָׁכוֹ וְנִגְרָרוֹ כַּמָּה וְכַמָּה עֲבֵרוֹת, וְעֲבֵרוֹת מֵעֲבֵרוֹת, רַחֲמָנָא-לְצַלָּן, עַד שֶׁחֲזַרְתָּ וְנִעְשִׂית חֲבִילָה שְׁנִיָּה שֶׁל עֲבֵרוֹת.

ראשונים, מהר יקדמונו רחמיה כי דלוננו
 מאד. אתה יהוה לא תכלא רחמיה ממני,
 חסדיך ואמתך תמיד יצרוני. יהיו לרצון
 אמריי פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי
 וגואלי."

באפן שנזכה להמשיך ה'רוח-חיים'
 דקדשה, על-ידי 'מצות ציצית',
 למלאת כל החסרונות שחסר לנו
 בגשמיות וברוחניות, בגוף ונפש.

ותאחו בכנפות הארץ ותנער רשעים
 ממנה. ותשבר ותמגר ותכניע
 ותשפיל, את "איש צר ואויב", הוא
 "עשו איש שער", ותוציא בלעו מפיו.

☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"א ח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ח, 'ראיתי מנורת זהב')

"כלו באדרת שער" (בראשית כה, כה)

"מלא שער, בטלית של צמר" (ר"י)

"הן עשו אחי איש שער" (בראשית כז, יא)

שנזכה להתגבר על כל השונאים, המתנגדים על
 הצדיקיאמת - ונזכה על-ידי 'מצות ציצית', להמשיך
 ה'רוח-חיים' דקדשה, ולהכניע "עשו איש שער"

☪ [ו] לקוטי-תפלות ח"ב ח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

"ויזו אחזת בעקב עשו" (בראשית כה, כו)

שנזכה להכניע 'עקב עשו הרשע, שהוא 'מזונא-
 דגופא', 'תאות-אכילה' - ולהגביר עליו 'עקב דקדשה',
 קדשת 'עקב אבינו', שהוא 'מזונא-דנשמתא'

אנא יהוה, עשה עמנו למען שמך,
 ולמען הצדיקים האמתיים,
 ותמשיך עלינו כח וגבורה מהם ברחמיה,
 לחיותינו ולאמצנו לזכות אותנו, לזכות
 בכח הצדיק-האמת, להתגבר על כל
 השונאים המתנגדים על האמת.

ובכן תרחם עלי ברחמיה הרבים
 ובחסדיך הגדולים, ותזכנו לבטל
 ולשבר 'תאות-אכילה' לגמרי באמת.
 ואזכה להכניע 'מזונא-דגופא', ולגבר
 ולחזק ולאמץ בכל עז ותעצומות 'מזונא-
 דנשמתא'.

ותשבר ותכניע, את כל הצנורות של
 הרשעים, שהם המדות-רעות
 שהתגברו עליהם, ועל-ידי-זה תשפיל
 הרשעים עדי ארץ, ולא יהיה להם שום
 כח להתגבר עלינו חס-ושלום, "ולא
 תעשינה ידיהם תושיה, יבשו ויבהלו
 מאד כל אויבי ישובו יבשו רגע".

רבנו של עולם, אתה יודע גדל
 חלישות נשמותינו, אשר נחלשו
 מאד מאד בעונותינו הרבים והעצומים
 מאד, עד אשר כל משכבנו נהפך
 בחלינו, אשר אי-אפשר להעריך ולספר
 כלל, עד אשר "כשל כח הסבל".

ותעזרנו לקים מצות ציצית כתקונה
 בשלמות. בכל פרטיה
 ודקדוקיה ותרי"ג מצות התלויים בה,
 ובכונה שלמה פראוי, ובלב טוב
 ובשמחה גדולה.

מלא רחמים בכל-עת, חוסה על נפשנו
 ורוחנו ונשמותינו, וחזקם ואמצם
 ביראתך הקדושה. ותשפיע עליהם,
 ותשקם משקיא דגנתא-דעדן.

❁ [ז] לקוטי-תפלות ח"א לה ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לה, 'אשרי העם זרקא')

"ויגדל האיש וילך הלוח וגדל עד פי גדל מאד"
(בראשית כו, יג) - להיות הלך וגדול בעבודת-השם
שנזפה שיהיה שכלנו "הולך וגדל", ולהוסיף
חכמה ובינה ודעת, בכל יום ובכל עת

ותזכני, שלא אשתמש בשכלי בשום
דבר ועסק כלל, לא בשום
חכמה חיצונה, ולא בשום מחשבה
חיצונה כלל, כִּי-אם בהתבוננות עבודת-
השם יתברך, בקדשה ובטהרה גדולה,
באמת ובאמונה שלמה.
ויהיה שכלי "הולך וגדל", ואזכה
לקדש את שכלי תמיד, ולהוסיף
חכמה ובינה ודעת בקדשה גדולה, בכל
יום ויום, ובכל עת ועת.

ואזכה תמיד, לצאת ולעלות ממחין-
דקטנות למחין-דגדלות,
בקדשה גדולה, באמת ובאמונה כרצונה
הטוב.

ואזכה להשיג בכל פעם השגת
עבודתך באמת, במדרגה גבוהה
יותר, ובקדשה וטהרה יתרה, עד שאזכה
להיות כרצונה הטוב באמת.

❁ [ח] לקוטי-תפלות ח"א ס ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ס, 'פתח רבי שמעון')

"ויגדל האיש וילך הלוח וגדל עד פי גדל מאד"
(בראשית כו, יג) - להיות הלך וגדול בעבודת-השם
שנזפה שיהיה מחנו ושכלנו -
"הולך וגדול" בקדשה גדולה

ותזכנו לאריכת הנשימה, שנזכה
להמשיך אלינו תמיד רוח-

ותמשיך עליהם ריח טובה, ריח גן-
עדן, עד אשר כל מעשינו
הרעים כלם יתהפכו לזכיות בחסדך
הגדול, ויעלו ריח טוב לפניך.

כמו שכתוב: "נרדי נתן ריחו". ואמרו
רבותינו זכרונם-לברכה: "עזב לא
נאמר, אלא נתן".

ויקיים בנו מקרא שכתוב: "יריז מדשן
ביתך, ונחל עדניך תשקם".

ותעזרנו להכניע ולשבר ולבטל, 'עקב
דסטרא-אחרא', 'עקב של
עשו הרשע', שהוא תאות אכילה ושתייה
'מזונא-דגופא'.

ולתגביר עליו 'עקב דקדשה', שהוא
קדשת 'יעקב אבינו' עליו-
השלום, שהוא "עקב ענוה יראת יהוה".
שהוא 'מזונא-דנשמטא'.

ותהיה כל אכילתי ושתיתי, בשביל
קיום הנפש לבד, כמו שכתוב:
"צדיק אוכל לשבע נפשו".

ויתגבר ויתעלה ויתחזק ויתאמן
ה"קול קול יעקב", על
"הידים ידי עשו". ויקיים מקרא שכתוב:
"וידו אוחזת בעקב עשו".

וימשך עלינו "הנהר היוצא מעדן
להשקות את הגן", ועל-ידי-זה
נזכה להעלות ריח טוב לפניך.

❁ [י] לקוטי-תפלות ח"א פד ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קנה,
'אריכת-אפים על-ידי ארץ-ישראל')

"וַיַּגְדֵּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הַלֶּוֹךְ וַגְּדֹל עַד כִּי גָדַל מְאֹד"
(בראשית כו, יג) - להיות הולך וגדול בעבודת-השם
שנזכה להיות "הולך וגדול" וצומח בעבודת-
השם, על-ידי כח הגודל וכח הצומח דקדושה,
הנמשך מן האמונה הקדושה

חיים דקדושה, בכל עת ובכל שעה, ובכל
רגע ורגע.

וְתִשְׁמַר אֶת שְׁכֻלְנוּ תָּמִיד, וְנִזְכָּה
לְהַמְשִׁיךְ תָּמִיד בְּכָל עֵת,
שְׂמָנִים קְדוּשִׁים לְשְׁכֻלְנוּ, עַד שְׂיִהְיֶה
שְׁכֻלְנוּ בּוֹעֵר בְּהַתְּבוֹנְנוֹת גְּדוֹל דְּקִדְשָׁה.
וַיִּהְיֶה מַחֲנוּ וְשְׁכֻלְנוּ "הוֹלֵךְ וְגָדוֹל",
בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה בְּאַמֶּת.

❁ [ט] לקוטי-תפלות ח"א פב ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עו, ז'יהי אחר הדברים)

"וַיַּגְדֵּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הַלֶּוֹךְ וַגְּדֹל עַד כִּי גָדַל מְאֹד"
(בראשית כו, יג) - להיות הולך וגדול בעבודת-השם
שנזכה שיהיה שכלנו "הולך וגדול" -
בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה וּבְזִרְיוֹת גְּדוֹל

וְאַזְכָּה לְחַדֵּשׁ מַחֵי בְּכָל-עֵת, בְּקִדְשָׁה
וּבְטָהֳרָה גְּדוֹלָה. וְתַעֲזְרֵנִי
וְתוֹשִׁיעֵנִי תָּמִיד, שְׂאֲזֹכָה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד
בְּשֶׁכֶל צַח וְזָךְ.

וְאַזְכָּה לְהַבִּין תָּמִיד, בְּמַהֲירוֹת גְּדוֹל,
בְּכָל מְקוֹם שְׂאֲלֻמוֹד, וְלֹא
אֶצְטָרֵךְ לְעֵינַי כָּלֵל. וַיִּהְיֶה שְׁכֻלִי "הוֹלֵךְ
וְגָדוֹל", בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה, וּבְזִרְיוֹת גְּדוֹל,
בְּצַחוֹת וּבְבִהֲרוֹת.

וְאַזְכָּה לְהִיּוֹת מְהִיר בְּמְלֻאכַת-שָׁמַיִם,
וּלְהַבִּין כָּל דָּבָר לְאֲשֶׁרוֹ
וּלְאַמְתָּו, בְּדַבְרֵי תוֹרַתְךָ-הַקְּדוּשָׁה,
בְּמַהֲירוֹת גְּדוֹל, בְּלִי שׁוּם בְּלִבּוֹל כָּלֵל.

וְאַזְכָּה לְמַדַּת "אֶרֶץ אֲפִים" בְּאַמֶּת,
שְׂאֲזֹכָה לְהַאֲרִיךְ אֲפִי עַל כָּל
הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים, לְבָלִי לְהַסְתַּכֵּל
וּלְבָלִי לְחֹוֶשׁ עֲלֵיהֶם כָּלֵל, וְלֹא יִכְפַּת לִי
שׁוּם דָּבָר כָּלֵל.

רַק אֲזֹכָה לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלִי, בְּתוֹרָה
וּתְפִלָּה וּמַעֲשִׂים-טוֹבִים, בְּזִרְיוֹת
וּבְשִׂמְחָה. וְלֹא תִקְצַר רוּחִי חֶסֶד-וְשָׁלוֹם,
מִשׁוּם דָּבָר שְׁבַעוּלִים.

וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי כַּח הַגְּדוֹל וְכַח הַצּוֹמֵחַ
דְּקִדְשָׁה, הַנִּמְשָׁךְ מִן הָאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, שְׂאֲזֹכָה לְהִיּוֹת "הוֹלֵךְ וְגָדוֹל"
וְצוֹמֵחַ בְּעִבּוּדְתְךָ, וְלֹא יִזִּיק לִי שׁוּם דָּבָר
שְׁבַעוּלִים. וּבְכָל מַעֲשֵׂה אֲשֶׁר אֲחַל
בְּעִבּוּדְתְךָ יְהוָה, וּבְתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, בְּכָל
לְבָבִי אַעֲשֶׂה וְאֶצְלִיחַ.

וְאַזְכָּה לְהִזְדַּרֵּז בְּעִבּוּדְתְךָ מְאֹד,
בְּשִׂמְחָה וְחִיּוֹת וְהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוֹל
דְּקִדְשָׁה, וְתַחֲזַקֵנִי וְתִאֲמַצְנֵי תָּמִיד, עַד
שְׂאֲזֹכָה לַעֲבֹר בְּשָׁלוֹם, וּלְדַלֵּג וּלְקַפֵּץ עַל
כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהָעֲפוּבִים מִן הַקְּדוּשָׁה.

וְאַזְכָּה מְהִרָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת
כְּרִצוֹנְךָ הַטוֹב. וְאַהֲיֶה חֶזֶק
וְאֲמִיץ וְתִקְיָךְ בְּעִבּוּדְתְךָ תָּמִיד.

☪ [יא] לקוטי תפלות ח"ב ח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תזכרה')

"וַיַּגְדֵּל הָאִישׁ וַיִּלְךְ הַלֶּוֹךְ וַגְּדַל עַד כִּי גָדַל מְאֹד"
(בראשית כו, יג) - להיות הולך וגדול בעבודת-השם
שנזכה שיהיה שכלנו "הולך וגדול"
בכל-עת, בקדשה ובטהרה גדולה

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלֵנִי תָּמִיד מִמַּחֲזִין-
דְּקִטְנוּת, וְתִשְׁפִיעַ וְתִמְשִׁיךְ
עָלַי תָּמִיד מוֹחֲזִין-דְּגְדֻלוֹת. וַיְהִי שְׁכָלִי
"הוֹלֵךְ וְגָדוֹל" בְּכָל-עֵת, בְּקִדְשָׁה
וּבְטְהָרָה גְדוּלָּה.

☪ [יב] לקוטי תפלות ח"ב לה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

"וַיַּגְדֵּל הָאִישׁ וַיִּלְךְ הַלֶּוֹךְ וַגְּדַל עַד כִּי גָדַל מְאֹד"
(בראשית כו, יג) - להיות הולך וגדול בעבודת-השם
שנזכה שיהיה מוחנו ושכלנו "הולך וגדול" -
בתורה ועבודת-השם והשגת-אלקות

עַל-כֵּן חָמַל עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
בְּחַמְלַתְךָ הַגְּדוּלָּה, וַעֲשֵׂה מֵה
שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּחִסְדֶּיךָ הַרְבִּים, לְהִתְקַרֵּב
לְצַדִּיקִים-אַמְתִּיִּים, וְלִרְאוֹת עֲצָמֵנו עִמָּהֶם
"פָּנִים אֶל פָּנִים", וְלִהְפָּלֵל בְּקִדְשָׁתָם
הַנּוֹרָאָה.

וַיְהִי נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ קִדְשָׁתָם וּפְרִישָׁתָם,
עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהִיּוֹת קְדוּשִׁים
וְטְהוּרִים בְּקִדְשַׁת-הַבְּרִית כְּמוֹתָם. וְנִזְכָּה
לְקַבֵּל מֵהֶם הַתְּנוּצָצוֹת-הַמַּחֲזִין בְּקִדְשָׁה
גְדוּלָּה, וַיְהִי מוֹחֲזֵנו וְשִׁכְלֵנו "הוֹלֵךְ
וְגָדוֹל" בְּתוֹרְתֶיךָ וּבְעִבּוּדְתֶךָ, וּבְהַשְׁגַּת
אַלְהוּתְךָ בְּאַמֶּת.

☪ [יג] לקוטי תפלות ח"ב ה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"וַעֲשֵׂה לִי מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אָהַבְתִּי"
(בראשית כז, ד)
"מִפְּקוּדֵיךָ דְעֵשָׂה" (תקוני-זוהר נא. נב. נה.)
שנזכה לעשות להשם-יתברך 'מטעמים'
טובים 'כַּאֲשֶׁר אָהַבְתָּ, מִמְצוֹת-עֵשָׂה

וְנִזְכָּה לְהַרְבוֹת בְּמִצּוֹת וּבְמַעֲשִׂים-
טוֹבִים בְּכָל הַשָּׁנָה, עַד שֶׁנִּזְכָּה
שֶׁתִּטְעַם בְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה, טַעַם מִצּוֹתֵינוּ
וּמַעֲשֵׂינוּ הַטוֹבִים. וְתוֹכְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְתַקֵּן
וְלַעֲשׂוֹת לְךָ "מִטְעָמִים טוֹבִים כַּאֲשֶׁר
אָהַבְתָּ", "מִפְּקוּדֵיךָ דְעֵשָׂה".

וְתַתְּיָה יָדְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׂבִים,
וְתַחֲזִירֵנוּ וְתַקְבְּלֵנוּ בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ.

☪ [יד] לקוטי תפלות ח"ב מב ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פג, 'על-ידי תקוני-הברית')

"וַעֲשֵׂה לִי מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אָהַבְתִּי"
(בראשית כז, ד)
"מִפְּקוּדֵיךָ דְעֵשָׂה" (תקוני-זוהר נא. נב. נה.)

שֶׁהַשָּׂם-יִתְבָּרַךְ יִזְכֹּר כֹּל ה' שְׁפִיכוֹת-דְּדָמַיִם שֶׁנִּשְׁפְּכוּ
בְּיִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל וּבְפֶרֶט - וְעַל-יְדֵי-זֶה יִטְעַם
ה' מִטְעָמִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל כֹּל ה' מִצּוֹת-עֵשָׂה

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּזְכֹּר אֶת כָּל הַדָּמִים
שֶׁנִּשְׁפְּכוּ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל
וּבְפֶרֶט.

הֵן 'שְׁפִיכוֹת-דְּדָמִים' מִמַּשׁ, שֶׁכָּבַד נִשְׁפָּךְ
דָּם יִשְׂרָאֵל הַרְבֵּה הַרְבֵּה מְאֹד מִיּוֹם
הַחֲרָבָן עַד הַנְּהָ, "שֶׁפְּכוּ דָמָם כַּמִּים
סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְאִין קוּבַר".

הֵן 'שְׁפִיכוֹת-דְּדָמִים' עַל-יְדֵי בּוֹשׁוֹת
וְחַרְפוֹת שֶׁסָּבְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר.

☪ [טז] לקוטי-תפלות ח"ב עט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רנא, דע שעל-ידי מלחמות)

"תתן אמת ליעקב" (מיכה ז, ב)

שנזכה בשלמות, ל'מדת האמת'
של 'יעקב אבינו' עליו-השלוש

ותעזרנו ברחמיך הרבים, שנזכה
להכליל במדתו של יעקב
אבינו עליו-השלוש שהיה מדתו אמת,
ונזכה ל'מדת אמת' בשלמות.

ותזכנו לעשות כל המצות "לפני יהוה
אלהינו כאשר צונו", עם כל
פרטיהם ודקדוקיהם, לשמך לבד באמת,
בלי שום פניה, ובלי שום מחשבה-זרה
בשביל בני-אדם חסו-שלוש.

ונזכה להיות 'הצנע לכת' באמת,
לדקדק בכל המצות בינינו לבין
קוננו, לעשותם בתכלית השלמות לשמך
לבד באמת לאמתו.

ותעזרנו להתדבק ולהכליל בצדיקים
אמתיים ובאנשים כשרים
"אנשי אמת".

ויקיים בנו מקרא שכתוב: "וצדקה
תהיה לנו, כי נשמר לעשות את
כל המצוה הזאת לפני יהוה אלהינו
כאשר צונו. ונאמר: "וזרחה לכם יראי
שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה".
ונאמר: "תתן אמת ליעקב חסד לאברהם,
אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם".

ובפרט 'שפיכות-דמים' הרבה של כל
הקדושים והצדיקים שנשפך
מהם דמם כמים.

וכל אלו הדמים - יהיו במקום 'תקון
השחיטה' לה' מטעמים של
המצות, שלא יהיו בבחינת 'אבר מן
החיי', רק יהיו נתרין באכילה על-ידי
'שפיכות-דמים' האלה.

ועל-ידי-זה תטעם את ה' מטעמים
הקדושים' של כל
המצות עשה' שתקנו לפניך כל
הצדיקים שבכל דור וכל ישראל בכלל.

ועל-ידי-זה יתעורר אהבתך על עמך
ישראל, ואהבתך אל
תסיר ממנו לעולמים, ותכסה על כל
הדמים באהבה הקדושה הזאת, ועל-ידי-
זה יתכסו כל פשעינו ממילא.

☪ [טז] לקוטי-תפלות ח"ב ה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

- הצילני מקלפת עטו הרשע -

שנזכה ל'תקון המשפט'; ואלא
יעלה לנו במח, 'קלפת עטו הרשע'

ותעזרנו ותזכנו לתקן את ה'משפט',
בקדשה ובטהרה גדולה,
בתכלית התקון בשלמות.

ותהיה עמנו תמיד. ותשמרנו ותעזרנו
ותושיענו שלא נפגם את
התפלין והמחין שלנו, ולא יעלה אל
המח, לחות ושמנוניות רעות, שהם
בחינת 'טפת עשו וישמעאל'.

דְּמַעוֹת רַבִּים רוֹתְחִים וּבוֹעָרִים כָּאֵשׁ
לוֹהֵט, שָׁבְכוּ כָּל הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים
לְפָנֶיךָ מִימֹת עוֹלָם, אֲשֶׁר נִתְחַבְּרוּ סְפָרִים
קְדוּשִׁים רַבִּים מִחֲדוּשֵׁי-תוֹרָתְךָ שֶׁחֲדָשׁוּ,
עַל-יְדֵי דְמַעוֹת שָׁבְכוּ לְפָנֶיךָ קֹדֶם שֶׁחֲדָשׁוּ
בַתּוֹרָה.

זָכַר וְהִבֵּט וְרַחֵם עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
אֶהְבֵּת, שִׁיעַמְדוּ אֵלָיו הַדְּמַעוֹת
הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַצְּדִיקִים, כִּנְגֵד כַּחַ
הַדְּמַעוֹת הָרַעוֹת שֶׁל 'עֲשׂו הָרָשָׁע', אֲשֶׁר
כָּבַר סָבְלוּ יִשְׂרָאֵל צָרוֹת רַבּוֹת דֵּי וְהוֹתֵר
עַל-יְדֵי שְׁלֹשׁ דְּמַעוֹת שָׁלוּ.

אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, אָבִינוּ אָב הַרְחֲמָן,
הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה, וְקַבֵּל
כִּנְגֵדְךָ אֶלְפֵי אֲלָפִים וְרַבִּי רַבְבוֹת דְּמַעוֹת
שְׁלִישׁ, שֶׁשָּׁפְכוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ מִיּוֹם
הַיּוֹתֵם עַד הַנְּהָ. וּבִפְרֹט מִיּוֹם חֲרַבְנָן בֵּיתְךָ
עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וּבִפְרֹט הַדְּמַעוֹת הַקְּדוּשִׁים
שֶׁל הַצְּדִיקִים אֲמַתִּיִּים, שֶׁנִּתְחַבְּרוּ סְפָרִים
קְדוּשִׁים עַל-יָדְךָ.

מָלֵא רַחֲמִים, גְּבוּר וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, תֵּן
כַּח לְהַדְּמַעוֹת הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּה,
שִׁיעַמְדוּ אֵלָיו הַדְּמַעוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל
הַצְּדִיקִים, כִּנְגֵד הַדְּמַעוֹת שֶׁל 'עֲשׂו
הָרָשָׁע', לְבַטֵּל עַל-יְדֵי-זֶה כָּל מִיּוֹנֵי גְזֵרוֹת
קָשׁוֹת וְרַעוֹת שֶׁל הָעַמִּים.

הֵן אוֹתָם שֶׁכָּבַר נִגְזְרוּ, הֵן אוֹתָם
שֶׁרוּצִים לְגֹזֵר חֶסֶד-וְשָׁלוֹם. כָּלֵם
תַּעֲקֹר וְתִשָּׁבֵר וְתִמְגָּר וְתִבְטֵל, בְּכַח
הַדְּמַעוֹת הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּה שֶׁל הַצְּדִיקִים-
הָאֲמַתִּיִּים.

☪ [יז] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב כה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ל, 'כשבא ספר חדש')

"וַיֵּשֶׁא עֲשׂו קִלּוֹ וַיִּבֶךְ" (בְּרַאשִׁית כז, לח)

שִׁנְזָפָה שִׁבַּח הַדְּמַעוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַצְּדִיקִים
אֲמַתִּיִּים, יַעֲמְדוּ כִּנְגֵד כַּח הַדְּמַעוֹת הָרַעוֹת שֶׁל עֲשׂו
הָרָשָׁע - וַיַּעֲמְדוּ כִּנְגֵד גְּזֵרוֹת הָעַפּוֹ"ם וַיִּבְטְלוּ אוֹתָם

וּבִבְנֵי יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מָלֵא רַחֲמִים,
אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

שְׁבַח הַדְּמַעוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַצְּדִיקִים
אֲמַתִּיִּים, שָׁבְכוּ הַרְבֵּה וְשָׁפְכוּ
דְּמַעוֹת רַבּוֹת לְפָנֶיךָ כַּמִּים, עַד שֶׁזָּכּוּ
שֶׁנִּתְגַּלוּ לָהֶם חֲדוּשֵׁי-תוֹרָה הַרְבֵּה עַל-יְדֵי
דְמַעוֹתֵיהֶם.

עַד אֲשֶׁר חִבְּרוּ סְפָרִים שְׁלָמִים קְדוּשִׁים
וּטְהוּרִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים,
מִחֲדוּשֵׁי-תוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה שֶׁחֲדָשׁוּ עַל-
יְדֵי בְכִיָּה בְּדְמַעוֹת שְׁלִישׁ.

רַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וְתַעֲוֹרֵר כַּח הַדְּמַעוֹת הַקְּדוּשִׁים
הָאֲמַתִּיִּים הָאֵלֶּה - שִׁיעַמְדוּ כִּנְגֵד גְּזֵרוֹת
הָעַפּוֹ"ם, וַיִּבְטְלוּ אוֹתָם.

אָנָּה אָדוֹן יְחִיד, מָלֵא רַחֲמִים, גּוֹאֵל
יִשְׂרָאֵל וְקְדוּשׁוֹ, עֲזֵרֵת אֲבוֹתֵינוּ
אֲתָה הוּא מַעוֹלָם, מְגַן וּמוֹשִׁיעַ לָהֶם
וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דּוֹר וְדוֹר.

יְהִמּוּ וַיִּכְמְרוּ הַמּוֹן מַעֲיָךְ וְרַחֲמֶיךָ עַל
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ, בְּעֵת
צָרָה הַזֹּאת, בְּעוֹקְבָא דְמְשִׁיחָא.

וְתַקִּיץ וְתַעֲוֹרֵר, זְכוֹת וְכַח הַדְּמַעוֹת
הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים הָאֵלֶּה,

וְתַעֲזְרֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ לְעֶסֶק תָּמִיד בְּסִפְרֵי
הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּם, וְלִהְיוֹת
בָּהֶם יוֹמָם וְלַיְלָה, וְנִזְכָּה לְהִבִּין וְלִהְשָׁכִיל
אֶת כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתָם הַקְּדוֹשָׁה, וְלִקְיָם
דְּבָרֵיהֶם בְּאֱמֶת. וְיִתְפָּשְׁטוּ סִפְרֵיהֶם
בְּעוֹלָם, וְיִפּוּצוּ מֵעִנּוּתֵיהֶם חוּצָה.

בְּאֶפֶן שִׁתְּעוֹרְרוּ בְּכָל פַּעַם כַּח
דְּמַעוֹתֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים שְׁעַל-
יְדֵיהֶם נִתְחַבְּרוּ סִפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים,
וַיִּבְטְלוּ וַיִּשְׁכְּרוּ וַיַּעֲקְרוּ כָּל הָעֲצוֹת רָעוֹת
וְכָל הַגְּזֵרוֹת שֶׁל הָעֶכָּו"ם, וְכָל הַקְּמִים
עָלֵינוּ לְרַעַה מְהֵרָה תִּפְּרַעְתֶּם וְתִקְלָקֵל
מִחֲשַׁבְתֶּם.

עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ,
עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
תּוֹרָתְךָ. כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעֵן, כִּי אִם
עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׂמִים, וְעַל כַּח וְזִכּוֹת
אֲבוֹתֵינוּ הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים.

אֲבִינוּ מִלְּכָנוּ, בְּטַל מֵעָלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת
קָשׁוֹת וְרָעוֹת. אֲבִינוּ מִלְּכָנוּ הַפֶּר
עֲצַת אוֹיְבֵינוּ. "אֵל תִּתֵּן לְחַיִּת נֶפֶשׁ תּוֹרָךְ,
חַיִּת עֲנִיָּיִךְ אֵל תִּשְׁכַּח לְנִצָּח. כִּי שָׁחָה
לְעַפְרָן נֶפְשׁוֹ, דְּבָקָה לְאָרֶץ בְּטַנְנוּ. קוּמָה
עֲזַרְתָּה לָנוּ, וּפְדָנוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ."

